Orde van Vlaamse Balies

www.advocaat.be

Staatsbladsstraat 8
B – 1000 Brussel
T +32 (0)2 227 54 70
F +32 (0)2 227 54 79
info@advocaat.be
ondernemingsnummer 0267.393.267

WETGEVINGSDOSSIER

Commentaar bij de wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie (= *potpourri I*)

Mr. Dirk CHABOT, bestuurder departement studiedienst en collectieve belangen
Bart COPPEIN, stafmedewerker studiedienst
Philippe GERARD, jurist studiedienst
Pieter TERSAGO, jurist studiedienst

Brussel, 17 november 2015.

INHOUD

1. Voorwoord. 3.

2. Opsomming belangrijkste aandachtspunten met becommentariëring en datum van inwerkingtreding. 4.

3. Algemeen overzicht inwerkingtreding. 20.

4. Detailbespreking van drie items met bijzondere impact: Het verbod op wijziging of uitbreiding van de vordering in graad van beroep, de niet toelaatbaarheid van de vordering, wanneer er de mogelijkheid bestaat om op een andere wijze een uitvoerbare titel te bekomen. En de B2B invordering van onbetwiste geldschulden. 21.

5. Beknopt Overzicht van door OVB genomen demarches en verwijzingen naar eerdere OVB publicaties inzake PP1. 24.

6. Gecoördineerde wetteksten van de belangrijkste wijzigingen voor de advocatuur. 26.

7. Volledige wettekst van PP1 zoals gepubliceerd in het Belgische Staatblad van 22 oktober 2015. 59.

8. Meest recente memorie van toelichting (na advies afd. Wetgeving Raad van State). 79.

1. Voorwoord.

Waarde Confraters,

Naar aanleiding van de publicatie in het Belgische Staatsblad van de eerste zogenaamde potpourriwet, wil de OVB en haar studiedienst u een wetgevingsdossier bezorgen waarbij zij een en ander uiteenzet en verduidelijkt.

Het dossier vestigt in een eerste deel niet alleen de aandacht op de meeste belangrijke items, waarbij telkens wordt aangegeven wat de datum van inwerkingtreding is, maar geeft ook steeds kort aan wat het standpunt van de OVB is of was met betrekking tot dat bepaalde punt.

In een tweede deel worden drie onderdelen meer uitvergroot, die toch wel meer dan een bijzondere impact hebben of gevoeliger liggen bij de advocatuur en waar de OVB en haar studiedienst zich bijzondere inspanningen getroost hebben om uw belangen te behartigen.

In een derde deel geef ik voor de geïnteresseerden onder u een kort en beknopt overzicht van de demarches die ondernomen werden door de OVB en de verwijzingen naar de diverse publicaties, onder meer in OrdeExpress.

Tot slot voeg ik als bijlage: de gecoördineerde wetteksten van de belangrijkste wijzigingen voor de advocatuur, de wettekst zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en de laatste (na advies van de Raad van State) memorie van toelichting.

Ik durf op te merken dat deze beknopte tekst niet de bedoeling heeft een advies te zijn noch volledig te zijn. Op vele punten moet de inhoud van de eerste potpourriwet immers nog verduidelijkt worden met KB's of is er nog veel onduidelijkheid. Onder meer om deze redenen werden de integrale wettekst en de memorie van toelichting gevoegd als leidraad.

De OVB heeft sinds 18 maart 2015, dag van de publicatie van het justitieplan steeds een politiek gevoerd van stille diplomatie in constructieve samenwerking met de minister. Bewust werd niet gekozen voor publiciteit of voor het opwerpen van barricades. Nu - na een vijftal maanden - mag aan de hand van de bereikte resultaten (zie deel 4.) blijken dat dit de enige en meest succesvolle handelswijze is.

De opdracht is echter nog niet voorbij.

U merkt dat de OVB nog steeds opmerkingen heeft op verschillende punten en de OVB zal blijven aandringen op verbeteringen en finetunen van de nieuwe regels.

Tot slot wil ik alle specialisten, commissies, afgevaardigden en confraters bedanken voor de snelle, efficiënte en onontbeerlijke bijdragen die het mogelijk maakten constructieve standpunten over te maken. In het bijzonder dank ik de medewerkers van de studiedienst en de voorzitter van de OVB voor hun tomeloze niet aflatende inzet.

Dirk Chabot
Bestuurder studiedienst en collectieve voorzieningen.

2. Commentaar bij de wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie (= *potpourri I*)

Ad artikel 2: vordering op dezelfde oorzaak

INHOUD

Artikel 2 bepaalt het volgende: "*In artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden "*dat de vordering op dezelfde oorzaak berust*;" vervangen door de woorden "*dat de vordering op dezelfde oorzaak berust, ongeacht de ingeroepen rechtsgrond;".

Daarmee wordt beoogd het vermeende misbruik van procedures tegen te gaan door te verhinderen dat een nieuwe procedure wordt ingesteld met betrekking tot dezelfde feiten, maar op basis van een andere rechtsgrond. De memorie van toelichting bepaalt in dit opzicht met betrekking tot een praktisch voorbeeld het volgende:

"*Het doel van de wijziging van artikel 23 is dus te voorkomen dat dezelfde vordering andermaal, maar ditmaal op een andere rechtsgrond wordt ingesteld (ervan uitgaande dat de feitelijke grondslag — een rechtshandeling of feiten tout court — de oorzaak van de vordering uitmaakt), wat tevens een vorm van concentratie van geding uitmaakt, omdat het de eiser verplicht zijn vordering ineens te ontwikkelen. Dit heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat, wanneer een proces op basis van artikel 1382 van het Burgerlijke Wetboek wordt verloren, het onmogelijk wordt om een nieuw proces te starten op grond van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek als dit op eenzelfde oorzaak zou berusten. Volledigheidshalve zij er op gewezen dat een nieuwe procedure die berust op dezelfde oorzaak, eventueel voor een andere rechtbank, niet wordt uitgesloten als deze een ander voorwerp heeft. Het spreekt tevens voor zich dat er wel opnieuw een procedure kan opgestart worden als de oorzaak van de vordering (ervan uitgaande dat de feitelijke grondslag — een rechtshandeling of feiten tout court — de oorzaak van de vordering uitmaakt) wijzigt.*"

COMMENTAAR

De OVB durft de beoogde efficiëntiewinst in vraag te stellen, nu het misbruik van een procedures slechts een zeer beperkt aantal gevallen betreft. Men kan zich meer bepaald afvragen in welke mate deze wijziging een meerwaarde oplevert ten aanzien van de bestaande regeling, die het mogelijk maakt een schadevergoeding te eisen in geval van een tergend en roekeloos geding.

INWERKINGTREDING

Artikel 2 is in werking getreden op 1 november 2015, zijnde 10 dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Ad artikel 3: elektronische kennisgeving, mededeling en neerlegging

INHOUD

Dit artikel legt de wettelijke basis voor de elektronische communicatie tussen de rechterlijke macht en de actoren van justitie, waarmee de minister van Justitie beoogt de hoge portkosten drastisch terug te dringen.

Er zal gebruik kunnen worden gemaakt van het informaticasysteem van Justitie dat door de Koning zal worden aangewezen voor:

- elke kennisgeving of mededeling aan of neerlegging bij
  - ° de hoven of rechtbanken
  - ° het openbaar ministerie
  - ° diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en parketsecretariaten
- elke kennisgeving of mededeling aan een advocaat, een gerechtsdeurwaarder of een notaris door:
  - ° de hoven of rechtbanken
  - ° het openbaar ministerie
  - ° diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en de parketsecretariaten

De wet bepaalt uitdrukkelijk dat het gebruik van het informaticasysteem kan worden opgelegd aan de rechterlijke macht en de actoren van justitie.

De wet vermeldt geen concreet informaticasysteem en laat die keuze over aan de Koning. In eerste instantie zal het vermoedelijk gaan om de e-Box.

COMMENTAAR

De OVB schaart zich achter de e-Box op voorwaarde dat die wordt verbonden met haar Digitaal Platform voor de Advocatuur (DPA) en zal hieraan blijven vasthouden. De meerwaarde en doelstelling van het DPA is immers net dat advocaten maar één keer moeten inloggen en dan onmiddellijk toegang hebben tot zoveel mogelijk diensten. Als er geen verbinding kan worden gelegd tussen het DPA en de e-Box, zouden advocaten immers meerdere malen moeten inloggen, wat ten koste zou gaan van het succes van zowel het DPA als de e-Box.

INWERKINGTREDING

Dit artikel treedt uiterlijk in werking op 1 januari 2016. Bijgevolg zal er voor die datum ook een koninklijk besluit moeten zijn dat dit artikel uitvoert.

Ad artikel 7 en 11: kennisgeving per gewone brief

INHOUD

Artikel 7 voegt een nieuw artikel 46/1 in het Gerechtelijk Wetboek in, waardoor kennisgeving aan een partij voortaan zal gebeuren door een gewone brief aan de advocaat die voor die partij optreedt en die de griffie niet heeft laten weten dat hij is opgehouden voor die partij op te treden. Hiervoor zal bijgevolg niet langer een duurdere gerechtsbrief worden gebruikt.

Artikel 11 voegt een nieuw artikel 729/1 in het Gerechtelijk Wetboek in, dat toelaat dat kennisgeving gebeurt aan de griffie bij gewone brief door:
- een advocaat die optreedt voor een partij die voordien geen advocaat had
- een advocaat die een andere advocaat opvolgt
- een advocaat die ophoudt voor een partij op te treden zonder te worden opgevolgd door een andere advocaat.
Dergelijke kennisgevingen zullen dus niet langer mondeling mogen gebeuren.

INWERKINGTREDING
Artikel 7 en 11 zijn beide in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Ad artikel 12 en 13: structuur conclusies en syntheseconclusies

INHOUD ARTIKEL 12
Artikel 12 van de wet wijzigt artikel 744 Ger.W met betrekking tot de inhoud en structuur van conclusies (zie vette druk *infra*):

"*In artikel 744 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 26 april 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

1° het eerste lid wordt opgeheven;

2° de eerste zin van het tweede lid wordt het eerste lid en wordt vervangen als volgt:

"De conclusies bevatten tevens, achtereenvolgens en uitdrukkelijk:
1° de uiteenzetting van de voor de beslechting van het geschilpertinente feiten;
2° de aanspraken van de concluderende partij;
3° de middelen die worden ingeroepen ter ondersteuning van de vordering of het verweer, waarbij in voorkomend geval verschillende middelen genummerd worden en hun voordracht in hoofdorde of in ondergeschikte orde wordt vermeld;
4° het gevraagde beschikkende gedeelte van het vonnis, waarbij in voorkomend geval de hoofdorde of ondergeschikte orde van de verschillende onderdelen wordt vermeld.";

3° de tweede zin van het tweede lid wordt het tweede lid."

Met betrekking tot de sanctie bepaalt de memorie van toelichting in antwoord op het advies van de Raad van State het volgende:

"*De opmerking van de Raad van State dat deze maatregel niet méér zou zijn dan een aanbeveling, kan niet worden bijgetreden, want er zijn wel degelijk sancties verbonden aan de miskenning van de nieuwe vormvoorschriften waaraan de conclusies moeten voldoen, meer bepaald dat de rechter niet hoeft te antwoorden op middelen die niet op die wijze zijn voorgedragen. Dit beperkt uiteraard de grondwettelijke motiveringsplicht van de rechter niet, maar die motiveringsplicht is als zodanig beperkt tot wat het Hof van Cassatie inderdaad omschrijft als volgt: "de rechter [is] gehouden [...] het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop toepasselijke rechtsregel; dat hij, mits hij het recht van verdediging eerbiedigt, de plicht heeft ambtshalve de rechtsmiddelen op te werpen*

waarvan de toepassing geboden is door de feiten, die door de partijen in het bijzonder worden aangevoerd tot staving van hun eisen" (bijvoorbeeld Cass. 14 april 2005).

Iets anders is het antwoorden op conclusies, want de door het Hof van Cassatie gepreciseerde motiveringsplicht mag daarmee niet vereenzelvigd worden. Die rechtspraak wordt dus niet op helling gezet, maar hij belet niet dat het antwoorden op conclusies wettelijk in banen kan worden geleid."

De wet zelf bepaalt in deze echter niet uitdrukkelijk een sanctie, indien de advocaat de structuur niet volgt. Artikel 780 Ger.W. krijgt wel een nieuw geformuleerd derde lid, dat de nietigheid van het vonnis vastlegt voor zover niet op de overeenkomstig artikel 744 uiteengezette middelen is geantwoord.

COMMENTAAR

Het lijkt de OVB niet meer dan logisch dat indien conclusies een bepaalde structuur moeten hebben, zij ondertekend moeten worden door een advocaat.

Bovendien is het opleggen van een bepaalde structuur aan de advocatuur een ongelijkheid ten opzichte van andere procespartijen. Het verdient eveneens aanbeveling een gelijkaardige structuur op te leggen bij de motivering van een vonnis, onverminderd de noodzaak aan een afdoende motivering, gelet op de rechtspraak van het EHRM inzake artikel 6 EVRM.

Ten slotte wordt de concrete burger met een drempel geconfronteerd om zelf nog op te treden, nu het opgelegde model een zekere technische kennis vereist.

* * *

INHOUD ARTIKEL 13
Art. 13 bepaalt:

"*In artikel 748bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 26 april 2007, wordt de eerste zin, die aanvangt met de woorden "onverminderd de" en eindigt met de woorden "van syntheseconclusies" vervangen als volgt: "Behoudens in de gevallen waarin conclusie mag worden genomen buiten de in artikel 747 bedoelde termijnen, nemen de laatste conclusiesvan een partij de vorm aan van syntheseconclusies.*".

De laatste conclusies nemen onder het nieuwe systeem de vorm aan van syntheseconclusies, behalve voor een aantal gevallen waarin een uitzondering op de verplichte syntheseconclusie gerechtvaardigd is. De nieuwe formulering van het artikel neemt een abstracte vorm aan, waardoor het aantal uitzonderingen verruimd wordt. Die uitzonderingen betreffen luidens de memorie van toelichting nu ook bijvoorbeeld:

-conclusies die de vorderingen bedoeld in artikel 808 beogen (aanvullende vorderingen: interesten, rentetermijnen, huurgelden, later bewezen verhogingen en schadevergoedingen enz....)
-conclusies genomen in toepassing van artikel 756bis, tweede lid, in antwoord op het pleidooi van een partij die geen conclusie heeft genomen of wier conclusies ambtshalve uit de debatten zijn geweerd.
-conclusies die na heropening der debatten kunnen worden neergelegd (art. 775) en die slechts betrekking kunnen hebben op de aanleiding tot die heropening der debatten. Doordat zij voorheen

niet voorkwamen in het lijstje van uitzonderingen in artikel 748*bis*, dienden deze conclusies syntheseconclusies te zijn, of toch als zodanig te worden behandeld.

De wijziging stelt de uitzondering open voor de hierboven vermelde conclusies ; onverminderd de reeds in het huidige artikel 748*bis* vermelde uitzonderingen:

-conclusies ex artikel 748, § 2: nieuwe conclusies gerechtvaardigd door een nieuw en ter zake dienend stuk of feit
-conclusies strekkende verzoek tot maatregelen alvorens recht te doen ex artikel 19 Ger.W.
-conclusies strekkende tot opwerping van een tussengeschil dat aan het geding geen einde maakt
-conclusies strekkende tot antwoord aan het openbaar ministerie.

INWERKINGTREDING
Artikelen 12 en 13 zijn in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Ad artikel 14 en 15: advies Openbaar Ministerie burgerlijke zaken en inzonderheid familiezaken

INHOUD
Wat de tussenkomst van het OM in burgerlijke zaken in het algemeen betreft, bepaalt artikel 14 van de wet het volgende:

"*In artikel 764 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 3 augustus 1992 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

1° het tweede lid wordt vervangen als volgt:
*"*Het openbaar ministerie kan zich alle andere zaken laten meedelen wanneer het zulks dienstig acht. Met uitzondering van de in artikel 138bis, § 2, eerste lid, bedoelde rechtsvordering, kan de rechtbank of het hof de mededeling ook ambtshalve bevelen.*"*

2° het artikel wordt aangevuld met drie leden, luidende:
*"*Het openbaar ministerie verleent in de meest aangewezen vorm advies wanneer het zulks dienstig acht. In afwijking van het derde lid verleent het openbaar ministerie in de gevallen bedoeld in het eerste lid, 10°, steeds advies wanneer de rechtbank hierom verzoekt.

Het college van procureurs-generaal geeft richtlijnen in welke zaken bedoeld in het eerste lid advies wordt verstrekt. Deze richtlijnen zijn bindend voor alle leden van het openbaar ministerie. De procureursgeneraal bij de hoven van beroep staan in voor de tenuitvoerlegging
van deze richtlijnen binnen hun rechtsgebied.".

De hervorming is ingegeven door de volgende overwegingen in de memorie van toelichting:

"*De systematische tussenkomst van het openbaar ministerie in sommige, exhaustief opgesomde categorieën van procedures, is niet langer verantwoord en kan beter overgelaten worden aan een beoordeling per zaak of voor sommige subcategorieën.*

(…)

Om die reden wordt de verplichting tot adviesverlening voor het openbaar ministerie opgeheven zonder afbreuk te doen aan de verplichting tot mededeling van de opgesomde zaken. De rechtbank of het hof kan ook steeds ambtshalve de zaak meedelen met uitzondering van de rechtsvorderingen bedoeld in artikel 138bis, § 2, eerste lid van het Gerechtelijke Wetboek. Maar het openbaar ministerie zal voortaan zelf beslissen in welke zaak het een advies uitbrengt evenals de vorm die het advies aanneemt."

* * *

Met betrekking tot de tussenkomst van het openbaar ministerie in familiezaken wordt eveneens een wijziging ingevoerd. Artikel 765/1Ger.W., ingevoegd bij de wet van 12 mei 2014, wordt vervangen als volgt:

"*Art. 765/1. Voor de zaken betreffende minderjarigen, doen de familierechtbank en de familiekamers van het hof van beroep, op straffe van nietigheid, eerst uitspraak na de zaak te hebben medegedeeld aan het openbaar ministerie en na kennis te hebben genomen van zijn eventueel advies.*
Het openbaar ministerie heeft als opdracht alle relevante informatie op de meest geschikte wijze en met inachtneming van het recht op tegenspraak aan de rechtbank mee te delen.
Het vierde en vijfde lid van artikel 764 zijn van overeenkomstige toepassing."

Daarover bepaalt de memorie van toelichting het volgende: "Overeenkomstig het nieuwe artikel 765/1 van het Gerechtelijk Wetboek worden alle zaken die betrekking hebben op minderjarigen en die hangende zijn voor de familierechtbank of de familiekamers van het hof van beroep, op straffe van nietigheid, meegedeeld aan het openbaar ministerie alvorens er uitspraak wordt gedaan. Het openbaar ministerie wordt dus op de hoogte gebracht van iedere zaak die betrekking heeft op een minderjarige voor de familierechtbank of de familiekamer van het hof van beroep en wordt in de gelegenheid gesteld om tussen te komen bij wijze van advies of vordering."

In beginsel is het advies dus facultatief, onverminderd de uitzonderingen in sociaalrechtelijke zaken en in het familierecht. De memorie van toelichting bepaalt daarover het volgende:

"*Op het beginsel dat het advies van het openbaar ministerie facultatief is, wordt alleen uitzondering gemaakt in sociaalrechtelijke zaken (nieuw vierde lid van art. 764) en, als gevolg van de door de Raad van State gemaakte opmerkingen en op grond van wat werd uiteengezet bij de totstandkoming van de wet van 30 juli 2013 "betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtbank", in zaken betreffende minderjarigen (nieuw art. 765/1, derde lid), wordt hierop uitzondering gemaakt en is het openbaar ministerie ertoe gehouden advies te verlenen als de rechtbank hierom verzoekt.*"

COMMENTAAR
De OVB uit de bezorgdheid dat de wijziging de procedure kan vertragen.

INWERKINGTREDING
Artikelen 14 en 15 zijn in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad. De beide artikelen zijn evenwel slechts van toepassing op de zaken die aanhangig zijn gemaakt vanaf 1 januari 2016.

Ad artikel 19: vormelementen vonnis (lees in samenhang met artikel 12)

INHOUD

Artikel 780 Ger.W. bepaalt de elementen die een vonnis op straffe van nietigheid moet bevatten behalve de gronden en het beschikkend gedeelte. Als gevolg van de wijziging van art. 744 Ger.W. door artikel 12 van voorliggende wet (*cfr. supra*), wijzigt artikel 19 het derde element met een verwijzing naar het gewijzigde art. 744 Ger.W.

INWERKINGTREDING

Artikel 19 is in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Ad artikel 20: verstek

INHOUD

De tekst van artikel 806 Ger.W. wordt vervangen door de volgende formulering:
"*Art. 806. In het verstekvonnis willigt de rechter de vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij in, behalve in zoverre de rechtspleging, die vorderingen of middelen strijdig zijn met de openbare orde.*"

Naar luid van het oude artikel 806 van het Gerechtelijk Wetboek diende een verstekvonnis binnen het jaar te worden betekend, zo niet werd het als niet bestaande beschouwd. De nieuwe regeling wenst komaf te maken met het formalisme dat met de oude tekst gepaard ging (bijv. Om opnieuw over een titel te beschikken diende opnieuw een rechtsdag gevraagd te worden en diende opnieuw een vonnis te worden gevorderd, regeling niet van openbare orde, dus enkel in te roepen door de veroordeelde verstekmaker en niet van toepassing op procedures die op tegenspraak gevoerd waren).

COMMENTAAR

De OVB kan zich in deze niet anders dan kritisch uitlaten. De vraag rijst of een dergelijke hervorming niet tot meer verzetsprocedures zal leiden.

De OVB merkt verder op dat een rechter in geval van verstek de vordering niet meer inhoudelijk zal kunnen nazien of matigen.

Dit schept een ongelijke behandeling tussen de partij die verstek laat en de partij die geen verstek laat, die moeilijk kan gewettigd worden door het loutere feit van verschijning als verweerder. Het beknot daarenboven op onevenredige wijze de beoordelingsvrijheid van de rechter.

INWERKINGTREDING

Artikel 20 is in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Ad artikelen 21-27: nietigheden

INHOUD

De nieuwe regeling is ingegeven door de intentie de nietigheden in het Ger.W. te rationaliseren, onder meer door de opheffing van artikel 862 (dekking absolute nietigheden op basis van belangenschade niet mogelijk), 864, tweede lid (verval en nietigheid gedekt wanneer een vonnis of arrest op tegenspraak is gewezen, zonder dat verval of nietigheid door een partij zijn voorgedragen, dan wel door de rechter ambtshalve is uitgesproken) en 867 (geen nietigheid bij bereiken van het normdoel) Ger.W. en de invoering van het begrip van de belangenschade ten aanzien van op straffe van nietigheid voorgeschreven termijnen in artikel 861 (art. 23 van de wet):

"*Art. 861. De rechter kan een proceshandeling alleen dan nietig verklaren of het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven sanctioneren, indien het aangeklaagde verzuim of de aangeklaagde onregelmatigheid de belangen schaadt van de partij die de exceptie opwerpt.*"

Verder bepaalt artikel 860 Ger. W. dat de sanctie, bijvoorbeeld op het niet-naleven van een op straffe van nietigheid voorgeschreven termijn, uitdrukkelijk door de wet dient te zijn bepaald:

"*Art. 22. In artikel 860 van hetzelfde Wetboek wordt het eerste lid vervangen als volgt:*

"Wat de verzuimde of onregelmatig verrichte vorm ook zij, geen proceshandeling kan nietig worden verklaard, noch kan het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven, worden gesanctioneerd, indien de wet de sanctie niet uitdrukkelijk heeft bevolen."."

Belangenschade wordt zo het centrale begrip in de nieuwe regeling van de nietigheden.

COMMENTAAR

Een en ander kan worden betreurd. De absolute nietigheden zoals neergelegd in artikel 862 betreffen procedurevoorschriften die zo essentieel worden geacht dat miskenning of onregelmatigheid de nietigheid van de betreffende handeling tot gevolg heeft. Deze nietigheid kan ambtshalve door de rechter worden uitgesproken. Hij heeft met andere woorden niet de verplichting ze uit te spreken. Uit artikel 864, tweede lid Ger.W. volgt immers dat de rechter, mits de rechtspleging verloopt op tegenspraak, (bewust) mag 'nalaten' de nietigheid ambtshalve op te werpen wanneer hij van oordeel is dat die houding voor een goede rechtsbedeling is aangewezen. Art. 864, tweede lid Ger.W. bood ruimte voor rechterlijke sturing en beleid inzake dekking van beweerde nietigheden.

INWERKINGTREDING

De artikelen 21 tot en met 27 zijn in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Ad artikel 28: onderzoeksmaatregelen

INHOUD

Artikel 28 bepaalt met betrekking tot onderzoeksmaatregelen het volgende:

"*Art. 28. Artikel 875bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2007, wordt vervangen als volgt:*

"Art. 875*bis*. Behalve wanneer de maatregel betrekking heeft op het vervuld zijn van een ontvankelijkheidsvoorwaarde, kan de rechter een onderzoeksmaatregel slechts bevelen nadat de betrokken vordering ontvankelijk werd verklaard. De rechter beperkt de keuze van de onderzoeksmaatregel en de inhoud van die maatregel tot wat volstaat om het geschil op te lossen, mede in het licht van de verhouding van de verwachte kosten van de maatregel tot de inzet van het geschil en waarbij de meest eenvoudige, snelle en goedkope maatregel de voorkeur geniet."."

De ratio van deze maatregel is terug te vinden in de parlementaire voorbereiding:

De hervorming is erop gericht de subsidiariteit van de onderzoeksmaatregelen te benadrukken, "*zodat niet méér onderzoeksmaatregelen worden bevolen dan nodig is, mede in het licht van de inzet van het geding*."

COMMENTAAR

De OVB wijst er op dat één en ander een ongeoorloofde inmenging is in de procesvrijheid van partijen en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. De OVB vraagt dan ook dat een rechtbank steeds de mogelijkheid zou kunnen behouden om in een fundamenteel geschil de onderzoeksmaatregel op te leggen die hij nodig acht, ook al kost die veel geld.

De OVB ziet ook niet in wat het kostenbesparende effect is wanneer partijen zelf vragende partij zijn en zelf de kosten dragen. Ter illustratie van het beknotten van de procesvrijheid kan verwezen worden naar de mogelijkheid dat alle procespartijen het eens zijn om bepaalde onderzoeksmaatregelen te stellen. Als alternatief suggereert de OVB de aanmoediging van het plaatsbezoek door de rechter wat in de praktijk veel efficiënter en kostenbesparender werkt.

INWERKINGTREDING

Artikel 28 is in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Ad artikel 31: beperking hoger beroep tot eindvonnis

INHOUD

Deze bepaling en de hervorming van artikel 1050 Ger.W. dient in het licht van de hervorming van artikel 28 gezien te worden en de subsidiariteit van onderzoeksmaatregelen:

"*Artikel 1050 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 3 augustus 1992, wordt vervangen als volgt:*

"*Art. 1050. In alle zaken kan hoger beroep worden ingesteld zodra het vonnis is uitgesproken, zelfs al is dit een verstekvonnis. Tegen een beslissing inzake bevoegdheid of, tenzij de rechter anders bepaalt, een beslissing alvorens recht te doen kan slechts hoger beroep worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis*."

De parlementaire voorbereiding verwoordt het verband met de subsidiariteit van de onderzoeksmaatregelen als volgt:

"*Zeker wanneer tegen zijn maatregel niet onmiddellijk hoger beroep kan worden aangetekend, moet de rechter zich er zeer van bewust zijn dat hij daarvan met de gepaste zuinigheid gebruik moet maken, dus alleen in de mate van het onontbeerlijke en in redelijke verhouding tot de inzet van het geding.*"

Dit betekent concreet dat een maatregel alvorens recht te doen (Het betreft vonnissen waarbij de rechter, alvorens recht te doen, een voorafgaande maatregel beveelt om de vordering te onderzoeken of een tussengeschil te regelen dat betrekking heeft op een dergelijke maatregel, dan wel de toestand van de partijen voorlopig regelt (art. 19, derde lid, Ger.W.)) ten vroegste kan worden aangevochten samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis. De rechter kan hier echter van afwijken.

De OVB merkt op dat een negatief gevolg kan zijn dat veel nutteloze kosten zullen moeten worden gemaakt indien geen hoger beroep mogelijk is tegen een onterecht opgelegd deskundigenonderzoek, en de rechter het beroep niet toestaat.

INWERKINGTREDING

Artikel 31 is in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Ad artikelen 32-40: invordering onbetwiste schuldvorderingen

INHOUD

De artikelen 32 en volgende voeren een nieuwe procedure in in Hoofdstuk I*quinquies* Ger.W. voor de invordering van onbetwiste geldschulden. In de eerste plaats volgt een schematisch overzicht van de procedure.

* * *

SCHEMATISCH OVERZICHT PROCEDURE

Vijfde deel van Titel I Ger.W. → Hoofdstuk I*quinquies*: "Invordering van onbetwiste geldschulden" artikelen 1394/20 tot 1394/27

WAT? Elke onbetwiste schuld die een geldsom tot voorwerp heeft en die vaststaat en opeisbaar is op dag van de aanmaning + "verhogingen waarin de wet voorziet" + de invorderingskosten (=gerechtsdeurwaarderskosten) + ten hoogste 10 % van de hoofdsom van de schuld: interesten en strafbedingen

WAT NIET? Schulden van of ten aan zien van:

- publieke overheden,
- schuldeisers of schuldenaren die niet zijn ingeschreven in het de KBO.
- particuliere schulden (buiten het kader van een ondernemingsactiviteit),
- schulden uit faillissement, gerechtelijke reorganisatie, collectieve schuldenregeling, en andere vormen van wettelijke samenloop

- niet-contractuele verbintenissen tussen partijen (particulieren zijn sowieso uitgesloten tenzij deze tevens het voorwerp zijn van een overeenkomst of schuldbekentenis tussen partijen of schulden betreffen uit gemeenschappelijke eigendom van goederen).

DOOR WIE WORDT DE PROCEDURE OPGESTART?

Op verzoek van de advocaat van de schuldeiser wordt de gerechtsdeurwaarder aangezocht in te vorderen. Dat wil zeggen dat de Schuldeiser altijd eerst langs een advocaat zal moeten gaan alvorens de procedure via de gerechtsdeurwaarder aan te vatten.

Hoe de advocaat deze procedure moet opstarten is echter vrij onduidelijk. De memorie van toelichting spreekt slechts van:

De laatste waarborg bestaat erin dat de procedure uitsluitend op verzoek van een advocaat kan worden ingezet, naar analogie met wat is vereist voor een rechtspleging op eenzijdig verzoekschrift (art. 1026, 5° Ger.W.) en de summiere procedure om betaling te bevelen (art. 1340, 4° Ger.W.) ("L'avocat est le premier juge")

HOE VERLOOPT DE PROCEDURE VIA DE GERECHTSDEURWAARDER?

1/Betekening aanmaning door gerechtsdeurwaarder

Aanmaning bevat op straffe van nietigheid:

1° een duidelijke beschrijving van de verbintenis waaruit de schuld is ontstaan;
2° een duidelijke beschrijving en verantwoording van al de bedragen die van de schuldenaar geëist worden, met inbegrip van de kosten van de aanmaning en, in voorkomend geval, de wettelijke verhogingen, interesten en strafbedingen;
3° de aanmaning om te betalen binnen de maand en de wijze waarop de betaling kan worden verricht;
4° de mogelijkheden waarover de schuldenaar beschikt om op de aanmaning te reageren, zoals bepaald in artikel 1394/22;
5° in voorkomend geval, de inschrijving van de schuldeiser en de schuldenaar in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

2/ bij **niet betaling binnen een maand**: SA vraagt betalingsfaciliteiten of geeft de redenen te kennen waarom hij de schuldvordering betwist (formulier gehecht aan aanmaning)

3/ Het **antwoordformulier wordt, tegen ontvangstbewijs, aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder gestuurd**; deze stelt de SE in kennis van redenen van betwisting dan wel van betaling

Opschorting procedure: bij betalingsfaciliteiten.

Beëindiging: bij betaling.

Zo niet →

4/ **Ten vroegste acht dagen na verstrijken termijn van een maand**: gerechtsdeurwaarder stelt **proces verbaal van niet betwisting** op bevattende:

1° ofwel dat de schuldenaar de schuld niet of niet geheel heeft voldaan, noch betalingsfaciliteiten heeft gevraagd of gekregen, noch de redenen te kennen heeft gegeven waarom hij de schuld betwist;

2° ofwel dat de schuldeiser en de schuldenaar betalingsfaciliteiten zijn overeengekomen, die evenwel niet zijn nagekomen.

5/ **Proces-verbaal wordt op verzoek van de gerechtsdeurwaarder uitvoerbaar verklaard door een Magistraat** (Beheers- en Toezichtscomité bij het CBB)

→ **uitvoerbare titel**

(**NB**: uitvoering van het proces-verbaal van niet-betwisting alleen geschorst door een vordering in rechte, die wordt ingesteld bij verzoekschrift op tegenspraak EN volledig uitgevoerde invordering geldt als dading voor de gehele schuld).

Om de procedure ordelijk te laten verlopen: oprichting bij de NKGB (verantwoordelijke, gegevens 10 jaar bewaard) van een "Centraal register voor de invordering van onbetwiste geldschulden".

* * *

COMMENTAAR

In de eerste plaats dient gewezen te worden op het belang van een jurisdictionele procedure voor een adequate rechtsbescherming. Het afschaffen of minder aantrekkelijk maken van de gerechtelijke weg zal eigenrichting ingang doen vinden. Dit is schadelijk voor de rechtsstaat. Het is te betreuren dat de voorgestelde regeling het beginsel van rechterlijke tussenkomst, zoals neergelegd in inzonderheid de artikelen 8 tot en met 12 van Verordening 1896/2006 tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure, niet heeft overgenomen.

In eerste instantie is een gerechtsdeurwaarder partijdig en gemandateerd door de schuldeiser-opdrachtgever. In welke mate heeft hij zich reeds een beeld gevormd over de debiteur op basis van andere zaken waarin hij optreedt? Dit gegeven speelt een rol bij het beoordelen van de gegrondheid van een factuur. Het gevaar bestaat immers dat de gerechtsdeurwaarder geen objectief oordeel meer kan vormen. In de voorgestelde regeling oordeelt geen enkele onafhankelijke instantie over het verschuldigde vaststaande, opeisbare of onbetwiste karakter van de vordering.

Bovendien heeft de gerechtsdeurwaarder geen matigingsbevoegdheid ten aanzien van de verkoopsvoorwaarden. Dit dreigt te leiden tot een groot aantal procedures aangaande bijvoorbeeld verhogingsbedingen en intresten.

Ten slotte dreigt de rol van de deurwaarder onduidelijk te worden, nu hij reeds vaak in gerechtelijke invorderingsprocedures wordt ingeschakeld. Door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België (NKGB) de bevoegdheid te verlenen zelf de uitvoerbare titel te creëren, krijgt de gerechtsdeurwaarder een dubbelzinnige functie als partij enerzijds en rechter anderzijds.

De OVB waarschuwt tevens voor de precedentwaarde van de bevoegdheid van de NKGB om uitvoerbare titels te creëren. Het is niet uit te sluiten dat deze procedure als precedent zal aangewend worden om deze bevoegdheid uit te breiden naar andere procedures. Een gelijkaardige procedure instellen voor de invordering van onbetwiste schulden door ondernemingen van consumenten maakt een inbreuk op fundamentele rechten uit.

De OVB pleit dan ook voor een andere aanpak van de invorderingen van schulden dan deze opgenomen in de PPI, onverminderd de positieve evaluatie van de toevoeging van de advocaat als initiator van de procedure.

Wij raden de lectuur aan van het als bijlage gevoegde volledige standpunt van de OVB, waar mee in detail de grieven van de OVB worden geformuleerd.

INWERKINGTREDING
De artikelen 32 tot 40 treden in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2017.

Ad artikel 41: schorsing van beroep

INHOUD
Betreffende de schorsende werking van het hoger beroep bepaalt artikel 41 het volgende:

"*Art. 41. Artikel 1397 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt*:

"Art. 1397. Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij de rechter bij met bijzondere redenen omklede beslissing anders beveelt en onverminderd artikel 1414, schorst verzet tegen eindvonnissen daarvan de tenuitvoerlegging.

Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij de rechter bij met bijzondere redenen omklede beslissing anders beveelt, onverminderd artikel 1414, zijn de eindvonnissen uitvoerbaar bij voorraad, zulks niettegenstaande hoger beroep en zonder zekerheidsstelling indien de rechter deze niet heeft bevolen.".

De hervorming is ingegeven door de volgende redenering:

"*De ratio legis van die wijzigingen bestaat erin te vermijden dat het hoger beroep enkel wordt gebruikt om uitstel van uitvoering van veroordeling te bekomen, behalve voor de zaken die van oudsher uitgesloten zijn van de voorlopige tenuitvoerlegging, meer bepaald inzake familierecht*."

COMMENTAAR

De OVB vindt het positief dat in een uitzondering wordt voorzien voor familierechtelijke zaken (echtscheidingen). De OVB meent dat deze uitzondering dient uitgebreid te worden naar fiscale zaken. Daar kan de onmiddellijke uitvoering onomkeerbare gevolgen hebben voor de rechtzoekende, maar heeft de overheid toch voldoende mogelijkheden om zekerheden te nemen.

INWERKINGTREDING

Artikel 41 is in werking getreden op 1 november 2015, zijnde tien dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*. Het artikel is van toepassing op de zaken die aanhangig zijn gemaakt vanaf de dag waarop deze wet in werking treedt.

Ad artikelen 56-60 en 62-63: alleenzetelende rechter

INHOUD

De wet veralgemeent zoveel als mogelijk het principe van de alleenzetelende rechter, maar voorziet in een aantal uitzonderingen.

Artikel 56 heft het derde en vijfde lid op van art. 78 Ger. W., dat handelt over de samenstelling van de kamers van de rechtbank van eerste aanleg.

Art. 57 wijzigt grondig art. 91 Ger. W. door de opheffing van het tweede tot en met achtste lid evenals van de tweede en derde zin van het tiende lid daarvan. Daardoor wordt art. 91 Ger.W. *de facto* herleid tot het uitgangspunt dat vorderingen in burgerlijke en strafzaken worden toegewezen aan kamers met één rechter behalve in de gevallen van art. 92 Ger. W.

Art. 58 wijzigt in beperkte mate art. 92 Ger. W. door de vervanging van het eerste lid van §1 en de invoeging van een §1/1.
- §1, eerste lid bepaalt dat strafzaken over misdaden waarop een straf staat van meer dan twintig jaar opsluiting en het hoger beroep tegen vonnissen gewezen in strafzaken door de politierechtbank steeds worden toegewezen aan een kamer met drie rechters.
- §1/1 laat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg toe om in afwijking van art. 91 Ger.W. zaken geval per geval ambtshalve toe te wijzen aan een kamer met drie rechters wanneer de complexiteit of het belang van de zaak of bijzondere, objectieve omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Art. 59 past art. 92bis Ger.W. aan het gewijzigde art. 78 Ger.W. aan.

Art. 60 heft art. 99bis Ger.W. op.

Art. 62 wijzigt het zevende lid van art. 104 Ger.W. waardoor de kamers van het arbeidshof die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid bedoeld in art. 581 Ger.W. alleen nog bestaan uit één raadsheer in het arbeidshof en twee raadsheren in sociale zaken.

Art. 63 wijzigt tot slot art. 109bis Ger.W. over de kamers van het hof van beroep door de vervanging van de eerste en derde paragraaf en de opheffing van de tweede paragraaf. Als gevolg daarvan zal het hoger beroep tegen beslissingen in strafzaken toegewezen worden aan een kamer met drie raadsheren, tenzij het uitsluitend betrefkking heeft op burgerlijke vorderingen of enkel nog op dergelijke vorderingen betrekking heeft. Andere zaken zullen in principe worden toegewezen aan kamers met één raadsheer in het hof, tenzij de eerste voorzitter zaken geval per geval ambtshalve toewijst aan een kamer met drie raadsheren wanneer de complexiteit of het belang van de zaak of bijzondere objectieve omstandigheden daartoe aanleiding geven.

COMMENTAAR

De OVB is, net als de Raad van State, niet echt gelukkig met de bovengeschetste veralgemening van de alleenzetelende rechter. *De facto* krijgen de korpschefs immers een grote autonomie om zaken toe te wijzen aan een kamer met drie rechters, waardoor het niet ondenkbaar is dat er grote verschillen tussen de diverse rechtbanken en de hoven zullen ontstaan op het vlak van de behandeling. Tevens valt te vrezen dat dergelijke autonomie vroeg of laat in conflict dreigt te komen met de steeds grotere eisen die het Europees recht inzake mensenrechten stelt op het stuk van transparantie, objectiviteit en voorzienbaarheid van de criteria die gehanteerd worden bij de verdeling van zaken binnen die rechtscolleges.

Principieel acht de OVB een collegiale behandeling waardevoller dan een behandeling door een alleenzetelende rechter en heeft ze er grote moeite mee dat partijen niet zelf kunnen verzoeken om een doorverwijzing naar een collegiale kamer.

INWERKINGTREDING

Artikelen 56-60 en 62-63 treden in werking op 1 januari 2016.
De artikelen 56 tot 60 en 62-63 zijn toepasselijk op de op het ogenblik van de inwerkingtreding van die bepalingen hangende zaken, behalve wanneer:
1° in de zaak in dezelfde aanleg reeds een andere terechtzitting dan de inleidingszitting heeft plaatsgevonden met drie rechters of raadsheren;
2° de zaak op 1 september 2015 naar een kamer met drie rechters of raadsheren was verwezen op verzoek van één of meerdere partijen of;
3° de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of de eerste voorzitter van het hof van beroep, naargelang het geval, de verwijzing van de zaak of zaken naar een kamer met drie rechters of raadsheren bevestigt.

Ad artikel 54: verlenging verjaringstermijn strafvordering (PT)

INHOUD

De verjaringstermijnen van de strafvordering (geregeld in artikel 21 V.T.Sv.) worden als volgt gewijzigd:
- Misdaden die strafbaar zijn met levenslange opsluiting en niet-correctionaliseerbare misdaden, gepleegd op minderjarigen : 20 jaar
- Andere misdaden die niet kunnen worden gecorrectionaliseerd: 15 jaar

Deze termijnen blijven gelden, zelfs wanneer de straf wordt verminderd/gewijzigd door aanname van verzachtende omstandigheden.
Vermits de regels inzake schorsing of stuiting van de verjaring niet worden gewijzigd, kan de verjaringstermijn voor de zwaarste misdaden oplopen tot 40 jaar.

INWERKINGTREDING

Deze bepaling trad in werking op 29 oktober 2015, net op tijd om de verjaring van de aanslagen van de Bende van Nijvel te vermijden.

Deze bepaling zal evenwel geen lang leven beschoren zijn want het tweede 'potpourriwetsontwerp' maakt alle misdaden correctionaliseerbaar. Artikel 21 V.T.Sv. wordt in dat wetsontwerp dan ook terug gewijzigd en bovenstaande termijnen worden voorbehouden voor bepaalde misdaden.

Ad artikel 89: uitstel inwerkingtreding internering (PT)

INHOUD

De bepalingen van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering van personen zullen pas in werking treden op 1 juli 2016.

Deze wet zal trouwens op een aantal vlakken worden gecorrigeerd door een derde 'potpourriwetsontwerp'.

1. Algemeen overzicht van inwerkingtreding.

Onderstaande artikelen gaan specifiek in op de inwerkingtreding van andere artikelen. Daarbij moet bijzondere aandacht aan de dag worden gelegd aan de toepassing van de nieuwe wet op hangende rechtsgedingen.

Art. 50.

De artikelen 14 tot 17 (advies openbaar ministerie in burgerlijke zaken) zijn van toepassing op de zaken die aanhangig zijn gemaakt vanaf 1 januari 2016.

De artikelen 41 tot 48 (schorsende werking) zijn van toepassing op de zaken die aanhangig zijn gemaakt vanaf de dag waarop deze wet in werking treedt.

Art. 51.

De artikelen 9 en 32 tot 40 (invordering onbetwiste geldschulden) treden in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2017.

Artikel 3 (informatisering) treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2016.

Art. 84.

De artikelen 56 tot 60, 62 en 63 (samenstelling zetel, alleenzetelende rechter) zijn toepasselijk op de op het ogenblik van de inwerkingtreding van die bepalingen hangende zaken, behalve wanneer:
1° in de zaak in dezelfde aanleg reeds een andere terechtzitting dan de inleidingszitting heeft plaatsgevonden met drie rechters of raadsheren;
2° de zaak op 1 september 2015 naar een kamer met drie rechters of raadsheren was verwezen op verzoek van één of meerdere partijen of;
3° de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of de eerste voorzitter van het hof van beroep, naargelang het geval, de verwijzing van de zaak of zaken naar een kamer met drie rechters of raadsheren bevestigt.

Art. 91.

Artikel 54 (verjaringstermijn Bende-misdrijven) treedt in werking op de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

De artikelen 56 tot 60 en 62 (samenstelling zetel, alleenzetelende rechter) tot 64 (advies openbaar ministerie) treden in werking op 1 januari 2016.

Overige bepalingen: 10 dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*, zijnde op 1 november 2015.

4. Detailbespreking van drie items met bijzondere impact: Het verbod op wijziging of uitbreiding van de vordering in graad van beroep, de niet toelaatbaarheid van de vordering, wanneer er de mogelijkheid bestaat om op een andere wijze een uitvoerbare titel te bekomen, en de B2B invordering van onbetwiste geldschulden

Hieronder worden drie topics gedetailleerder besproken aan de hand van de evolutie die de topics ondergingen tussen het voorstel tot wetsontwerp en de huidige potpourriwet zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Het betreft in het bijzonder twee belangrijke items waartegen de OVB zich gekant heeft en die in de uiteindelijke wet niet meer weerhouden werden, met name: Het verbod op wijziging of uitbreiding van de vordering in graad van beroep en de niet toelaatbaarheid van de vordering, wanneer de mogelijkheid bestaat om op een andere wijze een uitvoerbare titel te bekomen. Het derde item is de B2B invordering van onbetwiste geldschulden.

1. Het verbod op wijziging of uitbreiding van de vordering in graad van beroep.

Het eerste voorontwerp van wetsontwerp bevatte nog een art. 42 dat stelde:

> *Art. 807 van het Gerechtelijk Wetboek wordt in die zin gewijzigd dat het niet toelaat dat in hoger beroep een vordering, die voor de rechter aanhangig is, uitgebreid of gewijzigd wordt.*
>
> *In het licht van de optimalisering van de ingereedheidbrenging van de zaak en de daarmee gepaard gaande responsabilisering van de partijen en vereenvoudiging van de motiveringsplicht van de rechter (cfr de wijziging van art. 744 en van art. 780), verdient het aanbeveling het instellen van bijkomende vorderingen in hoger beroep zoveel mogelijk uit te sluiten, wat "concentratie van geding" (in eerste aanleg) wordt genoemd, en het uitschakelen vereist in hoger beroep van art. 807 Ger. W., dat thans toepasselijk is op grond van art. 1042.*

De OVB heeft zich hiertegen verzet stellende dat de maatregel een averechts effect zou hebben en zeker niet het beoogde doel zou bereiken. De OVB stelde in haar commentaar:

> *De OVB vindt deze aanpassing ondoordacht en weinig rekening houdend met de praktijk. Er zijn tal van voorbeelden waarin het slechts mogelijk is een vordering voor het eerst in hoger beroep in te stellen. Een voorbeeld kan één en ander verduidelijken:*
>
> *- Een IT-contract loopt mis en de overeenkomst wordt beëindigd. De inzet van de zaak is wederzijds een claim van 2 miljoen euro. Eiser IT-leverancier dagvaardt in betaling van vermeend niet-geprotesteerde facturen en vraagt toepassing van art. 735 Ger.W. De verwerende partij vraagt gerechtelijke instaatstelling, maar de rechtbank kent provisioneel 350 000 euro toe. Verweerder is in beroep moeten gaan, want de beslissing is een eindvonnis wat de gegrondheid betreft, en provisioneel voor wat de omvang van het bedrag betreft. Met andere woorden: de tegenvordering tot ontbinding in het nadeel van de IT-leverancier wegens fout in uitvoering van de overeenkomst kon verweerder enkel nog in hoger beroep instellen.*

Zo kunnen nog tal van voorbeelden worden aangehaald. De maatregel in kwestie miskent op flagrante wijze het recht op toegang tot de rechter.

Bovendien moet nog de volgende bedenking worden geformuleerd: In graad van beroep kan de vordering dus niet uitgebreid noch gewijzigd worden. Mag ze evenwel ook niet worden verminderd?

De OVB vreest dat er bijgevolg nodeloze vorderingen ingesteld, in eerste aanleg, zullen worden meegenomen in graad van hoger beroep, omdat men zijn vordering niet mag wijzigen, dus ook niet verminderen noch bepaalde deelvorderingen mag laten vallen.

Er werd met deze opmerkingen rekening gehouden en de bepaling werd dan ook in de wet van 19 oktober 2015 niet meer weerhouden.

2. Sancties bij het opstarten van een gerechtelijke procedure wanneer de mogelijkheid van een dwangbevel bestaat (of andere methode dan de gerechtelijke weg).

Het voormalig artikel 49 van het voorstel tot wetsontwerp stelde dat :

Het artikel 1017 van het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd omdat sommige instellingen geen gebruik maken van de wettelijke mogelijkheid om achterstallige bijdragen in te vorderen met een dwangbevel. Dit resulteert in vorderingen die nauwelijks betwist worden en administratief veel werk bijbrengen. Om dergelijke vorderingen te ontmoedigen wordt voornoemd artikel aangepast zodat alle gerechtskosten nu ten laste vallen van deze partijen – tenzij dwingende omstandigheden het beroep op de rechter wettigen - waardoor tevens geen rechtsplegingsvergoeding meer betaald moet worden door de verweerder, ook al wordt die in het ongelijk gesteld

Het artikel had de intentie om de situatie te regelen met betrekking tot het dwangbevel. Bijvoorbeeld het geval waarin de sociale zekerheid via een dwangbevel kan invorderen doch verkiest via een advocaat een gerechtelijke procedure op te starten.

Deze schuldeiser/cliënt kon dan veroordeeld worden tot de rechtsplegingsvergoeding, ook al werd men in het gelijk gesteld.

De OVB wees erop dat weliswaar nominatim het dwangbevel werd genoemd, maar dat de bepaling mutatis mutandis ook van toepassing was op de procedure B2B invordering via de gerechtsdeurwaarder.

In een latere versie werd nog een strengere bepaling ingevoerd, waarbij men niet alleen veroordeeld werd tot de kosten, maar de vordering zelfs ontoelaatbaar werd:

Art. 17/1. De rechtsvordering kan niet worden toegelaten als de eiser beschikt over een uitvoerbare titel of zichzelf een uitvoerbare titel kan verschaffen, tenzij in de dagvaarding een element van betwisting door de verwerende partij wordt aangegeven.

Het was de spreekwoordelijke stok achter de deur om ervoor te zorgen dat de schuldeiser de nieuwe procedure van invordering via de gerechtsdeurwaarder wel moest gebruiken en niet alsnog

via de advocaat de gerechtelijke procedure zou gebruiken (anders werd hij veroordeeld tot de kosten of werd zijn vordering niet toegelaten).

Na aandringen werd ook deze bepaling geschrapt en niet meer weerhouden in de uiteindelijke wet, wat van cruciaal belang bleek voor de problematiek van de invorderingen van B2B geldschulden.

3. <u>De invordering van de onbetwiste B2B geldschulden via de gerechtsdeurwaarder</u>.

Het hoeft geen betoog dat deze passage de meest besproken en gevoeligste passage uit het wetsontwerp was.

De eerste versie van de invordering van onbetwiste geldschulden was even duidelijk als hard. Niet alleen was er geen sprake meer van een rechterlijke controle, met een en dezelfde veeg werd ook de advocaat als het ware weggegomd uit de invorderingsprocedure.

Het moest snel gaan (15 dagen), zonder al te veel justitie (geen rechters of advocaten) en met een sanctie voor onwillige schuldeisers die het toch nog zouden aandurven om aan te dringen op een gerechtelijke procedure via de advocaat. (zie supra punt 2.)

Geen enkel onderwerp uit de eerste potpourriwet onderging een grotere verandering dan dit punt.

De OVB is er in gelaagd om de volgende wijzigingen te laten aanbrengen in de uiteindelijke wet:

- De advocaat werd niet alleen terug ingevoegd in de invorderingsprocedure voor onbetwiste geldschulden, hem werd zelfs de exclusieve opstartbevoegdheid gegeven.[1]
- Zoals hiervoor (punt 2) aangetoond, kwam ook de stok achter de deur te vervallen en werd een schuldeiser die toch via zijn advocaat invordert niet meer veroordeeld tot de rechtsplegingvergoeding, of zag zijn vordering niet meer afgewezen als niet toelaatbaar.
- De termijn om de B2B geldschuldinvordering te betwisten (en dus sowieso via de rechtbank te laten verlopen) werd verdubbeld. De termijn om de vordering alsnog te betwisten ging van 15 dagen naar 30 dagen.
- Voor het beperkte aantal zaken (B2B, alleen geldschulden, volstrekt onbetwist, niet voor of tegen overheden, waarvan de advocaat ze toch zou opstarten) werd een gerechtelijke controle ingelast. Al dient er wel op gewezen te worden dat deze controle uiterst summier is.

De OVB heeft op dit punt veel betwisting gevoerd en hard onderhandeld. U kan de samenvatting lezen in het standpunt.

Het komt de OVB voor dat het onderste uit de kan gehaald werd en de advocaat gespecialiseerd in invorderingen op zijn minst terug in een eerlijke concurrentiepositie geplaatst werd.

Werden al de desiderata uit het standpunt van de OVB bereikt? Evident niet. Maar de OVB is overtuigd dat op een aantal vlakken, waaronder deze drie belangrijke, toch veel werd bereikt.

[1] *De laatste waarborg bestaat erin dat de procedure **<u>uitsluitend</u>** op verzoek van een advocaat kan worden ingezet, naar analogie met wat is vereist voor een rechtspleging op eenzijdig verzoekschrift (art. 1026, 5° Ger.W.) en de summiere procedure om betaling te bevelen (art. 1340, 4° Ger.W.) ("L'avocat est le premier juge")*

5. Beknopt overzicht van door de OVB genomen demarches en verwijzingen naar eerdere OVB publicaties in zake PP1.

Datum	Justitieplan	PP1
18/03/15	Publicatie justitieplan	
19/03/15	Start analyse en samenvatting plan door studiedienst	
24/03/15	Opstellen plan van aanpak ter verwerking Justitieplan	
25/03/15	AV - belofte om samenvatting te geven van justitieplan, en voorafgaand aan de bespreking met Minister te rapporteren	
26/03/15	Uitvoerige samenvatting in 5 stukken van het justitieplan in OrdeExpress	
31/03/15 12h43	Rondzenden AV + stafhouders van werkdocument analyse justitieplan	
31/03/15 18h00	Bespreking Minister op OVB - belofte om asap een schriftelijke neerslag te geven van bespreking en standpunten. Belofte voorstellen hervorming strafprocedure in te dienen	
01/04/15		Ontvangen van tekst PP1 + memorie van toelichting
01/04/15		Maken van gecoördineerde versie - samenvatting
01/04/15		Onmiddellijk start van analyse door zelfde actoren justitieplan.
07/04/15	Definitieve tekst "analyse justitieplan"	
08/04/15	Goedkeuring RvB definitieve tekst.	Goedkeuring RvB nota PP1
09/04/15	Laatste verwerking Opmerkingen	
10/04/15	rondzenden AV , Stafhouders en minister van officiële versie "analyse justitieplan"	
17/04/15		Overzenden van opmerkingen PP1 aan minister
08/05/15		Overmaken van nota en PP1(1) aan de AV en stafhouders.
08/05/15		Persbericht PP1
19/05/15		Start redactie aanvullende nota PP1 (onbetwiste schuldvordering en "dwangbevel")
21/05/15		

		samenvatting PP1 in OE
01/06/15		Overmaken opmerkingen PP1 aan RvS / auditeur
26/08/2015		Hoorzitting PPI - bestuurder Chabot
01/09/2015		Overzending definitief standpunt PPI aan de Kamercommissie Justitie
10/09/2015		* Artikel in OrdeExpress over hoorzitting PPI * Goedkeuring in Commissie Justitie Kamer – eerste lezing
01/10/2015		goedkeuring in Commissie Justitie Kamer – tweede lezing
22/10/2015		Publicatie BS

Publicaties:

1. OrdeExpress 26/03/2015.
2. Persbericht 08/05/2015.
3. OrdeExpress 21/05/2015.
4. OrdeExpress 10/09/2015 - Orde in Actie, " *Herwerkt OVB-standpunt potpourri I in Kamercommissie Justitie*"

6. Concordantietabel Ger.W. voor en na Potpourri I

N.B. Enkel de in de commentaar besproken artikels van het Ger.W. zijn opgenomen.

Artikel van wet van 19 oktober 2015 dat wijzigingen aanbrengt	**Gerechtelijk Wetboek voor de wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie**	**Gerechtelijk Wetboek na de wet van 19 oktober 2015**	**Datum inwerkingtreding en overgangsbepalingen**
[Art. 2]	Art. 23. Het gezag van het rechterlijk gewijsde strekt zich niet verder uit dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt. Vereist wordt dat de gevorderde zaak dezelfde is; dat de vordering op dezelfde oorzaak berust; dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat, en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is.	Art. 23. Het gezag van het rechterlijk gewijsde strekt zich niet verder uit dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt. Vereist wordt dat de gevorderde zaak dezelfde is; **dat de vordering op dezelfde oorzaak berust, ongeacht de ingeroepen rechtsgrond;** dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat, en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is.	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015 en is onmiddellijk van toepassing op alle lopende procedures.
[Art. 3]	* * *	Art. 32ter. **Elke kennisgeving of mededeling aan of neerlegging bij de hoven of rechtbanken, het openbaar ministerie of diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en parketsecretariaten, of elke kennisgeving of mededeling aan een advocaat, een gerechtsdeurwaarder of een notaris, door de hoven of rechtbanken, het openbaar ministerie of diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en parketsecretariaten, of door een advocaat, een gerechtsdeurwaarder of een notaris, kan gebeuren door middel van het informaticasysteem van Justitie dat door de Koning wordt aangewezen.**	Dit artikel treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en ten laatste op 1 januari 2016.

		De Koning bepaalt de nadere regels van dat informaticasysteem, waarbij de vertrouwelijkheid en effectiviteit van de communicatie worden verzekerd. Het gebruik van het voormelde informaticasysteem kan door de Koning aan de instanties, diensten of actoren vermeld in het eerste lid of sommigen onder hen worden opgelegd.	
[Art. 7]	* * *	Art. 46/1. **De kennisgeving bij gewone brief aan een partij voor wie overeenkomstig de artikelen 728, 729 of 729/1 een advocaat optreedt en die de griffie niet overeenkomstig artikel 729/1 heeft gemeld op te houden voor die partij op te treden, gebeurt door een gewone brief aan die advocaat.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015 en is onmiddellijk van toepassing op alle lopende zaken.
[Art. 56]	Art. 78. De kamers van de rechtbank van eerste aanleg bestaan uit één of uit drie rechters. (De kamers van de strafuitvoeringsrechtbank bedoeld in artikel 92, § 1, tweede lid, bestaan uit een rechter, die het voorzitterschap ervan bekleedt, en twee assessoren in strafuitvoeringszaken, de ene gespecialiseerd in penitentiaire zaken en de andere in de sociale reïntegratie.) (In afwijking van de artikelen 80 en 259sexies en opdat de jeugdkamers die bevoegd zijn voor de in artikel 92,§ 1, 7°, bedoelde aangelegenheden, rechtsgeldig zouden zijn samengesteld, moeten twee leden ervan de opleiding hebben genoten die georganiseerd wordt in het kader van	Art. 78. De kamers van de rechtbank van eerste aanleg bestaan uit één of uit drie rechters. (De kamers van de strafuitvoeringsrechtbank bedoeld in artikel 92, § 1, tweede lid, bestaan uit een rechter, die het voorzitterschap ervan bekleedt, en twee assessoren in strafuitvoeringszaken, de ene gespecialiseerd in penitentiaire zaken en de andere in de sociale reïntegratie.)	Dit artikel treedt in werking op 1 november 2015.

	de in artikel 259sexies, § 1,1°, derde lid, bedoelde voortgezette vorming van de magistraten, die vereist is voor de uitoefening van het ambt van rechter in de [3 familie- en jeugdrechtbank]3. Het derde lid is een rechter van de correctionele rechtbank.) (Wanneer de in artikel [76, § 2, tweede lid,] bedoelde gespecialiseerde correctionele kamer bestaat uit een enige rechter, ontvangt deze een gespecialiseerde en permanente vorming georganiseerd [door het Instituut voor gerechtelijke opleiding]. Wanneer de in artikel [76, § 2, tweede lid,] bedoelde gespecialiseerde correctionele kamer bestaat uit drie rechters, is zij samengesteld uit twee rechters van de rechtbank van eerste aanleg en een rechter in de arbeidsrechtbank.) [De in artikel 92bis bedoelde kamers van de strafuitvoeringsrechtbank bestaan uit een rechter in de strafuitvoeringsrechtbank, die het voorzitterschap ervan bekleedt, twee rechters in de correctionele rechtbank en twee assessoren in strafuitvoeringszaken, de ene gespecialiseerd in penitentiaire zaken en de andere in de sociale re-ïntegratie.] [Elke kamer voor minnelijke schikking bestaat uit een alleenrechtsprekende rechter die de door het Instituut voor gerechtelijke opleiding verstrekte gespecialiseerde opleiding heeft gevolgd.]	**De alleenrechtsprekende rechter van de in artikel 76, § 2, tweede lid, bedoelde gespecialiseerde correctionele kamer ontvangt een gespecialiseerde vorming georganiseerd door het Instituut voor gerechtelijke opleiding.** [De in artikel 92bis bedoelde kamers van de strafuitvoeringsrechtbank bestaan uit een rechter in de strafuitvoeringsrechtbank, die het voorzitterschap ervan bekleedt, twee rechters in de correctionele rechtbank en	

		twee assessoren in strafuitvoeringszaken, de ene gespecialiseerd in penitentiaire zaken en de andere in de sociale re-ïntegratie.] [Elke kamer voor minnelijke schikking bestaat uit een alleenrechtsprekende rechter die de door het Instituut voor gerechtelijke opleiding verstrekte gespecialiseerde opleiding heeft gevolgd.]	
[Art. 57]	Art. 91. In burgerlijke en strafzaken worden de vorderingen toegewezen aan kamers met één rechter, behalve in de gevallen van artikel 92. In strafzaken wordt de zaak vastgesteld voor een kamer met drie rechters wanneer het openbaar ministerie zulks vermeldt in de dagvaarding (of de oproeping). De verwijzing naar een kamer met drie rechters wordt eveneens bevolen wanneer de beklaagde dit vraagt bij zijn verschijning voor de raadkamer met het oog op de regeling van de procedure. De tekst van het voorgaande lid moet in de oproeping voor de raadkamer worden vermeld. Wordt de beklaagde voor de correctionele rechtbank gedagvaard (of opgeroepen) zonder dat er een verwijzingsbevel is, dan kan hij zijn verzoek formuleren binnen acht dagen na de dagvaarding (of de oproeping). De tekst van het voorgaande lid wordt in de dagvaarding	Art. 91. In burgerlijke en strafzaken worden de vorderingen toegewezen aan kamers met één rechter, behalve in de gevallen van artikel 92. [Tweede tot en met achtste lid opgeheven]	Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2016.

	vermeld. (Wanneer de beklaagde wordt opgeroepen voor de correctionele rechtbank in het kader van een procedure tot onmiddellijke verschijning zoals bedoeld in artikel 216quinquies van het Wetboek van strafvordering, kan hij dit verzoek ten laatste uiten voor zijn eerste verhoor door de rechter ten gronde.) In burgerlijke zaken gelast de rechter de verwijzing naar een kamer met drie rechters wanneer een partij, vóór elk verweer, hierom schriftelijk verzoekt op de dag van de inleiding van de zaak. Dat verzoek kan niet worden gedaan naar aanleiding van een vrijwillige of een gedwongen tussenkomst. (In strafuitvoeringszaken worden de zaken betreffende één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbare gedeelte drie jaar of minder bedraagt, toegewezen aan de rechter in de strafuitvoeringsrechtbank die zitting houdt als alleenrechtsprekend rechter.) [Het hoger beroep tegen beslissingen van de politierechtbank over burgerlijke rechtsvorderingen die tezelfdertijd en voor dezelfde rechters worden vervolgd als de strafvordering, voor zover dit hoger beroep niet gelijktijdig met het hoger beroep op strafgebied wordt behandeld, wordt toegewezen aan een kamer met één rechter. Dit hoger beroep wordt toegewezen aan een kamer met drie rechters indien dit werd gevraagd door de	(In strafuitvoeringszaken worden de zaken betreffende één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbare gedeelte drie jaar of minder bedraagt, toegewezen aan de rechter in de strafuitvoeringsrechtbank die zitting houdt als alleenrechtsprekend rechter.) **[Het hoger beroep tegen beslissingen van de politierechtbank over burgerlijke rechtsvorderingen die tezelfdertijd en voor dezelfde rechters worden vervolgd als de strafvordering, voor zover dit hoger beroep niet gelijktijdig met het hoger beroep op strafgebied wordt behandeld, wordt toegewezen aan een kamer met één rechter.]**	

	beklaagde, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij of de burgerlijke partij bij de verklaring van hoger beroep, of, op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de betekening of kennisgeving ervan, door een verklaring op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen of van de rechtbank die de zaak behandelt in hoger beroep. Deze mogelijkheid wordt vermeld in de dagvaarding.] [In strafuitvoeringszaken worden de zaken betreffende de invordering van verbeurdverklaarde geldsommen, geldboeten en gerechtskosten enkel toegewezen aan de rechter in de strafuitvoeringsrechtbank die zitting houdt als alleenrechtsprekend rechter.] [De strafuitvoeringsrechter die kennis neemt van de zaak heeft, bij voorkeur, de gespecialiseerde opleiding gevolgd over de tenuitvoerlegging van veroordelingen houdende verbeurdverklaring van geldsommen, van geldboeten en van gerechtskosten, georganiseerd door het Instituut voor gerechtelijke opleiding.] [In interneringszaken worden de volgende zaken toegewezen aan de rechter in de strafuitvoeringsrechtbank, die zitting houdt als alleenrechtsprekend rechter : 1° de verzoeken tot overplaatsing om dringende redenen, bepaald bij artikel 59, § 1, van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis; 2° de bij artikel 18, § 2, 1° en 2°, van dezelfde wet bepaalde verzoeken tot uitgaansvergunning.]	[In strafuitvoeringszaken worden de zaken betreffende de invordering van verbeurdverklaarde geldsommen, geldboeten en gerechtskosten enkel toegewezen aan de rechter in de strafuitvoeringsrechtbank die zitting houdt als alleenrechtsprekend rechter.] [De strafuitvoeringsrechter die kennis neemt van de zaak heeft, bij voorkeur, de gespecialiseerde opleiding gevolgd over de tenuitvoerlegging van veroordelingen houdende verbeurdverklaring van geldsommen, van geldboeten en van gerechtskosten, georganiseerd door het Instituut voor gerechtelijke opleiding.] [In interneringszaken worden de volgende zaken toegewezen aan de rechter in de strafuitvoeringsrechtbank, die zitting houdt als alleenrechtsprekend rechter : 1° de verzoeken tot overplaatsing om dringende redenen, bepaald bij artikel 59, § 1, van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis; 2° de bij artikel 18, § 2, 1° en 2°, van dezelfde wet bepaalde verzoeken tot uitgaansvergunning.]	

[Art. 58]	Art. 92.§ 1. (Aan de kamers met drie rechters moeten worden toegewezen : 1° [...] 2° de burgerlijke rechtsvorderingen aangebracht naar aanleiding van drukpersmisdrijven; 3° [het hoger beroep tegen vonnissen gewezen door de politierechtbank. In het geval bedoeld in artikel 91, tiende lid, kan de voorzitter steeds ambtshalve het beroep toewijzen aan een kamer met drie rechters.] 4° (de strafzaken betreffende misdrijven bedoeld in titel VII en titel VIII, hoofdstuk III, van boek II van het Strafwetboek (met uitzondering van de misdrijven als bedoeld in de artikelen 391bis, 391ter, 431 en 432 van het Strafwetboek;)) 5° het verzoek tot herroeping van het gewijsde; 6° de tuchtzaken.) (7° de vervolgingen van de personen ten aanzien van wie een beslissing tot uithandengeving is genomen overeenkomstig de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van de minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade in het kader van een wanbedrijf en/of correctionaliseerbare misdaad;) [8° de strafzaken betreffende misdaden waarop een straf staat van meer dan twintig jaar opsluiting;]	Art. 92. § 1. Aan de kamers met drie rechters moeten worden toegewezen: 1° [**De strafzaken betreffende misdaden waarop een straf staat van meer dan twintig jaar opsluiting en het hoger beroep tegen vonnissen gewezen in strafzaken door de politierechtbank, worden toegewezen aan een kamer met drie rechters.]** 2° de burgerlijke rechtsvorderingen aangebracht naar aanleiding van drukpersmisdrijven; 3° [het hoger beroep tegen vonnissen gewezen door de politierechtbank. In het geval bedoeld in artikel 91, tiende lid, kan de voorzitter steeds ambtshalve het beroep toewijzen aan een kamer met drie rechters.] 4° (de strafzaken betreffende misdrijven bedoeld in titel VII en titel VIII, hoofdstuk III, van boek II van het Strafwetboek (met uitzondering van de misdrijven als bedoeld in de artikelen 391bis, 391ter, 431 en 432 van het Strafwetboek;)) 5° het verzoek tot herroeping van het gewijsde; 6° de tuchtzaken.) (7° de vervolgingen van de personen ten aanzien van wie een beslissing tot uithandengeving is genomen overeenkomstig de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van de minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade in het kader van een wanbedrijf en/of correctionaliseerbare misdaad;) [8° de strafzaken betreffende misdaden waarop een straf staat van meer dan twintig jaar opsluiting;] [9° de vorderingen bedoeld in artikel 569, eerste lid, 38°.]	Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2016.

	[9° de vorderingen bedoeld in artikel 569, eerste lid, 38°.] (In [strafuitvoerings- en interneringszaken] worden de zaken die niet aan een alleenrechtsprekend rechter worden toegewezen, toegewezen aan de overeenkomstig artikel 78, tweede lid, samengestelde kamers.) § 2. Wanneer er van verscheidene samenhangende zaken ten minste één bij een kamer met drie rechters moet worden aanhangig gemaakt, dan verwijst de voorzitter van de rechtbank al die zaken naar zulke kamer. Te dien einde kan hij ook hun vroegere verdeling wijzigen.	(In [strafuitvoerings- en interneringszaken] worden de zaken die niet aan een alleenrechtsprekend rechter worden toegewezen, toegewezen aan de overeenkomstig artikel 78, tweede lid, samengestelde kamers.) **[§1/1. In afwijking van artikel 91 kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, wanneer de complexiteit of het belang van de zaak of bijzondere, objectieve omstandigheden daartoe aanleiding geven, zaken geval per geval ambtshalve aan een kamer met drie rechters toewijzen.]** § 2. Wanneer er van verscheidene samenhangende zaken ten minste één bij een kamer met drie rechters moet worden aanhangig gemaakt, dan verwijst de voorzitter van de rechtbank al die zaken naar zulke kamer. Te dien einde kan hij ook hun vroegere verdeling wijzigen.	
[Art. 59]	Art. 92bis. [In strafuitvoeringszaken worden de zaken betreffende een veroordeling tot een vrijheidsstraf van dertig jaar of tot een levenslange vrijheidsstraf, met een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank, overeenkomstig de artikelen 34ter of 34quater van het Strafwetboek, toegewezen aan de overeenkomstig artikel 78, zesde lid, samengestelde kamers.]	Art. 92bis. [In strafuitvoeringszaken worden de zaken betreffende een veroordeling tot een vrijheidsstraf van dertig jaar of tot een levenslange vrijheidsstraf, met een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank, overeenkomstig de artikelen 34ter of 34quater van het Strafwetboek, toegewezen aan de overeenkomstig artikel 78, **vierde** lid, samengestelde kamers.]	Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2016.
[Art. 60]	Art. 99bis. In elk arrondissement van het rechtsgebied van het hof geeft de eerste voorzitter van het arbeidshof	[Artikel opgeheven]	De opheffing gaat in op 1 januari 2016.

	bij beschikking opdracht aan een rechter in de arbeidsrechtbank van het rechtsgebied van het arbeidshof, die deze opdracht aanvaardt, om aanvullend zitting te nemen in een in [artikel 76, § 2, tweede lid], bedoelde gespecialiseerde correctionele kamer. De opdracht is een jaar geldig en kan worden verlengd. De rechter in de arbeidsrechtbank wiens opdracht bij de gespecialiseerde correctionele kamer eindigt, blijft tot het eindvonnis in deze kamer zitting hebben in de zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn.		
[Art. 62]	Art. 104. Het arbeidshof bestaat uit kamers die zitting houden met een raadsheer in het arbeidshof en, naar gelang het geval, met twee of vier raadsheren in sociale zaken. De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis betreffende de aangelegenheden bedoeld in artikel 578, 1° , 2°, 3° en 7° , bestaan, buiten de voorzitter, uit een raadsheer in sociale zaken benoemd als werkgever en een raadsheer in sociale zaken benoemd als werknemer-arbeider of als werknemer-bediende, naar gelang van de hoedanigheid van de betrokken werknemer. Die kamers bestaan evenwel uit twee raadsheren in sociale zaken benoemd als werkgever, en twee raadsheren in sociale zaken respectievelijk benoemd als arbeider en als	Art. 104. Het arbeidshof bestaat uit kamers die zitting houden met een raadsheer in het arbeidshof en, naar gelang het geval, met twee of vier raadsheren in sociale zaken. De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis betreffende de aangelegenheden bedoeld in artikel 578, 1° , 2°, 3° en 7° , bestaan, buiten de voorzitter, uit een raadsheer in sociale zaken benoemd als werkgever en een raadsheer in sociale zaken benoemd als werknemer-arbeider of als werknemer-bediende, naar gelang van de hoedanigheid van de betrokken werknemer. Die kamers bestaan evenwel uit twee raadsheren in sociale zaken benoemd als werkgever, en twee raadsheren in sociale zaken respectievelijk benoemd als arbeider en als bediende,	Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2016.

	bediende, wanneer het beroep gericht is tegen een vonnis uitgesproken door een kamer met vier rechters in sociale zaken. (De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis, gewezen in een geschil betreffende de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 578, 4°, 5°, 6°, 8°, 10°, 11° en 12°, a) , 579, 580, 582, 3° en 4°, of betreffende de toepassing op werkgevers van administratieve sancties bedoeld in artikel 583, bestaan, behalve de voorzitters, uit twee raadsheren in sociale zaken, respectievelijk benoemd als werkgever en werknemer.) (De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis, gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid als bedoeld in artikel 578, 12°, b) , bestaan behalve de voorzitters, uit twee raadsheren in sociale zaken, respectievelijk benoemd als werkgever en zelfstandige.) De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid bedoeld in artikel 582, (1° en 2°), bestaan, buiten de voorzitter uit twee raadsheren in sociale zaken, van wie de ene benoemd is als zelfstandige en de andere als werknemer. (De Kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid bedoeld in artikel 581 of betreffende de	wanneer het beroep gericht is tegen een vonnis uitgesproken door een kamer met vier rechters in sociale zaken. (De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis, gewezen in een geschil betreffende de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 578, 4°, 5°, 6°, 8°, 10°, 11° en 12°, a) , 579, 580, 582, 3° en 4°, of betreffende de toepassing op werkgevers van administratieve sancties bedoeld in artikel 583, bestaan, behalve de voorzitters, uit twee raadsheren in sociale zaken, respectievelijk benoemd als werkgever en werknemer.) (De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis, gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid als bedoeld in artikel 578, 12°, b) , bestaan behalve de voorzitters, uit twee raadsheren in sociale zaken, respectievelijk benoemd als werkgever en zelfstandige.) De kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid bedoeld in artikel 582, (1° en 2°), bestaan, buiten de voorzitter uit twee raadsheren in sociale zaken, van wie de ene benoemd is als zelfstandige en de andere als werknemer. (De Kamers die kennis nemen van hoger beroep tegen een vonnis gewezen in een geschil betreffende een aangelegenheid bedoeld in artikel 581 of betreffende de	

	toepassing op zelfstandigen van administratieve sancties bedoeld in artikel 583, bestaan uit twee raadsheren in het arbeidshof en uit een raadsheer in sociale zaken die benoemd is als zelfstandige.) Heeft het geschil betrekking op een werknemer die mijnwerker, zeeman, zeevisser, schipper, havenarbeider of aangeslotene bij de overzeese sociale zekerheid is, dan moet, in de mate van het mogelijke, de raadsheer in sociale zaken die als werknemer benoemd is, bovendien tot dezelfde kategorie behoren of behoord hebben als de betrokken werknemer. De Koning stelt, op voordracht van de minister die de Arbeid in zijn bevoegdheid heeft, de regels vast volgens welke de raadsheren in sociale zaken geroepen worden om zitting te nemen bij toepassing van deze bepaling. (In afwijking van het eerste lid bestaan de kamers die kennis nemen van het hoger beroep tegen een vonnis betreffende de in artikel 578, 14°, bedoelde aangelegenheden uit een raadsheer bij het Arbeidshof.)	toepassing op zelfstandigen van administratieve sancties bedoeld in artikel 583, **bestaan buiten de voorzitter, uit twee raadsheren in sociale zaken die benoemd zijn als zelfstandigen.**) Heeft het geschil betrekking op een werknemer die mijnwerker, zeeman, zeevisser, schipper, havenarbeider of aangeslotene bij de overzeese sociale zekerheid is, dan moet, in de mate van het mogelijke, de raadsheer in sociale zaken die als werknemer benoemd is, bovendien tot dezelfde kategorie behoren of behoord hebben als de betrokken werknemer. De Koning stelt, op voordracht van de minister die de Arbeid in zijn bevoegdheid heeft, de regels vast volgens welke de raadsheren in sociale zaken geroepen worden om zitting te nemen bij toepassing van deze bepaling. (In afwijking van het eerste lid bestaan de kamers die kennis nemen van het hoger beroep tegen een vonnis betreffende de in artikel 578, 14°, bedoelde aangelegenheden uit een raadsheer bij het Arbeidshof.)	
[Art. 63]	Art. 109bis. § 1. Aan de kamers met één raadsheer worden toegewezen: 1° het hoger beroep tegen vonnissen van de rechter in de jeugdrechtbank; [1/1° het hoger beroep tegen beslissingen gewezen door de familierechtbank aangaande de uitoefening van het ouderlijk gezag, de verblijfsregeling, het recht op	Art. 109bis. § 1. **[Tenzij het uitsluitend op burgerlijke vorderingen betrekking heeft of enkel nog op dergelijke vorderingen betrekking heeft, wordt het hoger beroep tegen beslissingen in strafzaken toegewezen aan een kamer met drie raadsheren, in voorkomend geval aan de kamer bedoeld in artikel 101, § 1, derde lid.]**	Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2016.

	persoonlijk contact, de ontvoogding, de opheffing van het verbod op het huwelijk tussen minderjarigen, de pleegvoogdij en de onderhoudsverplichtingen ten aanzien van minderjarigen;] 2° de voorzieningen bedoeld in artikel 603, 4°; 3° de vorderingen gegrond op de artikelen 606 en 1718. [4° de minnelijke schikking.] § 2. [...]worden eveneens toegewezen aan de kamers met één raadsheer : 1° het hoger beroep tegen beslissingen in burgerlijke zaken gewezen door een kamer van de rechtbank van eerste aanleg met één rechter; (1°bis. Het hoger beroep tegen beslissingen gewezen door de rechtbank van koophandel.) 2° het hoger beroep tegen beslissingen gewezen door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of door de voorzitter van de rechtbank van koophandel. [3° het hoger beroep tegen beslissingen over burgerlijke rechtsvorderingen die tezelfdertijd en voor dezelfde rechters werden vervolgd als de strafvordering, voor zover dit hoger beroep niet gelijktijdig met het hoger beroep op strafgebied wordt behandeld.] Het in het eerste lid [1°, 1° bis en 2°]genoemde hoger beroep wordt in elk geval toegewezen aan de kamers met drie raadsheren in het hof, indien zulks wordt aangevraagd door de eiser in zijn hoofdakte van hoger beroep. (De zaak wordt eveneens toegewezen aan een kamer met	[§2 wordt opgeheven]	

	drie raadsheren, voor zover de gedaagde in hoger beroep, op straffe van verval, zulks schriftelijk vraagt in de in artikel 1061 bedoelde verklaring.) [Het in het eerste lid, 3°, genoemde hoger beroep wordt toegewezen aan een kamer met drie raadsheren in het hof indien dit werd gevraagd door de beklaagde, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij of de burgerlijke partij bij de verklaring van hoger beroep, of, op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de betekening of kennisgeving ervan, door een verklaring op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen of van het hof dat de zaak behandelt in hoger beroep. Deze mogelijkheid wordt vermeld in de dagvaarding. De eerste voorzitter kan steeds ambtshalve dit beroep toewijzen aan een kamer met drie raadsheren.] § 3. De andere zaken dan die welke bedoeld zijn in de §§ 1 en 2, worden toegewezen aan kamers met drie raadsheren in het hof. § 4. Wanneer er van verscheidene samenhangende zaken ten minste één bij een kamer met drie raadsheren in het hof moet worden aanhangig gemaakt, verwijst de eerste voorzitter al die zaken naar zulk een kamer. Te dien einde kan hij ook hun vroegere verdeling wijzigen.	§ 3. **[De andere zaken worden toegewezen aan kamers met één raadsheer in het hof. Wanneer de complexiteit of het belang van de zaak of bijzondere, objectieve omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de eerste voorzitter zaken geval per geval ambtshalve aan een kamer met drie raadsheren toewijzen.]** § 4. Wanneer er van verscheidene samenhangende zaken ten minste één bij een kamer met drie raadsheren in het hof moet worden aanhangig gemaakt, verwijst de eerste voorzitter al die zaken naar zulk een kamer. Te dien einde kan hij ook hun vroegere verdeling wijzigen.	

[Art. 64]	Art. 138bis. § 1. In burgerlijke zaken komt het openbaar ministerie tussen bij wege van rechtsvordering, vordering of advies. Het treedt ambtshalve op in de gevallen die de wet bepaalt en bovendien telkens als de openbare orde zijn tussenkomst vergt. [§ 1/1. De familierechtbank doet uitspraak na het advies en de vorderingen van het openbaar ministerie te hebben gehoord omtrent : 1° alle vorderingen met betrekking tot minderjarigen; 2° alle aangelegenheden waarvoor het krachtens de wet moet optreden.] § 2. Voor overtredingen op de wetten en verordeningen die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten en die het geheel of een deel van de werknemers van een onderneming betreffen, kan de arbeidsauditeur, ambtshalve, overeenkomstig de vormvoorschriften van dit Wetboek, een rechtsvordering instellen bij de arbeidsrechtbank teneinde de inbreuken op voormelde wetten en verordeningen te laten vaststellen. Ingeval van samenloop of samenhang van de genoemde overtredingen met één of meer overtredingen van andere wetsbepalingen die niet behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten zendt de arbeidsauditeur een afschrift van het dossier aan de procureur des Konings met het oog op de uitoefening van de strafvordering voor de laatst vermelde overtredingen.	Art. 138bis. § 1. **[In burgerlijke zaken komt het openbaar ministerie tussen bij wege van rechtsvordering, vordering of, wanneer het zulks dienstig acht, bij wege van advies.**] Het treedt ambtshalve op in de gevallen die de wet bepaalt en bovendien telkens als de openbare orde zijn tussenkomst vergt. § 1/1.[De familierechtbank doet uitspraak **na mededeling van de zaak aan het openbaar ministerie met het oog op zijn eventueel advies of vorderingen omtrent:** 1° alle vorderingen met betrekking tot minderjarigen; 2° alle aangelegenheden waarvoor het krachtens de wet moet optreden.] § 2. Voor overtredingen op de wetten en verordeningen die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten en die het geheel of een deel van de werknemers van een onderneming betreffen, kan de arbeidsauditeur, ambtshalve, overeenkomstig de vormvoorschriften van dit Wetboek, een rechtsvordering instellen bij de arbeidsrechtbank teneinde de inbreuken op voormelde wetten en verordeningen te laten vaststellen. Ingeval van samenloop of samenhang van de genoemde overtredingen met één of meer overtredingen van andere wetsbepalingen die niet behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten zendt de arbeidsauditeur een afschrift van het dossier aan de procureur des Konings met het oog op de uitoefening van de strafvordering voor de laatst vermelde overtredingen.	Dit artikel is in werking getreden op 1 januari 2016.

	De in het eerste lid bedoelde rechtsvordering kan niet meer worden aangewend zo de strafvordering werd ingesteld of zo overeenkomstig artikel [85 van het Sociaal Strafwetboek]1, de kennisgeving van het bedrag van de administratieve geldboete heeft plaatsgehad. [§ 3. Onverminderd artikel 150, § 3, in geval van verwijzing naar de Franstalige rechtbank, vervult voor de toepassing van dit artikel, het openbaar ministerie bedoeld in artikel 150, § 2, 1°, en in artikel 152, § 2, 1°, zijn ambtsplichten voor de Nederlandstalige rechtbank, indien de zaak voor de rechtbank aanhangig werd gemaakt op grond van een territoriale bevoegdheid bepaald door een plaats welke zich binnen het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde bevindt. Indien de zaak voor de Nederlandstalige rechtbank of de Franstalige rechtbank aanhangig werd gemaakt, op grond van een territoriale bevoegdheid bepaald door een plaats welke zich binnen het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad bevindt, vervult het openbaar ministerie bedoeld in artikel 150, § 2, 2°, of in artikel 152, § 2, 2°, zijn ambtsplichten.]	De in het eerste lid bedoelde rechtsvordering kan niet meer worden aangewend zo de strafvordering werd ingesteld of zo overeenkomstig artikel [85 van het Sociaal Strafwetboek], de kennisgeving van het bedrag van de administratieve geldboete heeft plaatsgehad. [§ 3. Onverminderd artikel 150, § 3, in geval van verwijzing naar de Franstalige rechtbank, vervult voor de toepassing van dit artikel, het openbaar ministerie bedoeld in artikel 150, § 2, 1°, en in artikel 152, § 2, 1°, zijn ambtsplichten voor de Nederlandstalige rechtbank, indien de zaak voor de rechtbank aanhangig werd gemaakt op grond van een territoriale bevoegdheid bepaald door een plaats welke zich binnen het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde bevindt. Indien de zaak voor de Nederlandstalige rechtbank of de Franstalige rechtbank aanhangig werd gemaakt, op grond van een territoriale bevoegdheid bepaald door een plaats welke zich binnen het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad bevindt, vervult het openbaar ministerie bedoeld in artikel 150, § 2, 2°, of in artikel 152, § 2, 2°, zijn ambtsplichten.]	
[Art. 11]	* * *	Art. 729/1. **De advocaat die optreedt voor een partij die voordien geen advocaat had, de advocaat die een andere advocaat opvolgt en de advocaat die ophoudt voor een partij op te treden zonder te worden opgevolgd door een ander advocaat, geven daarvan onverwijld bij gewone brief kennis aan de griffie.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015 en is onmiddellijk van toepassing op alle lopende zaken.

		Die kennisgeving heeft uitwerking vanaf het ogenblik waarop ze wordt ontvangen.	
[Art. 12]	Art. 744. De conclusies van de partijen moeten hun naam, voornaam en woonplaats vermelden. De rechtspersonen doen blijken van hun identiteit op de wijze bepaald in artikel 703. De conclusies moeten uitdrukkelijk de eisen van de concluderende partij uiteenzetten alsook de middelen in feite en in rechte waarop iedere eis steunt. De in een andere zaak of in een andere aanleg genomen conclusies waarnaar wordt verwezen of waaraan wordt gerefereerd worden niet beschouwd als conclusies in de zin van artikel 780, eerste lid, 3°.	Art. 744. **De conclusies bevatten tevens, achtereenvolgens en uitdrukkelijk:** **1° de uiteenzetting van de voor de beslechting van het geschil pertinente feiten;** **2° de aanspraken van de concluderende partij;** **3° de middelen die worden ingeroepen ter ondersteuning van de vordering of het verweer, waarbij in voorkomend geval verschillende middelen genummerd worden en hun voordracht in hoofdorde of in ondergeschikte orde wordt vermeld;** **4° het gevraagde beschikkende gedeelte van het vonnis, waarbij in voorkomend geval de hoofdorde of ondergeschikte orde van de verschillende onderdelen wordt vermeld.]1.** **De in een andere zaak of in een andere aanleg genomen conclusies waarnaar wordt verwezen of waaraan wordt gerefereerd worden niet beschouwd als conclusies in de zin van artikel 780, eerste lid, 3°.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015 en is onmiddellijk van toepassing op alle lopende zaken.
[Art. 13]	Art. 748bis. Onverminderd de toepassing van artikel 748, §2, en behoudens in het geval van conclusies die er slechts toe strekken om een of meer van de in artikel 19, tweede lid, bedoelde maatregelen te verzoeken, een tussengeschil	Art. 748bis. **Behoudens in de gevallen waarin conclusie mag worden genomen buiten de in artikel 747 bedoelde termijnen, nemen de laatste conclusies van een partij de vorm aan van syntheseconclusies.** Voor de toepassing van	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015 en is onmiddellijk van toepassing op alle

	op te werpen dat aan het geding geen einde maakt of te antwoorden op het advies van het openbaar ministerie, nemen de laatste conclusies van een partij de vorm aan van syntheseconclusies. Voor de toepassing van artikel 780, eerste lid, 3°, vervangen de syntheseconclusies alle vorige conclusies en desgevallend de gedinginleidende akte van de partij die de syntheseconclusies neerlegt.	artikel 780, eerste lid, 3°, vervangen de syntheseconclusies alle vorige conclusies en desgevallend de gedinginleidende akte van de partij die de syntheseconclusies neerlegt.	lopende zaken.
[Art. 14]	Art. 764. (VLAAMSE OVERHEID) Uitgenomen voor de vrederechter, voor de rechter zitting houdend in kort geding en voor de beslagrechter, worden op straffe van nietigheid aan het openbaar ministerie meegedeeld : 1° de vorderingen betreffende de staat van personen wanneer minderjarigen of onbekwamen bij het geding betrokken zijn; 2° de vorderingen (betreffende [...] de verklaring van afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden), de voogdij over een minderjarige [...], het beheer over de goederen van een persoon ten aanzien van wie een beschermingsmaatregel is genomen met toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke; 3° de vorderingen betreffende de akten van de burgerlijke stand; 4° de vorderingen die burgerrechtelijk ingesteld zijn wegens een drukpersmisdrijf; 5° de vorderingen tot betichting van valsheid in burgerlijke zaken; 6° de vorderingen tot herroeping van het gewijsde; 7° de vorderingen tot wraking;	Art. 764. (VLAAMSE OVERHEID) Uitgenomen voor de vrederechter, voor de rechter zitting houdend in kort geding en voor de beslagrechter, worden op straffe van nietigheid aan het openbaar ministerie meegedeeld : 1° de vorderingen betreffende de staat van personen wanneer minderjarigen of onbekwamen bij het geding betrokken zijn; 2° de vorderingen (betreffende [...] de verklaring van afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden), de voogdij over een minderjarige [...], het beheer over de goederen van een persoon ten aanzien van wie een beschermingsmaatregel is genomen met toepassing van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke; 3° de vorderingen betreffende de akten van de burgerlijke stand; 4° de vorderingen die burgerrechtelijk ingesteld zijn wegens een drukpersmisdrijf; 5° de vorderingen tot betichting van valsheid in burgerlijke zaken; 6° de vorderingen tot herroeping van het gewijsde; 7° de vorderingen tot wraking;	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015, maar is slechts van toepassing op de zaken die aanhangig worden gemaakt vanaf 1 januari 2016.

	(8° de (vorderingen tot gerechtelijke reorganisatie), vorderingen tot faillietverklaring, tot verdaging van de datum van staking van betaling, alsook de (vorderingen tot intrekking van een reorganisatieplan) en tot sluiting van het faillissement;) 9° (...); [10° de vorderingen bepaald in de artikelen 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° tot 18°, 581, 2°, 3°, 9° en 10°, [7 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° et 15°,]7 583 en 587septies;] 11° alle vorderingen waarvan de mededelingen aan het openbaar ministerie is voorgeschreven bij de bijzondere wetten. (12° de vorderingen ingesteld op grond van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie; (12° de verhalen betreffende de wijziging van het geslacht van een persoon.) 13° de vorderingen ingesteld op grond van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden; 14° de vorderingen ingesteld op grond van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen.) [16° de burgerrechtelijke vorderingen betreffende de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen houdende veroordeling tot een bijzondere verbeurdverklaring, een geldboete en de gerechtskosten in het kader van het strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek.] Het openbaar ministerie krijgt mededeling van alle andere	(8° de (vorderingen tot gerechtelijke reorganisatie), vorderingen tot faillietverklaring, tot verdaging van de datum van staking van betaling, alsook de (vorderingen tot intrekking van een reorganisatieplan) en tot sluiting van het faillissement;) 9° (...); [10° de vorderingen bepaald in de artikelen 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° tot 18°, 581, 2°, 3°, 9° en 10°, [7 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° et 15°,]7 583 en 587septies;] 11° alle vorderingen waarvan de mededelingen aan het openbaar ministerie is voorgeschreven bij de bijzondere wetten. (12° de vorderingen ingesteld op grond van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie; (12° de verhalen betreffende de wijziging van het geslacht van een persoon.) 13° de vorderingen ingesteld op grond van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden; 14° de vorderingen ingesteld op grond van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen.) [16° de burgerrechtelijke vorderingen betreffende de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen houdende veroordeling tot een bijzondere verbeurdverklaring, een geldboete en de gerechtskosten in het kader van het strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek.] **Het openbaar ministerie kan zich alle andere zaken laten**	

	zaken en houdt daarin zitting wanneer het zulks dienstig acht; de rechtbank of het hof kan de mededeling ook ambtshalve bevelen. [De ambtshalve mededeling kan niet worden bevolen voor de in artikel 138*bis*, §2, eerste lid, bedoelde rechtsvordering.]	**meedelen wanneer het zulks dienstig acht. Met uitzondering van de in artikel 138bis, § 2, eerste lid, bedoelde rechtsvordering, kan de rechtbank of het hof de mededeling ook ambtshalve bevelen.** **Het openbaar ministerie verleent in de meest aangewezen vorm advies wanneer het zulks dienstig acht.** **In afwijking van het derde lid verleent het openbaar ministerie in de gevallen bedoeld in het eerste lid, 10°, steeds advies wanneer de rechtbank hierom verzoekt.** **Het college van procureurs-generaal geeft richtlijnen in welke zaken bedoeld in het eerste lid advies wordt verstrekt. Deze richtlijnen zijn bindend voor alle leden van het openbaar ministerie. De procureurs-generaal bij de hoven van beroep staan in voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijnen binnen hun rechtsgebied.**	
[Art. 15]	Art. 765/1. Voor de zaken betreffende minderjarigen, doen de familierechtbank en de familiekamers van het hof van beroep, op straffe van nietigheid, eerst uitspraak na het advies of de vorderingen van het openbaar ministerie te hebben gehoord.	Art. 765/1. **Voor de zaken betreffende minderjarigen, doen de familierechtbank en de familiekamers van het hof van beroep, op straffe van nietigheid, eerst uitspraak na de zaak te hebben medegedeeld aan het openbaar ministerie en na kennis te hebben genomen van zijn eventueel advies.** **Het openbaar ministerie heeft als opdracht alle relevante informatie op de meest geschikte wijze en met inachtneming van het recht op tegenspraak aan de rechtbank mee te delen.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.

		Het vierde en vijfde lid van artikel 764 zijn van overeenkomstige toepassing.	
[Art. 19]	Art. 780.Het vonnis bevat, op straffe van nietigheid, behalve de gronden en het beschikkende gedeelte: 1° de vermelding van de rechter of de rechtbank die het heeft gewezen; de namen van de rechters die over de zaak hebben geoordeeld, van de magistraat van het openbaar ministerie die zijn advies heeft gegeven en van de griffier die bij de uitspraak tegenwoordig is geweest; 2° de naam, de voornaam en de woonplaats die de partijen bij hun verschijning en hun conclusies hebben opgegeven; 3° het onderwerp van de vordering en het antwoord op de conclusies of middelen van de partijen; 4° de vermelding van het advies van het openbaar ministerie; 5° de vermelding en de datum van de uitspraak in openbare zitting. Het vonnis bevat in voorkomend geval aanduiding van de naam der advocaten.	Art. 780. Het vonnis bevat, op straffe van nietigheid, behalve de gronden en het beschikkende gedeelte: 1° de vermelding van de rechter of de rechtbank die het heeft gewezen; de namen van de rechters die over de zaak hebben geoordeeld, van de magistraat van het openbaar ministerie die zijn advies heeft gegeven en van de griffier die bij de uitspraak tegenwoordig is geweest; 2° de naam, de voornaam en de woonplaats die de partijen bij hun verschijning en hun conclusies hebben opgegeven; **3° het onderwerp van de vordering en het antwoord op de overeenkomstig artikel 744, eerste lid, uiteengezette middelen van de partijen;** 4° de vermelding van het advies van het openbaar ministerie; 5° de vermelding en de datum van de uitspraak in openbare zitting. Het vonnis bevat in voorkomend geval aanduiding van de naam der advocaten.	
[Art. 20]	Art. 806. Het verstekvonnis moet binnen een jaar betekend worden, anders wordt het als niet bestaande beschouwd.	Art. 806. **In het verstekvonnis willigt de rechter de vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij in, behalve in zoverre de rechtspleging, die vorderingen of middelen strijdig zijn met de openbare orde.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.

[Art. 21]	Art. 825. Om geldig te zijn moet de afstand van geding aangenomen worden door de partij aan wie hij is betekend, tenzij hij wordt gedaan alvorens de tegenpartij conclusie heeft genomen over het onderwerp van de vordering waarvan wordt afgezien. In geval van betwisting wordt de afstand ingewilligd of in voorkomend geval geweigerd bij beslissing van de rechter.	Art. 825. Om geldig te zijn moet de afstand van geding aangenomen worden door de partij aan wie hij is betekend, tenzij hij wordt gedaan alvorens de tegenpartij conclusie heeft genomen over het **voorwerp** van de vordering waarvan wordt afgezien. In geval van betwisting wordt de afstand ingewilligd of in voorkomend geval geweigerd bij beslissing van de rechter.	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.
[Art. 22]	Art. 860. Wat de verzuimde of onregelmatig verrichte vorm ook zij, geen proceshandeling kan nietig worden verklaard, indien de wet de nietigheid ervan niet uitdrukkelijk heeft bevolen. De termijnen om een rechtsmiddel aan te wenden zijn evenwel voorgeschreven op straffe van verval. De andere termijnen worden slechts dan op straffe van verval bepaald wanneer de wet het voorschrijft.	Art. 860. **Wat de verzuimde of onregelmatig verrichte vorm ook zij, geen proceshandeling kan nietig worden verklaard, noch kan het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven, worden gesanctioneerd, indien de wet de sanctie niet uitdrukkelijk heeft bevolen.** De termijnen om een rechtsmiddel aan te wenden zijn evenwel voorgeschreven op straffe van verval. De andere termijnen worden slechts dan op straffe van verval bepaald wanneer de wet het voorschrijft.	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.
[Art. 23]	Art. 861. De rechter kan een proceshandeling alleen dan nietig verklaren, indien het aangeklaagde verzuim of de aangeklaagde onregelmatigheid de belangen schaadt van de partij die de excerptie opwerpt.	Art. 861. **De rechter kan een proceshandeling alleen dan nietig verklaren of het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven sanctioneren, indien het aangeklaagde verzuim of de aangeklaagde onregelmatigheid de belangen schaadt van de partij die de exceptie opwerpt.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.
[Art. 24]	Art. 862. § 1. De regel van artikel 861 geldt niet voor een	[Artikel opgeheven.]	De opheffing is

	verzuim of een onregelmatigheid betreffende: 1° de termijnen op straffe van verval of nietigheid voorgeschreven; 2° de ondertekening van de akte; 3° de vermelding van de datum van de akte wanneer die noodzakelijk is om de gevolgen van de akte te beoordelen; 4° de aanwijzing van de rechter die van de zaak kennis moet nemen; 5° de eed opgelegd aan getuigen en aan deskundigen; 6° de vermelding dat de exploten en akten van tenuitvoerlegging zijn betekend aan de persoon of op een andere wijze die de wet bepaalt. § 2. Onverminderd de toepassing van artikel 867 wordt in de gevallen van § 1 de nietigheid of het verval uitgesproken door de rechter, zelfs ambtshalve.		ingegaan op 1 november 2015.
[Art. 25]	Art. 864. De nietigheden die tegen een proceshandeling kunnen worden ingeroepen, zijn gedekt indien zij niet tegelijk en vóór enig ander middel worden voorgedragen. Verval en nietigheid als bepaald in artikel 862 zijn echter pas gedekt, wanneer een vonnis of arrest op tegenspraak, behalve datgene dat een maatregel van inwendige aard inhoudt, is gewezen zonder dat het verval of de nietigheid door de partij is voorgedragen of door de rechter ambtshalve is uitgesproken.	Art. 864. **De nietigheid die tegen een proceshandeling kan worden ingeroepen of het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven, zijn gedekt indien zij niet tegelijk en vóór enig ander middel worden voorgedragen.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.

[Art. 26]	Art. 865. De regels van artikel 864 en van artikel 867 zijn niet van toepassing op het in artikel 860, tweede lid, bedoelde verval.	Art. 865. De regels van artikel 864 en van artikel **861** zijn niet van toepassing op het in artikel 860, tweede lid, bedoelde verval.	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.
[Art. 27]	Art. 867. Het verzuim of de onregelmatigheid van de vorm van een proceshandeling, met inbegrip van de niet-naleving van de in deze afdeling bedoelde termijnen of van de vermelding van een vorm, kan niet tot nietigheid leiden, wanneer uit de gedingstukken blijkt dat de handeling het doel heeft bereikt dat de wet ermee beoogt, of dat die niet-vermelde vorm wel in acht is genomen.	[Artikel opgeheven.]	De opheffing is ingegaan op 1 november 2015.
[Art. 28]	Art. 875bis. De rechter beperkt de keuze van de onderzoeksmaatregel tot wat volstaat om het geschil op te lossen, waarbij de meest eenvoudige, snelle en goedkope maatregel de voorkeur geniet.	Art. 875bis. **Behalve wanneer de maatregel betrekking heeft op het vervuld zijn van een ontvankelijkheidsvoorwaarde, kan de rechter een onderzoeksmaatregel slechts bevelen nadat de betrokken vordering ontvankelijk werd verklaard.** **De rechter beperkt de keuze van de onderzoeksmaatregel en de inhoud van die maatregel tot wat volstaat om het geschil op te lossen, mede in het licht van de verhouding van de verwachte kosten van de maatregel tot de inzet van het geschil en waarbij de meest eenvoudige, snelle en goedkope maatregel de voorkeur geniet.**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.
[Art. 31]	Art. 1050. In alle zaken kan hoger beroep worden ingesteld zodra het vonnis is uitgesproken, zelfs al is dit een beslissing alvorens recht te doen of een verstekvonnis. Tegen een beslissing inzake bevoegdheid kan slechts hoger	Art. 1050. **In alle zaken kan hoger beroep worden ingesteld zodra het vonnis is uitgesproken, zelfs al is dit een verstekvonnis.** **Tegen een beslissing inzake bevoegdheid of, tenzij de**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015.

	beroep worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis.	**rechter anders bepaalt, een beslissing alvorens recht te doen kan slechts hoger beroep worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis.**	
[Art. 32]	* * *	**HOOFDSTUK I*quinquies*. Invordering van onbetwiste geldschulden**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.
[Art. 33]	* * *	**Art. 1394/20. Elke onbetwiste schuld die een geldsom tot voorwerp heeft en die vaststaat en opeisbaar is op dag van de aanmaning bedoeld bij artikel 1394/21 kan, ongeacht het bedrag ervan, vermeerderd met de verhogingen waarin de wet voorziet en de invorderingskosten alsmede, in voorkomend geval en ten belope van ten hoogste 10 % van de hoofdsom van de schuld, alle interesten en strafbedingen, in naam en voor rekening van de schuldeiser op verzoek van de advocaat van de schuldeiser door een gerechtsdeurwaarder worden ingevorderd, met uitzondering van schulden van of ten aanzien van:** **1° publieke overheden bedoeld in artikel 1412bis, § 1;** **2° schuldeisers of schuldenaren die niet zijn ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen;** **3° handelingen die niet zijn verricht in het kader van de activiteiten van de onderneming;** **4° een faillissement, een gerechtelijke reorganisatie, een collectieve schuldenregeling en andere vormen van wettelijke samenloop;** **5° niet-contractuele verbintenissen, tenzij zij**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.

		a) het voorwerp uitmaken van een overeenkomst tussen de partijen of er een schuldbekentenis is, **of** **b) betrekking hebben op schulden uit hoofde van gemeenschappelijke eigendom van goederen.**	
[Art. 34]	* * *	**Art. 1394/21. Vooraleer tot invordering over te gaan betekent de gerechtsdeurwaarder aan de schuldenaar een aanmaning tot betalen.** **De aanmaning bevat, op straffe van nietigheid, benevens de vermeldingen bedoeld bij artikel 43:** **1° een duidelijke beschrijving van de verbintenis waaruit de schuld is ontstaan;** **2° een duidelijke beschrijving en verantwoording van al de bedragen die van de schuldenaar geëist worden, met inbegrip van de kosten van de aanmaning en, in voorkomend geval, de wettelijke verhogingen, interesten en strafbedingen;** **3° de aanmaning om te betalen binnen de maand en de wijze waarop de betaling kan worden verricht;** **4° de mogelijkheden waarover de schuldenaar beschikt om op de aanmaning te reageren overeenkomstig artikel 1394/22;** **5° de inschrijving van de schuldeiser en de schuldenaar in de Kruispuntbank van Ondernemingen.** **Bij de akte van aanmaning worden gevoegd:** **1° een afschrift van de bewijsstukken waarover de schuldeiser beschikt;**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.

		2° het in artikel 1394/22 bedoelde antwoordformulier.	
[Art. 35]	* * *	**Art. 1394/22. De schuldenaar die de bedragen die worden ingevorderd niet betaalt, kan binnen de termijn bedoeld in artikel 1394/21, tweede lid, 3°, betalingsfaciliteiten vragen of de redenen te kennen geven waarom hij de schuldvordering betwist, bij middel van het antwoordformulier dat gehecht wordt aan de akte van aanmaning.** **Het antwoordformulier wordt, tegen ontvangstbewijs, aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder gestuurd, hem overhandigd in zijn studie of hem overgezonden op een andere wijze bepaald door de Koning. De gerechtsdeurwaarder geeft daarvan onverwijld kennis aan de schuldeiser evenals, in voorkomend geval, van het betalen van de schuld.**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.
[Art. 36]	* * *	**Art. 1394/23. In het geval de schuldenaar de schuld betaalt of de redenen te kennen geeft waarom hij de schuld betwist, wordt de invordering beëindigd, onverminderd het recht van de schuldeiser om, in geval van betwisting van de schuld, zijn rechtsvordering in rechte uit te oefenen.** **In het geval de schuldeiser en de schuldenaar betalingsfaciliteiten overeenkomen wordt de invordering opgeschort.**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.
[Art. 37]	* * *	**Art. 1394/24. § 1. Ten vroegste acht dagen na het**	De inwerkingtreding

		verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 1394/21, tweede lid, 3°, stelt de instrumenterende gerechtsdeurwaarder, op verzoek van de schuldeiser, proces-verbaal van niet-betwisting op waarin wordt vastgesteld, naar gelang van het geval: **1° ofwel dat de schuldenaar de schuld niet of niet geheel heeft voldaan, noch betalingsfaciliteiten heeft gevraagd of gekregen, noch de redenen te kennen heeft gegeven waarom hij de schuld betwist;** **2° ofwel dat de schuldeiser en de schuldenaar betalingsfaciliteiten zijn overeengekomen, die evenwel niet zijn nagekomen.** **In het proces-verbaal worden tevens de vermeldingen van de akte van aanmaning en de geactualiseerde afrekening van de schuld in hoofdsom, schadebeding, intresten en kosten opgenomen.** **§ 2. Het proces-verbaal wordt op verzoek van de gerechtsdeurwaarder uitvoerbaar verklaard door een magistraat van het Beheers- en toezichtscomité bij het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest bedoeld in artikel 1389bis/8.** **Het wordt voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging en maakt, in voorkomend geval pro rata van het saldo van de schuldvordering, een titel uit die overeenkomstig het vijfde deel van dit Wetboek ten uitvoer kan worden gelegd.**	moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.

		§ 3. Onverminderd de bevoegdheid van de beslagrechter in geval van zwarigheden bij de tenuitvoerlegging wordt de uitvoering van het proces-verbaal van niet-betwisting alleen geschorst door een vordering in rechte, die wordt ingesteld bij verzoekschrift op tegenspraak. Titel Vbis van boek II van het vierde deel, met uitzondering van artikel 1034quater, is van toepassing. Op straffe van nietigheid wordt bij elk exemplaar van het verzoekschrift een afschrift van het proces-verbaal van niet-betwisting gevoegd. **§ 4. Een volledig uitgevoerde invordering geldt als dading voor de gehele schuld, met inbegrip van alle eventuele wettelijke verhogingen, interesten en strafbedingen.**	
[Art. 38]	* * *	**Art. 1394/25. De Koning bepaalt het model van het antwoordformulier bedoeld in artikel 1394/22, het model van het proces-verbaal van niet-betwisting, de wijze waarop dat proces-verbaal uitvoerbaar wordt verklaard en het formulier van tenuitvoerlegging bedoeld in artikel 1394/24, § 2.**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.
[Art. 39]	* * *	**Art. 1394/26. Artikel 38 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken is van overeenkomstige toepassing.**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.

[Art. 40]	* * *	**Art. 1394/27. § 1. Er wordt, bij de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders bedoeld in artikel 555, een "Centraal register voor de invordering van onbetwiste geldschulden" opgericht, hierna "Centraal register" genoemd. Het Centraal register is een geïnformatiseerde gegevensbank georganiseerd en beheerd door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders waarin gegevens verzameld worden die nodig zijn om het juiste verloop van de procedures voor de invordering van onbetwiste geldschulden na te gaan en het proces-verbaal van niet-betwisting uitvoerbaar te verklaren.** **Te dien einde, onverminderd andere mededelingen of kennisgevingen, stuurt de instrumenterende gerechtsdeurwaarder een afschrift van al de in dit hoofdstuk bedoelde exploten, betekeningen, kennisgevingen, mededelingen, betalingsfaciliteiten of processen-verbaal en, in voorkomend geval, van de bijlagen ervan binnen drie werkdagen aan het Centraal register.** **§ 2. De Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders wordt met betrekking tot het Centraal register beschouwd als de verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 1, § 4, van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.** **De gegevens opgenomen in het Centraal register worden tien jaar bewaard.**	De inwerkingtreding moet door de Koning worden bepaald en ligt uiterlijk op 1 september 2017.

		§ 3. De gerechtsdeurwaarders kunnen de gegevens van het Centraal register rechtstreeks registreren en raadplegen per aangemaande partij of, in voorkomend geval, per schuldeiser. Deze gerechtsdeurwaarders worden bij naam aangewezen in een geïnformatiseerd register, dat door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders voortdurend wordt bijgewerkt. **Van zodra een proces-verbaal van niet-betwisting overeenkomstig artikel 1394/24 uitvoerbaar werd verklaard, kunnen de in het Centraal register opgenomen gegevens die hierop betrekking hebben enkel nog geraadpleegd worden door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders met het in paragraaf 6 bedoelde oogmerk.** **§ 4. Hij die in welke hoedanigheid ook deelneemt aan de verzameling of de registratie van gegevens in het Centraal register, of aan de verwerking of de mededeling van de erin geregistreerde gegevens of kennis heeft van die gegevens, moet het vertrouwelijk karakter ervan in acht nemen. Artikel 458 van het Strafwetboek is van toepassing.** **§ 5. Om de juistheid na te gaan van de gegevens die in het Centraal register worden ingevoerd en het Centraal register voortdurend te kunnen bijwerken, heeft de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders toegang tot de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1°,**	

		2°, 5° en 7°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en kan zij het identificatienummer van dat register gebruiken. Zij mag het nummer evenwel in geen enkele vorm aan derden mededelen. **De Koning stelt de wijze vast waarop de informatiegegevens van het Rijksregister aan de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders worden overgezonden. Hij kan eveneens nadere regels vaststellen betreffende het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders.** **§ 6. De Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders staat in voor de controle op de werking en het gebruik van het Centraal register. In voorkomend geval is hoofdstuk VII van boek IV van deel II van dit Wetboek van toepassing.** **§ 7. De Koning bepaalt de nadere regels voor de inrichting en werking van het Centraal register.**	
[Art. 41]	Art. 1397. Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt en onverminderd de regel van artikel 1414, schorsen verzet en hoger beroep tegen eindvonnissen daarvan de tenuitvoerlegging.	Art. 1397. **Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij de rechter bij met bijzondere redenen omklede beslissing anders beveelt en onverminderd artikel 1414, schorst verzet tegen eindvonnissen daarvan de tenuitvoerlegging.** **Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij**	Dit artikel is in werking getreden op 1 november 2015 en is van toepassing op zaken die vanaf die datum aanhangig zijn gemaakt.

		de rechter bij met bijzondere redenen omklede beslissing anders beveelt, onverminderd artikel 1414, zijn de eindvonnissen uitvoerbaar bij voorraad, zulks niettegenstaande hoger beroep en zonder zekerheidsstelling indien de rechter deze niet heeft bevolen.	

19 OKTOBER 2015. - Wet houdende wijziging van het <burgerlijk> procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie

Bron : JUSTITIE
Publicatie : 22-10-2015 nummer : 2015009530 bladzijde : 65084 BEELD
Dossiernummer : 2015-10-19/01
Inwerkingtreding : 01-11-2015

Inhoudstafel

TITEL 1. - Algemene bepaling
Art. 1
TITEL 2. - Wijzigingen van het <burgerlijk> procesrecht
HOOFDSTUK 1. - Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek
Afdeling 1. - Wijzigingsbepalingen
Art. 2-49
Afdeling 2. - Overgangsbepaling
Art. 50
Afdeling 3. - Inwerkingtreding
Art. 51
HOOFDSTUK 2. - Vereenvoudigingen met het oog op informatisering
Afdeling 1. - Wijziging van de Faillissementswet van 8 augustus 1997
Art. 52
Afdeling 2. - Wijziging van het Wetboek van vennootschappen
Art. 53
TITEL 3. - Diverse bepalingen
HOOFDSTUK 1. - Wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering
Art. 54
HOOFDSTUK 2. - Rechterlijke organisatie
Afdeling 1. - Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek
Art. 55-78
Afdeling 2. - Wijziging van de wet van 17 juli 1984 houdende bepaalde maatregelen van aard tot vermindering van de gerechtelijke achterstand
Art. 79
Afdeling 3. - Wijziging van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken
Art. 80
Afdeling 4. - Wijziging van de wet van 15 juli 1970 tot vaststelling van de personeelsformatie van de rechtbanken van koophandel en tot wijziging van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek
Art. 81
Afdeling 5. - Wijziging van de wet van 14 december 1970 tot vaststelling van de personeelsformatie van de plaatsvervangende rechters in de arbeidsrechtbanken en in de rechtbanken van koophandel
Art. 82
Afdeling 6. - Wijziging van de algemene wet op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen van 21 juli 1844
Art. 83
Afdeling 7. - Overgangsbepalingen
Art. 84-87
HOOFDSTUK 3. - Wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf

omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade
Art. 88-89
HOOFDSTUK 4. - Wijziging van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering van personen
Art. 90
HOOFDSTUK 5. - Inwerkingtreding
Art. 91

Tekst

TITEL 1. - Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

TITEL 2. - Wijzigingen van het <burgerlijk> procesrecht

HOOFDSTUK 1. - Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek

Afdeling 1. - Wijzigingsbepalingen

Art. 2. In artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden "dat de vordering op dezelfde oorzaak berust;" vervangen door de woorden "dat de vordering op dezelfde oorzaak berust, ongeacht de ingeroepen rechtsgrond;".

Art. 3. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 32ter ingevoegd, luidende:
"Art. 32ter. Elke kennisgeving of mededeling aan of neerlegging bij de hoven of rechtbanken, het openbaar ministerie of diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en parketsecretariaten, of elke kennisgeving of mededeling aan een advocaat, een gerechtsdeurwaarder of een notaris, door de hoven of rechtbanken, het openbaar ministerie of diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en parketsecretariaten, of door een advocaat, een gerechtsdeurwaarder of een notaris, kan gebeuren door middel van het informaticasysteem van Justitie dat door de Koning wordt aangewezen.
De Koning bepaalt de nadere regels van dat informaticasysteem, waarbij de vertrouwelijkheid en effectiviteit van de communicatie worden verzekerd.
Het gebruik van het voormelde informaticasysteem kan door de Koning aan de instanties, diensten of actoren vermeld in het eerste lid of sommigen onder hen worden opgelegd.".

Art. 4. Artikel 38, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 24 mei 1985, wordt aangevuld met de volgende zin:
"De betekening aan de procureur des Konings mag gedaan worden door het afschrift van de akte aan een parketsecretaris of aan een parketjurist ter hand te stellen.".

Art. 5. Artikel 40, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende zin:
"De betekening aan de procureur des Konings mag gedaan worden door het afschrift van de akte aan een parketsecretaris of aan een parketjurist ter hand te stellen.".

Art. 6. In artikel 42, enig lid, van hetzelfde Wetboek wordt de bepaling onder 7° aangevuld met de volgende zin:
"De betekening aan de procureur des Konings mag gedaan worden door het afschrift van de akte aan een parketsecretaris of aan een parketjurist ter hand te stellen.".

Art. 7. In hetzelfde Wetboek wordt een nieuw artikel 46/1 ingevoegd, luidende:
"Art. 46/1. De kennisgeving bij gewone brief aan een partij voor wie overeenkomstig de artikelen 728, 729 of 729/1 een advocaat optreedt en die de griffie niet overeenkomstig artikel 729/1 heeft gemeld op te houden voor die partij op te treden, gebeurt door een gewone brief aan die advocaat.".

Art. 8. Artikel 57, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende zin:
"De afgifte van een afschrift van het exploot aan de procureur des Konings mag gedaan worden aan een parketsecretaris of aan een parketjurist.".

Art. 9. In artikel 519, § 1, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 7 januari 2014, wordt een bepaling onder 1° bis ingevoegd, luidende:
"1° bis. het invorderen van onbetwiste geldschulden overeenkomstig hoofdstuk Iquinquies van de eerste titel van het vijfde deel;"

Art. 10. In artikel 702, 3°, van hetzelfde Wetboek wordt het woord "onderwerp" vervangen door het woord "voorwerp".

Art. 11. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 729/1 ingevoegd, luidende:
"Art. 729/1. De advocaat die optreedt voor een partij die voordien geen advocaat had, de advocaat die een andere advocaat opvolgt en de advocaat die ophoudt voor een partij op te treden zonder te worden opgevolgd door een ander advocaat, geven daarvan onverwijld bij gewone brief kennis aan de griffie.
Die kennisgeving heeft uitwerking vanaf het ogenblik waarop ze wordt ontvangen.".

Art. 12. In artikel 744 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 26 april 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° het eerste lid wordt opgeheven;
2° de eerste zin van het tweede lid wordt het eerste lid en wordt vervangen als volgt:
"De conclusies bevatten tevens, achtereenvolgens en uitdrukkelijk:
1° de uiteenzetting van de voor de beslechting van het geschil pertinente feiten;
2° de aanspraken van de concluderende partij;
3° de middelen die worden ingeroepen ter ondersteuning van de vordering of het verweer, waarbij in voorkomend geval verschillende middelen genummerd worden en hun voordracht in hoofdorde of in ondergeschikte orde wordt vermeld;
4° het gevraagde beschikkende gedeelte van het vonnis, waarbij in voorkomend geval de hoofdorde of ondergeschikte orde van de verschillende onderdelen wordt vermeld.";
3° de tweede zin van het tweede lid wordt het tweede lid.

Art. 13. In artikel 748bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 26 april 2007, wordt de eerste zin, die aanvangt met de woorden "onverminderd de" en eindigt met de woorden "van synthese-conclusies" vervangen als volgt:
"Behoudens in de gevallen waarin conclusie mag worden genomen buiten de in artikel

747 bedoelde termijnen, nemen de laatste conclusies van een partij de vorm aan van syntheseconclusies.".

Art. 14. In artikel 764 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 3 augustus 1992 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen als volgt:

"Het openbaar ministerie kan zich alle andere zaken laten meedelen wanneer het zulks dienstig acht. Met uitzondering van de in artikel 138bis, § 2, eerste lid, bedoelde rechtsvordering, kan de rechtbank of het hof de mededeling ook ambtshalve bevelen."

2° het artikel wordt aangevuld met drie leden, luidende:

"Het openbaar ministerie verleent in de meest aangewezen vorm advies wanneer het zulks dienstig acht.

In afwijking van het derde lid verleent het openbaar ministerie in de gevallen bedoeld in het eerste lid, 10°, steeds advies wanneer de rechtbank hierom verzoekt.

Het college van procureurs-generaal geeft richtlijnen in welke zaken bedoeld in het eerste lid advies wordt verstrekt. Deze richtlijnen zijn bindend voor alle leden van het openbaar ministerie. De procureurs-generaal bij de hoven van beroep staan in voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijnen binnen hun rechtsgebied.".

Art. 15. Artikel 765/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 12 mei 2014, wordt vervangen als volgt:

"Art. 765/1. Voor de zaken betreffende minderjarigen, doen de familierechtbank en de familiekamers van het hof van beroep, op straffe van nietigheid, eerst uitspraak na de zaak te hebben medegedeeld aan het openbaar ministerie en na kennis te hebben genomen van zijn eventueel advies.

Het openbaar ministerie heeft als opdracht alle relevante informatie op de meest geschikte wijze en met inachtneming van het recht op tegenspraak aan de rechtbank mee te delen.

Het vierde en vijfde lid van artikel 764 zijn van overeenkomstige toepassing.".

Art. 16. Artikel 766 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 14 november 2000 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt vervangen als volgt:

"Art. 766. § 1. Wanneer een zaak moet worden medegedeeld krachtens de wet of wanneer het openbaar ministerie om mededeling verzoekt, stelt de griffie het openbaar ministerie in kennis van de datum van de terechtzitting met opgave van de identiteit van de partijen en, in voorkomend geval, de betrokken minderjarigen.

Wanneer het openbaar ministerie het dienstig acht mondeling advies te verlenen, wordt dit advies uitgebracht op de terechtzitting. Dit wordt vermeld op het zittingsblad.

Wanneer het openbaar ministerie het dienstig acht schriftelijk advies uit te brengen vóór de terechtzitting, wordt het advies uiterlijk de dag voor de terechtzitting ter griffie neergelegd en meegedeeld aan de advocaat van de partijen of, indien zij geen advocaat hebben, aan de partijen zelf.

Wanneer het openbaar ministerie het dienstig acht schriftelijk advies uit te brengen na de pleidooien, stelt het de rechter daarvan in kennis vóór de sluiting van de debatten. Het advies wordt neergelegd ter griffie en meegedeeld aan de advocaat van de partijen of, indien zij geen advocaat hebben, aan de partijen zelf uiterlijk op de datum die bepaald wordt door de rechter, waarbij de rechter tevens de datum bepaalt tot wanneer de partijen ter griffie hun conclusies mogen neerleggen om te antwoorden op het advies van het openbaar ministerie.

Wanneer het openbaar ministerie het niet dienstig acht advies uit te brengen, stelt het de griffie daarvan in kennis uiterlijk de dag voor de terechtzitting.

§ 2. In de andere zaken deelt de rechter die dat wenst de zaak mee aan het openbaar ministerie ten laatste op het ogenblik dat hij de sluiting van de debatten beveelt. Dit wordt op het zittingsblad vermeld. De rechter bepaalt de datum van de terechtzitting waarop het openbaar ministerie zijn eventueel mondeling advies uitbrengt en waarop de partijen kunnen antwoorden op het eventueel mondeling of schriftelijk advies. Een afschrift van het zittingsblad wordt overgezonden aan het openbaar ministerie met de stukken van de procedure binnen achtenveertig uren na de terechtzitting.

Binnen acht dagen voor de terechtzitting bedoeld in het eerste lid stelt het openbaar ministerie de griffie in kennis van zijn voornemen al dan niet advies uit te brengen en van de vorm waarin dit zal gebeuren. Als het advies schriftelijk wordt gegeven, wordt het binnen dezelfde termijn ter griffie neergelegd en meegedeeld aan de advocaat van de partijen of, indien zij geen advocaat hebben, aan de partijen zelf.".

Art. 17. Artikel 767 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 14 november 2000 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt vervangen als volgt:

"Art. 767. § 1. Wanneer het eventueel advies van het openbaar ministerie mondeling wordt uitgebracht, worden de partijen die verschijnen onmiddellijk gehoord over hun opmerkingen over dat advies.

Wanneer het eventueel advies schriftelijk wordt uitgebracht en neergelegd ter griffie vóór de terechtzitting, kunnen de partijen daarop mondeling antwoorden op de terechtzitting of op een latere terechtzitting vastgesteld door de rechter.

De rechter kan de partij die erom verzoekt evenwel toestemming verlenen om over het advies van het openbaar ministerie conclusie ter griffie neer te leggen binnen de termijn die hij bepaalt. Tegen de beslissing van de rechter staat geen enkel beroep open.

§ 2. De replieken van de partijen over het advies van het openbaar ministerie worden alleen in aanmerking genomen in zoverre ze antwoorden op het advies van het openbaar ministerie.".

Art. 18. In artikel 770, § 1, van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt het eerste lid vervangen als volgt:

"Wanneer de rechter de zaak in beraad houdt om het vonnis uit te spreken, bepaalt hij de dag voor die uitspraak, die moet plaatsvinden binnen een maand na het sluiten van de debatten. Deze termijn wordt verlengd met één maand wanneer de debatten worden gesloten gedurende de maand voor de gerechtelijke vakantie bedoeld in artikel 334 ."

Art. 19. In artikel 780, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt de bepaling onder 3° vervangen als volgt:

"3° het onderwerp van de vordering en het antwoord op de overeenkomstig artikel 744, eerste lid, uiteengezette middelen van de partijen;".

Art. 20. Artikel 806 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

"Art. 806. In het verstekvonnis willigt de rechter de vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij in, behalve in zoverre de rechtspleging, die vorderingen of middelen strijdig zijn met de openbare orde.".

Art. 21. In artikel 825, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt het woord "onderwerp" vervangen door het woord "voorwerp".

Art. 22. In artikel 860 van hetzelfde Wetboek wordt het eerste lid vervangen als volgt:
"Wat de verzuimde of onregelmatig verrichte vorm ook zij, geen proceshandeling kan nietig worden verklaard, noch kan het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven, worden gesanctioneerd, indien de wet de sanctie niet uitdrukkelijk heeft bevolen.".

Art. 23. Artikel 861 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:
"Art. 861. De rechter kan een proceshandeling alleen dan nietig verklaren of het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven sanctioneren, indien het aangeklaagde verzuim of de aangeklaagde onregelmatigheid de belangen schaadt van de partij die de exceptie opwerpt."

Art. 24. Artikel 862 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 3 augustus 1992, wordt opgeheven.

Art. 25. Artikel 864 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 3 augustus 1992, wordt vervangen als volgt:
"Art. 864. De nietigheid die tegen een proceshandeling kan worden ingeroepen of het niet-naleven van een termijn die op straffe van nietigheid is voorgeschreven, zijn gedekt indien zij niet tegelijk en vóór enig ander middel worden voorgedragen.".

Art. 26. In artikel 865 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 26 april 2007, wordt het cijfer "867" vervangen door het cijfer "861".

Art. 27. Artikel 867 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 26 april 2007, wordt opgeheven.

Art. 28. Artikel 875bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2007, wordt vervangen als volgt:
"Art. 875bis. Behalve wanneer de maatregel betrekking heeft op het vervuld zijn van een ontvankelijkheidsvoorwaarde, kan de rechter een onderzoeksmaatregel slechts bevelen nadat de betrokken vordering ontvankelijk werd verklaard.
De rechter beperkt de keuze van de onderzoeksmaatregel en de inhoud van die maatregel tot wat volstaat om het geschil op te lossen, mede in het licht van de verhouding van de verwachte kosten van de maatregel tot de inzet van het geschil en waarbij de meest eenvoudige, snelle en goedkope maatregel de voorkeur geniet.".

Art. 29. In artikel 1026, enig lid, 3°, van hetzelfde Wetboek wordt het woord "onderwerp" vervangen door het woord "voorwerp".

Art. 30. In artikel 1034ter, enig lid, 4°, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 augustus 1992, wordt het woord "onderwerp" vervangen door het woord "voorwerp".

Art. 31. Artikel 1050 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 3 augustus 1992, wordt vervangen als volgt:
"Art. 1050. In alle zaken kan hoger beroep worden ingesteld zodra het vonnis is uitgesproken, zelfs al is dit een verstekvonnis.
Tegen een beslissing inzake bevoegdheid of, tenzij de rechter anders bepaalt, een beslissing alvorens recht te doen kan slechts hoger beroep worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis.".

Art. 32. In het vijfde deel, titel I, van hetzelfde Wetboek wordt een hoofdstuk Iquinquies ingevoegd, luidende "Invordering van onbetwiste geldschulden" en dat de artikelen 1394/20 tot 1394/27 bevat.

Art. 33. In hoofdstuk Iquinquies, ingevoegd bij artikel 32 wordt een artikel 1394/20 ingevoegd, luidende:

"Art. 1394/20. Elke onbetwiste schuld die een geldsom tot voorwerp heeft en die vaststaat en opeisbaar is op dag van de aanmaning bedoeld bij artikel 1394/21 kan, ongeacht het bedrag ervan, vermeerderd met de verhogingen waarin de wet voorziet en de invorderingskosten alsmede, in voorkomend geval en ten belope van ten hoogste 10 % van de hoofdsom van de schuld, alle interesten en strafbedingen, in naam en voor rekening van de schuldeiser op verzoek van de advocaat van de schuldeiser door een gerechtsdeurwaarder worden ingevorderd, met uitzondering van schulden van of ten aanzien van:

1° publieke overheden bedoeld in artikel 1412bis, § 1;

2° schuldeisers of schuldenaren die niet zijn ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen;

3° handelingen die niet zijn verricht in het kader van de activiteiten van de onderneming;

4° een faillissement, een gerechtelijke reorganisatie, een collectieve schuldenregeling en andere vormen van wettelijke samenloop;

5° niet-contractuele verbintenissen, tenzij zij

a) het voorwerp uitmaken van een overeenkomst tussen de partijen of er een schuldbekentenis is,

of

b) betrekking hebben op schulden uit hoofde van gemeenschappelijke eigendom van goederen.".

Art. 34. In hetzelfde hoofdstuk Iquinquies wordt een artikel 1394/21 ingevoegd, luidende:

"Art. 1394/21. Vooraleer tot invordering over te gaan betekent de gerechtsdeurwaarder aan de schuldenaar een aanmaning tot betalen.

De aanmaning bevat, op straffe van nietigheid, benevens de vermeldingen bedoeld bij artikel 43:

1° een duidelijke beschrijving van de verbintenis waaruit de schuld is ontstaan;

2° een duidelijke beschrijving en verantwoording van al de bedragen die van de schuldenaar geëist worden, met inbegrip van de kosten van de aanmaning en, in voorkomend geval, de wettelijke verhogingen, interesten en strafbedingen;

3° de aanmaning om te betalen binnen de maand en de wijze waarop de betaling kan worden verricht;

4° de mogelijkheden waarover de schuldenaar beschikt om op de aanmaning te reageren overeenkomstig artikel 1394/22;

5° de inschrijving van de schuldeiser en de schuldenaar in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Bij de akte van aanmaning worden gevoegd:

1° een afschrift van de bewijsstukken waarover de schuldeiser beschikt;

2° het in artikel 1394/22 bedoelde antwoordformulier.".

Art. 35. In hetzelfde hoofdstuk Iquinquies wordt een artikel 1394/22 ingevoegd,

luidende:

"Art. 1394/22. De schuldenaar die de bedragen die worden ingevorderd niet betaalt, kan binnen de termijn bedoeld in artikel 1394/21, tweede lid, 3°, betalingsfaciliteiten vragen of de redenen te kennen geven waarom hij de schuldvordering betwist, bij middel van het antwoordformulier dat gehecht wordt aan de akte van aanmaning.

Het antwoordformulier wordt, tegen ontvangstbewijs, aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder gestuurd, hem overhandigd in zijn studie of hem overgezonden op een andere wijze bepaald door de Koning. De gerechtsdeurwaarder geeft daarvan onverwijld kennis aan de schuldeiser evenals, in voorkomend geval, van het betalen van de schuld.".

Art. 36. In hetzelfde hoofdstuk Iquinquies wordt een artikel 1394/23 ingevoegd, luidende:

"Art. 1394/23. In het geval de schuldenaar de schuld betaalt of de redenen te kennen geeft waarom hij de schuld betwist, wordt de invordering beëindigd, onverminderd het recht van de schuldeiser om, in geval van betwisting van de schuld, zijn rechtsvordering in rechte uit te oefenen.

In het geval de schuldeiser en de schuldenaar betalingsfaciliteiten overeenkomen wordt de invordering opgeschort.".

Art. 37. In hetzelfde hoofdstuk Iquinquies wordt een artikel 1394/24 ingevoegd, luidende:

"Art. 1394/24. § 1. Ten vroegste acht dagen na het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 1394/21, tweede lid, 3°, stelt de instrumenterende gerechtsdeurwaarder, op verzoek van de schuldeiser, proces-verbaal van niet-betwisting op waarin wordt vastgesteld, naar gelang van het geval:

1° ofwel dat de schuldenaar de schuld niet of niet geheel heeft voldaan, noch betalingsfaciliteiten heeft gevraagd of gekregen, noch de redenen te kennen heeft gegeven waarom hij de schuld betwist;

2° ofwel dat de schuldeiser en de schuldenaar betalingsfaciliteiten zijn overeengekomen, die evenwel niet zijn nagekomen.

In het proces-verbaal worden tevens de vermeldingen van de akte van aanmaning en de geactualiseerde afrekening van de schuld in hoofdsom, schadebeding, intresten en kosten opgenomen.

§ 2. Het proces-verbaal wordt op verzoek van de gerechtsdeurwaarder uitvoerbaar verklaard door een magistraat van het Beheers- en toezichtscomité bij het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest bedoeld in artikel 1389bis/8.

Het wordt voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging en maakt, in voorkomend geval pro rata van het saldo van de schuldvordering, een titel uit die overeenkomstig het vijfde deel van dit Wetboek ten uitvoer kan worden gelegd.

§ 3. Onverminderd de bevoegdheid van de beslagrechter in geval van zwarigheden bij de tenuitvoerlegging wordt de uitvoering van het proces-verbaal van niet-betwisting alleen geschorst door een vordering in rechte, die wordt ingesteld bij verzoekschrift op tegenspraak. Titel Vbis van boek II van het vierde deel, met uitzondering van artikel 1034quater, is van toepassing. Op straffe van nietigheid wordt bij elk exemplaar van het verzoekschrift een afschrift van het proces-verbaal van niet-betwisting gevoegd.

§ 4. Een volledig uitgevoerde invordering geldt als dading voor de gehele schuld, met inbegrip van alle eventuele wettelijke verhogingen, interesten en strafbedingen.".

Art. 38. In hetzelfde hoofdstuk Iquinquies wordt een artikel 1394/25 ingevoegd, luidende:

"Art. 1394/25. De Koning bepaalt het model van het antwoordformulier bedoeld in artikel 1394/22, het model van het proces-verbaal van niet-betwisting, de wijze waarop dat proces-verbaal uitvoerbaar wordt verklaard en het formulier van tenuitvoerlegging bedoeld in artikel 1394/24, § 2.".

Art. 39. In hetzelfde hoofdstuk Iquinquies wordt een artikel 1394/26 ingevoegd, luidende:

"Art. 1394/26. Artikel 38 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken is van overeenkomstige toepassing.".

Art. 40. In hetzelfde hoofdstuk Iquinquies wordt een artikel 1394/27 ingevoegd, luidende:

"Art. 1394/27. § 1. Er wordt, bij de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders bedoeld in artikel 555, een "Centraal register voor de invordering van onbetwiste geldschulden" opgericht, hierna "Centraal register" genoemd. Het Centraal register is een geïnformatiseerde gegevensbank georganiseerd en beheerd door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders waarin gegevens verzameld worden die nodig zijn om het juiste verloop van de procedures voor de invordering van onbetwiste geldschulden na te gaan en het proces-verbaal van niet-betwisting uitvoerbaar te verklaren.

Te dien einde, onverminderd andere mededelingen of kennisgevingen, stuurt de instrumenterende gerechtsdeurwaarder een afschrift van al de in dit hoofdstuk bedoelde exploten, betekeningen, kennisgevingen, mededelingen, betalingsfaciliteiten of processen-verbaal en, in voorkomend geval, van de bijlagen ervan binnen drie werkdagen aan het Centraal register.

§ 2. De Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders wordt met betrekking tot het Centraal register beschouwd als de verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 1, § 4, van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

De gegevens opgenomen in het Centraal register worden tien jaar bewaard.

§ 3. De gerechtsdeurwaarders kunnen de gegevens van het Centraal register rechtstreeks registreren en raadplegen per aangemaande partij of, in voorkomend geval, per schuldeiser. Deze gerechtsdeurwaarders worden bij naam aangewezen in een geïnformatiseerd register, dat door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders voortdurend wordt bijgewerkt.

Van zodra een proces-verbaal van niet-betwisting overeenkomstig artikel 1394/24 uitvoerbaar werd verklaard, kunnen de in het Centraal register opgenomen gegevens die hierop betrekking hebben enkel nog geraadpleegd worden door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders met het in paragraaf 6 bedoelde oogmerk.

§ 4. Hij die in welke hoedanigheid ook deelneemt aan de verzameling of de registratie van gegevens in het Centraal register, of aan de verwerking of de mededeling van de erin geregistreerde gegevens of kennis heeft van die gegevens, moet het vertrouwelijk karakter ervan in acht nemen. Artikel 458 van het Strafwetboek is van toepassing.

§ 5. Om de juistheid na te gaan van de gegevens die in het Centraal register worden ingevoerd en het Centraal register voortdurend te kunnen bijwerken, heeft de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders toegang tot de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1°, 2°, 5° en 7°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en kan zij het identificatienummer van dat register gebruiken. Zij mag het nummer evenwel in geen enkele vorm aan derden

mededelen.

De Koning stelt de wijze vast waarop de informatiegegevens van het Rijksregister aan de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders worden overgezonden. Hij kan eveneens nadere regels vaststellen betreffende het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister door de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders.

§ 6. De Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders staat in voor de controle op de werking en het gebruik van het Centraal register. In voorkomend geval is hoofdstuk VII van boek IV van deel II van dit Wetboek van toepassing.

§ 7. De Koning bepaalt de nadere regels voor de inrichting en werking van het Centraal register.".

Art. 41. Artikel 1397 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

"Art. 1397. Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij de rechter bij met bijzondere redenen omklede beslissing anders beveelt en onverminderd artikel 1414, schorst verzet tegen eindvonnissen daarvan de tenuitvoerlegging.

Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij de rechter bij met bijzondere redenen omklede beslissing anders beveelt, onverminderd artikel 1414, zijn de eindvonnissen uitvoerbaar bij voorraad, zulks niettegenstaande hoger beroep en zonder zekerheidsstelling indien de rechter deze niet heeft bevolen.".

Art. 42. Artikel 1398 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

"Art. 1398. De voorlopige tenuitvoerlegging van het vonnis geschiedt alleen op risico van de partij die daartoe last geeft.

Zij geschiedt zonder borgstelling indien de rechter deze niet heeft bevolen en onverminderd de regels inzake kantonnement.".

Art. 43. Artikel 1398/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 30 juli 2013, wordt vervangen als volgt:

"Art. 1398/1. In afwijking van artikel 1397, eerste lid, en behalve specifieke bepalingen schorst verzet tegen het eindvonnis gewezen door de rechter van de familierechtbank de tenuitvoerlegging daarvan niet.

De rechter die zitting houdt in de familierechtbank kan, bij een met bijzondere redenen omklede beslissing, de voorlopige tenuitvoerlegging weigeren indien een van de partijen hem daarom verzoekt.".

Art. 44. Artikel 1398/2 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 30 juli 2013, wordt opgeheven.

Art. 45. Artikel 1399 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 19 februari 2008, wordt vervangen als volgt:

"Art. 1399. Verzet en hoger beroep schorsen de tenuitvoerlegging:

1° van de eindvonnissen inzake de staat van personen;

2° de vonnissen uitgesproken door de rechter van de familierechtbank die zitting neemt in het kader van zaken die worden geacht spoedeisend te zijn of zaken waarvoor de spoedeisendheid wordt aangevoerd in de zin van artikel 1253ter/4, en die betrekking hebben op geschillen inzake formaliteiten betreffende de voltrekking van het huwelijk, de opheffing van het verbod op het huwelijk van minderjarigen en de toestemming daartoe.

De voorlopige tenuitvoerlegging van deze vonnissen kan niet worden toegestaan.".

Art. 46. In artikel 1400 van hetzelfde Wetboek wordt paragraaf 1 vervangen als volgt:
" § 1. De rechter kan aan de voorlopige tenuitvoerlegging de voorwaarde verbinden dat een zekerheid wordt gesteld, die hij bepaalt en waarvoor hij, zo nodig, de modaliteiten vaststelt.".

Art. 47. Artikel 1401 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:
"Art. 1401. Indien de eerste rechters de voorlopige tenuitvoerlegging hebben uitgesloten, kan deze altijd worden verzocht bij het hoger beroep.".

Art. 48. In artikel 1495, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden "waartegen nog gewone rechtsmiddelen openstaan" vervangen door de woorden "waartegen nog verzet openstaat".

Art. 49. In artikel 1734, § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 21 februari 2005, wordt het woord "drie" vervangen door het woord "zes".

Afdeling 2. - Overgangsbepaling

Art. 50. De artikelen 14 tot 17 zijn van toepassing op de zaken die aanhangig zijn gemaakt vanaf 1 januari 2016.
De artikelen 41 tot 48 zijn van toepassing op de zaken die aanhangig zijn gemaakt vanaf de dag waarop deze wet in werking treedt.

Afdeling 3. - Inwerkingtreding

Art. 51. De artikelen 9 en 32 tot 40 treden in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2017.
Artikel 3 treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2016.

HOOFDSTUK 2. - Vereenvoudigingen met het oog op informatisering

Afdeling 1. - Wijziging van de Faillissementswet van 8 augustus 1997

Art. 52. In artikel 68, tweede lid, van de Faillissementswet van 8 augustus 1997, vervangen bij de wet van 6 december 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° het woord "Viermaandelijks" wordt vervangen door het woord "Jaarlijks";
2° de woorden "zestien maanden" worden vervangen door de woorden "twee jaar".

Afdeling 2. - Wijziging van het Wetboek van vennootschappen

Art. 53. In artikel 103, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen, gewijzigd bij de wet van 23 januari 2001, worden de woorden "en de griffies van de rechtbank van koophandel verstrekken" vervangen door het woord "verstrekt".

TITEL 3. - Diverse bepalingen

HOOFDSTUK 1. - Wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering

Art. 54. In artikel 21 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, ingevoegd bij de wet van 30 mei 1961 en gewijzigd bij de wetten van 21 december 2009, 30 november 2011 en 10 april 2014, wordt het tweede lid vervangen als volgt:

"Nochtans is de termijn twintig jaar ingeval dit misdrijf een misdaad is die strafbaar is met levenslange opsluiting of een andere misdaad die op een persoon van minder dan achttien jaar is gepleegd en die niet in een wanbedrijf kan worden omgezet met toepassing van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden. De termijn is vijftien jaar ingeval dit misdrijf een andere misdaad is die niet in een wanbedrijf kan worden omgezet met toepassing van artikel 2 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden. Deze termijnen blijven ongewijzigd indien de straf wordt verminderd of gewijzigd wegens verzachtende omstandigheden.".

HOOFDSTUK 2. - Rechterlijke organisatie

Afdeling 1. - Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 55. In artikel 72 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 19 juli 2012, 1 december 2013 en 8 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "In gevallen van overmacht kan de Koning" vervangen door de woorden "Met inachtneming van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken kan de Koning, indien de behoeften van de dienst of gevallen van overmacht het rechtvaardigen,";

2° het tweede lid wordt vervangen als volgt:

"De zetel van de politierechtbank of van een afdeling van de politierechtbank kan onder dezelfde voorwaarden tijdelijk verplaatst worden naar een andere gemeente van het arrondissement.".

Art. 56. In artikel 78 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 17 mei 2006, 13 juni 2006, 3 december 2006, 17 maart 2013, 30 juli 2013 en 10 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het derde lid wordt opgeheven;

2° het vierde lid, dat het derde lid wordt, wordt vervangen als volgt:

"De alleenrechtsprekende rechter van de in artikel 76, § 2, tweede lid, bedoelde gespecialiseerde correctionele kamer ontvangt een gespecialiseerde vorming georganiseerd door het Instituut voor gerechtelijke opleiding.";

3° het vijfde lid wordt opgeheven.

Art. 57. In artikel 91 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 3 augustus 1992 en gewijzigd bij de wetten van 11 juli 1994, 28 maart 2000, 17 mei 2006, 21 april 2007, 11 februari 2014 en 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede tot het achtste lid worden opgeheven;

2° in het tiende lid worden de tweede en derde zin opgeheven.

Art. 58. In artikel 92 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 3 augustus 1992 en gewijzigd bij de wetten van 28 november 2000, 17 mei 2006, 13 juni 2006, 21 april 2007, 21 december 2009, 22 april 2010, 2 juni 2010 en 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid van paragraaf 1 wordt vervangen als volgt:
"De strafzaken betreffende misdaden waarop een straf staat van meer dan twintig jaar opsluiting en het hoger beroep tegen vonnissen gewezen in strafzaken door de politierechtbank, worden toegewezen aan een kamer met drie rechters.";
2° een paragraaf 1/1 wordt ingevoegd, luidende:
" § 1/1. In afwijking van artikel 91 kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, wanneer de complexiteit of het belang van de zaak of bijzondere, objectieve omstandigheden daartoe aanleiding geven, zaken geval per geval ambtshalve aan een kamer met drie rechters toewijzen.".

Art. 59. In artikel 92bis van het hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 maart 2013, worden de woorden "artikel 78, zesde lid" vervangen door de woorden "artikel 78, vierde lid".

Art. 60. Artikel 99bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 december 2006 en gewijzigd bij de wet van 30 juli 2013, wordt opgeheven.

Art. 61. In artikel 100, § 4, derde tot vijfde lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 1 december 2013, die gewijzigd is bij de wet van 8 mei 2014, worden de woorden "te Nijvel" telkens vervangen door de woorden "Waals-Brabant".

Art. 62. In artikel 104, zevende lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1971, worden de woorden "bestaan uit twee raadsheren in het arbeidshof en uit een raadsheer in sociale zaken die benoemd is als zelfstandige" vervangen door de woorden "bestaan buiten de voorzitter, uit twee raadsheren in sociale zaken die benoemd zijn als zelfstandigen".

Art. 63. In artikel 109bis, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 19 juli 1985 en gewijzigd bij de wetten van 3 augustus 1992, 9 juli 1997, 22 april 2010, 30 juli 2013, 25 april 2014 en 8 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° paragraaf 1 wordt vervangen als volgt:
" § 1. Tenzij het uitsluitend op burgerlijke vorderingen betrekking heeft of enkel nog op dergelijke vorderingen betrekking heeft, wordt het hoger beroep tegen beslissingen in strafzaken toegewezen aan een kamer met drie raadsheren, in voorkomend geval aan de kamer bedoeld in artikel 101, § 1, derde lid.";
2° paragraaf 2 wordt opgeheven;
3° paragraaf 3 wordt vervangen als volgt:
" § 3. De andere zaken worden toegewezen aan kamers met één raadsheer in het hof. Wanneer de complexiteit of het belang van de zaak of bijzondere, objectieve omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de eerste voorzitter zaken geval per geval ambtshalve aan een kamer met drie raadsheren toewijzen.".

Art. 64. In artikel 138bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 december 2006 en gewijzigd bij de wetten van 6 juni 2010, 19 juli 2012 en 30 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in paragraaf 1 wordt de eerste zin vervangen als volgt:
"In burgerlijke zaken komt het openbaar ministerie tussen bij wege van rechtsvordering, vordering of, wanneer het zulks dienstig acht, bij wege van advies.";
2° paragraaf 1/1 wordt vervangen als volgt:
" § 1/1. De familierechtbank doet uitspraak na mededeling van de zaak aan het

openbaar ministerie met het oog op zijn eventueel advies of vorderingen omtrent:
1° alle vorderingen met betrekking tot minderjarigen;
2° alle aangelegenheden waarvoor het krachtens de wet moet optreden.".

Art. 65. In artikel 156bis, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 juli 1984 en gewijzigd bij de wetten van 10 februari 1998, 22 december 1998, 21 juni 2001 en 7 mei 2010, worden de woorden "en de magistraten die op eigen verzoek vóór de wettelijke leeftijd worden toegelaten tot de inruststelling en die bovendien werden gemachtigd tot het voeren van de eretitel van hun ambt" ingevoegd tussen de woorden "op rust gestelde magistraten" en de woorden "; zij hebben geen gewone bezigheden".

Art. 66. Artikel 183, § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 18 februari 2014, wordt aangevuld met de volgende zinnen:
"Op zijn verzoek en op voorstel van de voorzitter van het College van de hoven en rechtbanken, kan een magistraat die overeenkomstig artikel 383, § 1, wegens zijn leeftijd is toegelaten tot de inruststelling of die op eigen verzoek vóór de wettelijke leeftijd is toegelaten tot de inruststelling en die bovendien werd gemachtigd tot het voeren van de eretitel van zijn ambt, door de Koning worden gemachtigd om een onbezoldigde opdracht uit te oefenen binnen de steundienst. Daarenboven wordt het akkoord van de korpschef gevraagd wanneer de voorgestelde magistraat een in artikel 383, § 2, bedoelde plaatsvervangende magistraat is.".

Art. 67. Artikel 185, § 2, derde lid, van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 18 februari 2014, wordt aangevuld met de volgende zinnen:
"Op zijn verzoek en op voorstel van de voorzitter van het College van het openbaar ministerie, kan een magistraat die overeenkomstig artikel 383, § 1, wegens zijn leeftijd is toegelaten tot de inruststelling of die op eigen verzoek vóór de wettelijke leeftijd is toegelaten tot de inruststelling en die bovendien werd gemachtigd tot het voeren van de eretitel van zijn ambt, door de Koning worden gemachtigd om een onbezoldigde opdracht uit te oefenen binnen de steundienst. Daarenboven wordt het akkoord van de korpschef gevraagd wanneer de voorgestelde magistraat een in artikel 383, § 2, bedoelde plaatsvervangende magistraat is.".

Art. 68. In artikel 195 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 21 januari 1997 en 13 april 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in het eerste lid wordt het woord "drie" vervangen door het woord "één" en worden de woorden "hebben uitgeoefend," vervangen door de woorden "hebben uitgeoefend, alsook de plaatsvervangende magistraten bedoeld in artikel 156bis,";
2° in het vierde lid worden de woorden ", of door een plaatsvervangend magistraat als bedoeld in artikel 156bis" opgeheven.

Art. 69. In artikel 207bis, § 2, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 9 juli 1997, worden de woorden ", onverminderd de uitzonderingen bepaald in artikel 383, § 3" opgeheven.

Art. 70. In artikel 210 van hetzelfde Wetboek wordt het eerste lid, vervangen bij de wet van 22 december 1998, vervangen als volgt:
"De voorzitter en de raadsheren die alleen zitting houden in de gevallen bedoeld in artikel 109bis, § 3, worden door de eerste voorzitter van het hof van beroep, op schriftelijk en met redenen omkleed advies van de procureur-generaal, gekozen uit de

raadsheren die sedert ten minste een jaar zijn benoemd.".

Art. 71. In artikel 294bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 31 december 2012, worden de woorden "de gewezen magistraat aan wie ontslag is verleend" vervangen door de woorden "de magistraat die op eigen verzoek vóór de wettelijke leeftijd is toegelaten tot de inruststelling".

Art. 72. In artikel 378, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 3 mei 2003, worden de woorden "plaatsvervangend magistraat" vervangen door de woorden "plaatsvervangende rechter, een plaatsvervangende vrederechter of een plaatsvervangende rechter in de politierechtbank".

Art. 73. In artikel 379 van hetzelfde Wetboek worden de woorden "plaatsvervangende magistraat" telkens vervangen door de woorden "plaatsvervangende rechter, de plaatsvervangende vrederechter of de plaatsvervangende rechter in de politierechtbank".

Art. 74. In artikel 379bis, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 juli 1984, worden de woorden "om zitting te nemen" vervangen door de woorden "om zijn ambt uit te oefenen".

Art. 75. In artikel 383 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 17 juli 1984 en gewijzigd bij de wetten van 22 december 1998, 3 mei 2003, 7 mei 2010 en 8 mei 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° paragraaf 1 wordt aangevuld met een lid, luidende:
"De magistraten die op eigen verzoek vóór de wettelijke leeftijd zijn toegelaten tot de inruststelling en die bovendien werden gemachtigd tot het voeren van de eretitel van hun ambt behouden het statuut van magistraat wanneer zij daar niet uitdrukkelijk afstand van hebben gedaan, in voorkomend geval op een latere datum dan hun inruststelling.";
2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "en magistraten die op eigen verzoek vóór de wettelijke leeftijd zijn toegelaten tot de inruststelling en die bovendien werden gemachtigd tot het voeren van de eretitel van hun ambt" ingevoegd tussen de woorden "zoals bedoeld in § 1" en de woorden "naargelang van het geval";
3° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 76. In artikel 383bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 juli 1984 en gewijzigd bij de wetten van 31 januari 1986, 22 december 1998 en 19 juli 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de volgende zin ingevoegd tussen de eerste en de tweede zin:
"De vrederechters kunnen onder dezelfde voorwaarden ook worden gemachtigd om hun ambt in een ander kanton van het gerechtelijk arrondissement te blijven uitoefenen.";
2° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zin "De machtiging mag een termijn van zes maanden niet overschrijden en is niet hernieuwbaar." vervangen door de zin "De machtiging geldt voor een periode van maximaal zes maanden die eenmaal kan worden hernieuwd.";
3° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden "de voorzitter van de vrederechters en rechters in de politierechtbank en in de arrondissementen Brussel en Eupen door"

ingevoegd tussen de woorden "gedaan door" en de woorden "de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg";

4° in paragraaf 2, worden de woorden "de voorzitter van de vrederechters en rechters in de politierechtbank," ingevoegd tussen de woorden "de voorzitters van de rechtbanken," en de woorden "de procureurs des Konings".

Art. 77. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 383ter ingevoegd, luidende:

"Art. 383ter. § 1. In afwijking van artikel 383, § 1, kunnen de magistraten van de rechterlijke orde op hun verzoek en op grond van een met redenen omkleed advies van hun korpschef door de Koning worden gemachtigd om hun ambt te blijven uitoefenen tot zij de leeftijd van zeventig jaar respectievelijk drieënzeventig jaar in het Hof van Cassatie hebben bereikt.

De machtiging is een jaar geldig en kan worden hernieuwd.

De korpschefs zijn niet gemachtigd om hun mandaat te blijven uitoefenen op grond van deze bepaling.

De magistraten titularissen van een adjunct-mandaat of van een bijzonder mandaat blijven dit ambt uitoefenen onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 259quinquies of 259sexies.

§ 2. De magistraat die in dienst wenst te blijven na de leeftijd van zevenenzestig jaar te hebben bereikt of de magistraat in het Hof van Cassatie die in dienst wenst te blijven na de leeftijd van zeventig jaar te hebben bereikt, dient daartoe ten vroegste achttien maanden vóór die datum en uiterlijk negen maanden voor die datum een verzoek in bij zijn korpschef door middel van het door de Koning vastgesteld formulier.

De magistraat die een verzoek om hernieuwing wenst in te dienen na de leeftijd van zevenenzestig jaar te hebben bereikt, of van zeventig jaar in het Hof van Cassatie, dient het in uiterlijk zes maanden voor het verstrijken van de vorige verlenging.

De magistraat bezorgt tegelijkertijd een kopie van zijn verzoek, of in voorkomend geval van zijn verzoek om hernieuwing, aan de minister van Justitie.

De korpschef bezorgt het verzoek en zijn met redenen omkleed advies binnen een termijn van een maand aan de minister van Justitie.

Het met redenen omkleed advies heeft zowel betrekking op de opportuniteit van de indiensthouding voor het rechtscollege of het parket als op de meest opportune duur van die indiensthouding.

Bij gebreke van advies binnen de vastgestelde termijn wordt de procedure voortgezet op initiatief van de minister van Justitie.

De voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg en van de rechtbanken van koophandel en de voorzitters van de vrederechters en rechters in de politierechtbank richten het in § 2, eerste lid, bedoelde verzoek aan de eerste voorzitter van het hof van beroep. De voorzitters van de arbeidsrechtbanken richten dat verzoek aan de eerste voorzitter van het arbeidshof. Naargelang van het geval richt de eerste voorzitter van het hof van beroep of van het arbeidshof dat verzoek en zijn advies aan de minister van Justitie.

De procureurs des Konings en de arbeidsauditeurs richten dat verzoek aan de procureur-generaal bij het hof van beroep die dat verzoek en zijn advies aan de minister van Justitie richt.

De eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, de eerste voorzitters van de hoven van beroep en van de arbeidshoven, de procureurs-generaal bij de hoven van beroep en de federale procureur richten dat verzoek aan de minister van Justitie die een advies uitbrengt over dat verzoek.

De magistraten bedoeld in het zevende tot het negende lid richten hun verzoek tot

hernieuwing aan de korpschef van het rechtscollege of het parket waar zij hun ambt uitoefenen.

Binnen drie maanden na de ontvangst van het verzoek neemt de Koning een beslissing.

§ 3. Magistraten die hun ambt blijven uitoefenen op grond van paragraaf 1, blijven hun wedde ontvangen overeenkomstig de bepalingen waarin titel III van boek II voorziet en behouden hun rang.".

Art. 78. Artikel 397bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 6 mei 1997 en gewijzigd bij de wet van 24 maart 1999, wordt vervangen als volgt:

"Art. 397bis. De referendarissen bij het Hof van Cassatie en de referendarissen en parketjuristen bij de hoven en rechtbanken houden op hun ambt uit te oefenen en worden gepensioneerd wanneer zij de leeftijd van vijfenzestig jaar hebben bereikt of wanneer zij wegens een ernstige en blijvende gebrekkigheid niet meer in staat zijn hun ambt naar behoren te vervullen.

De algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen is van toepassing op de gepensioneerde referendarissen en parketjuristen.

Het in activiteit blijven kan, op verzoek van het personeelslid, door de minister van Justitie worden toegestaan tot de leeftijd van zeventig jaar. De periode van het in activiteit blijven wordt vastgelegd voor een maximale duur van een jaar. Zij kan worden verlengd.".

Afdeling 2. - Wijziging van de wet van 17 juli 1984 houdende bepaalde maatregelen van aard tot vermindering van de gerechtelijke achterstand

Art. 79. In artikel 14 van de wet van 17 juli 1984 houdende bepaalde maatregelen van aard tot vermindering van de gerechtelijke achterstand, gewijzigd bij de wet van 10 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "de personeelsleden van griffies en parketten" vervangen door de woorden "de personeelsleden van griffies, parketsecretariaten en steundiensten";

2° in het tweede lid wordt de eerste zin vervangen als volgt: "Het in activiteit blijven kan, op verzoek van het personeelslid, door de minister van Justitie worden toegestaan tot de leeftijd van zeventig jaar.".

Afdeling 3. - Wijziging van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken

Art. 80. In de tabel "Arbeidsrechtbanken" opgenomen in artikel 1 van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken, vervangen bij de wet van 6 januari 2014, wordt het woord "Zetel" vervangen door het woord "Rechtbank", het woord "Nijvel" vervangen door de woorden "Waals- Brabant" en worden de woorden "Bergen-Charleroi" vervangen door het woord "Henegouwen".

Afdeling 4. - Wijziging van de wet van 15 juli 1970 tot vaststelling van de personeelsformatie van de rechtbanken van koophandel en tot wijziging van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek

Art. 81. In de tabel opgenomen in artikel 1 van de wet van 15 juli 1970 tot vaststelling van de personeelsformatie van de rechtbanken van koophandel en tot wijziging van de

wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, vervangen bij de wet van 6 januari 2014, wordt het woord "Zetel" vervangen door het woord "Rechtbank" en het woord "Nijvel" vervangen door de woorden "Waals-Brabant" en worden de woorden "Bergen- Charleroi" vervangen door het woord "Henegouwen".

Afdeling 5. - Wijziging van de wet van 14 december 1970 tot vaststelling van de personeelsformatie van de plaatsvervangende rechters in de arbeidsrechtbanken en in de rechtbanken van koophandel

Art. 82. In de tabel opgenomen in het enig artikel van de wet van 14 december 1970 tot vaststelling van de personeelsformatie van de plaatsvervangende rechters in de arbeidsrechtbanken en in de rechtbanken van koophandel, vervangen bij de wet van 6 januari 2014 en gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt het woord "Zetel" vervangen door het woord "Rechtbank", het woord "Nijvel" vervangen door de woorden "Waals- Brabant" en worden de woorden "Bergen-Charleroi" vervangen door het woord "Henegouwen".

Afdeling 6. - Wijziging van de algemene wet op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen van 21 juli 1844

Art. 83. Artikel 7 van de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen, gewijzigd bij de wet van 23 december 1974 en waarvan de Nederlandse tekst werd vastgesteld bij de wet van 11 april 2005, wordt aangevuld met een lid, luidende:
"De gewezen korpschef kan worden gemachtigd de eretitel van zijn mandaat van eerste voorzitter, voorzitter, voorzitter van de vrederechters en rechters in de politierechtbank, procureur-generaal, federale procureur, procureur des Konings en arbeidsauditeur te dragen.".

Afdeling 7. - Overgangsbepalingen

Art. 84. De artikelen 56 tot 60, 62 en 63 zijn toepasselijk op de op het ogenblik van de inwerkingtreding van die bepalingen hangende zaken, behalve wanneer:
1° in de zaak in dezelfde aanleg reeds een andere terechtzitting dan de inleidingszitting heeft plaatsgevonden met drie rechters of raadsheren;
2° de zaak op 1 september 2015 naar een kamer met drie rechters of raadsheren was verwezen op verzoek van één of meerdere partijen of;
3° de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of de eerste voorzitter van het hof van beroep, naargelang het geval, de verwijzing van de zaak of zaken naar een kamer met drie rechters of raadsheren bevestigt.

Art. 85. § 1. De magistraten die op grond van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, tot de inruststelling zijn toegelaten in de vijf jaren die voorafgaan aan de inwerkingtreding van deze wet kunnen aan de minister van Justitie binnen een termijn van zes maanden na inwerkingtreding van deze wet een verzoek richten om aangewezen te worden tot plaatsvervangend magistraat.
De minister van Justitie vraagt binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek een met redenen omkleed schriftelijk advies aan:
1° de korpschef van het rechtscollege of van het openbaar ministerie bij het rechtscollege waarop de aanvraag betrekking heeft;

2° de korpschef van het rechtscollege of van het openbaar ministerie bij het rechtscollege waar de verzoeker het laatst werkzaam was.

§ 2. De adviezen worden binnen dertig dagen na het verzoek om advies bedoeld in paragraaf 1 overgezonden aan de minister van Justitie en binnen dezelfde termijn meegedeeld aan de verzoeker.

§ 3. De minister van Justitie zendt het dossier binnen zeventig dagen aan de bevoegde benoemings-en aanwijzingscommissie, bedoeld in artikel 259bis-8 van het Gerechtelijk Wetboek.

De voordracht door de benoemings- en aanwijzingscommissie neemt de vorm aan van een met redenen omklede beslissing tot aanvaarding of weigering van het verzoek tot aanwijzing. De voordracht wordt binnen de veertig dagen vanaf de ontvangst van de voordracht door de benoemings- en aanwijzingscommissie overgezonden.

§ 4. De Koning beschikt vanaf de ontvangst van de adviezen over zestig dagen om een beslissing te nemen en deze mee te delen aan verzoeker en de korpschef van het rechtscollege of van het openbaar ministerie bij het rechtscollege waar de aanwijzing zal geschieden, evenals aan de procureur-generaal van de plaats waar de eed moet worden afgelegd.

Art. 86. De magistraten die op de dag van de inwerkingtreding van deze wet benoemd zijn in de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel of het auditoraat van Nijvel, worden van rechtswege beschouwd als zijnde benoemd in respectievelijk de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel, of het arbeidsauditoraat van Waals-Brabant.

De magistraten, die op de dag van de inwerkingtreding van deze wet benoemd zijn in de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel of het auditoraat van Bergen-Charleroi, worden van rechtswege beschouwd als zijnde benoemd in respectievelijk de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel, of het arbeidsauditoraat van Henegouwen.

Art. 87. De griffiers, secretarissen en andere personeelsleden van niveau A, B, C of D, die op de dag van de inwerkingtreding van deze wet benoemd zijn in de griffie of het parketsecretariaat van de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel of het auditoraat van Nijvel, worden van rechtswege beschouwd als zijnde benoemd in de griffie of het parketsecretariaat van respectievelijk de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel, of het arbeidsauditoraat van Waals-Brabant.

De griffiers, secretarissen en andere personeelsleden van niveau A, B, C of D, die op de dag van de inwerkingtreding van deze wet benoemd zijn in de griffie, of het parketsecretariaat van de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel of het auditoraat van Bergen-Charleroi, worden van rechtswege beschouwd als zijnde benoemd in de griffie of het parketsecretariaat van respectievelijk de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel, of het arbeidsauditoraat van Henegouwen.

Het gerechtspersoneel dat aangeworven is met een arbeidsovereenkomst, blijft verbonden aan de plaats van tewerkstelling die in hun arbeidsovereenkomst is vermeld. De benaming van de plaats van tewerkstelling wordt aangepast in een bijvoegsel bij de arbeidsovereenkomst.

HOOFDSTUK 3. - Wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade

Art. 88. Artikel 8 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, vervangen bij de wet van 30 juli 2013, wordt aangevuld met een lid luidende:

"Niettemin, als de zaak uitsluitend betrekking heeft op de omvang van de burgerlijke belangen, is het advies van het openbaar ministerie niet vereist.".

Art. 89. Dit hoofdstuk is van toepassing op zaken die aanhangig zijn gemaakt vanaf 1 januari 2016.

HOOFDSTUK 4. - Wijziging van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering van personen

Art. 90. In artikel 136 van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering van personen worden de woorden "1 januari 2016" vervangen door de woorden "1 juli 2016".

HOOFDSTUK 5. - Inwerkingtreding

Art. 91. Artikel 54 treedt in werking op de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

De artikelen 56 tot 60 en 62 tot 64 treden in werking op 1 januari 2016.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemene Beschouwingen

Het ontwerp van wet dat U wordt voorgelegd, vormt het eerste ontwerp dat een aantal concrete maatregelen ter uitvoering van het justitieplan voorstelt. In het kader van het justitieplan werd aangekondigd om op thematische wijze te werk te gaan. Het eerste ontwerp beoogt de burgerlijke rechtspleging aan te passen aan de noden van de tijd, zodanig dat de procedures sneller en efficiënter verlopen zonder dat de kwaliteit van de rechtsbedeling vermindert. Er worden aldus verschillende wijzigingen aangebracht aan diverse wetten, met het oog op een vereenvoudigde procedure, zonder ook maar enigszins afbreuk te doen aan de rechten van de partijen, maar wel vanuit de idee dat de procedure geen doel op zich uitmaakt. Daarnaast bevat dit ontwerp ook een aantal dringende diverse wijzigingen inzake rechterlijke organisatie en strafprocedure.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Art. 2: Artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het gezag van gewijsde zich niet verder uitstrekt dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt. De tweede zin van het artikel stelt dat vereist wordt namelijk dat de vordering op dezelfde oorzaak berust. Er wordt toegevoegd dat dit geldt “ongeacht de ingeroepen rechtsgrond”. Deze wijziging kan niet los gezien worden van de wijzigingen van de artikelen 744 en 780 (zie verder), waarvan het doel is de inhoudelijke structuur van de conclusies te preciseren, met het oog op de responsabilisering van de partijen en de stroomlijning van de motiveringsplicht van de rechter. Het gewijzigde artikel 744 verwijst aldus naar de middelen die worden ingeroepen ter ondersteuning van de vordering of het verweer. Het doel van de wijziging van artikel 23 is dus te voorkomen dat dezelfde vordering andermaal, maar ditmaal op een andere rechtsgrond wordt ingesteld (ervan uitgaande dat de feitelijke grondslag — een rechtshandeling of feiten tout court — de oorzaak van de vordering uitmaakt), wat tevens een vorm van concentratie van geding uitmaakt, omdat het de eiser verplicht zijn vordering ineens te ontwikkelen. Dit heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat, wanneer een proces op basis van artikel 1382 van het Burgerlijke Wetboek wordt verloren, het onmogelijk wordt om een nieuw proces te starten op grond van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek als dit op eenzelfde oorzaak zou berusten. Volledigheidshalve zij er op gewezen dat een nieuwe procedure die berust op dezelfde oorzaak, eventueel voor een andere rechtbank, niet wordt uitgesloten als deze een ander voorwerp heeft. Het spreekt tevens voor zich dat er wel opnieuw een procedure kan opgestart worden als de oorzaak van de vordering (ervan uitgaande dat de feitelijke grondslag — een rechtshandeling of feiten tout court — de oorzaak van de vordering uitmaakt) wijzigt. In die optiek is de oorzaak gewijzigd als de feiten die aan de grondslag van de vordering liggen, gewijzigd zijn. Zoals de Raad van State opmerkt in zijn advies, staat deze aanpassing toe, in het licht van de verplichting van de rechter om indien daartoe aanleiding bestaat de juridische grondslag van een vordering te herkwalifi ceren, zonder echter het voorwerp of de oorzaak ervan te wijzigen, de doelmatigheid van de rechtspleging te verbeteren zonder de rechten van de partijen onevenredig te beperken.

Art. 3 : De portkosten van Justitie en de werklast die de papieren communicatie tussen de actoren van Justitie met zich brengt, blijven hoog. Naast een werklast- en kostenverlaging, bestaat er binnen Justitie ook de nood aan een snelle en veilige elektronische communicatie. Tot op vandaag ontbreekt het juridisch kader en de technische oplossing om deze elektronische communicatie tussen de actoren van Justitie mogelijk te maken. Met dit artikel wordt de juridische basis gecreëerd om die elektronische communicatie juridisch mogelijk te maken. Het gebruik van loutere e-mailapplicaties is geen afdoende oplossing, omdat het geen oplossing biedt voor de authenticatie van de verzenders en ontvangers van de e-mail bij de juridische actoren. Er is nood aan een eenduidig elektronisch adres waarop een ontvanger of geadresseerde geacht wordt zijn mededeling, kennisgeving of neerlegging te ontvangen alsook een garantie omtrent de identiteit van de verzender. Justitie heeft tot op heden geen informaticasysteem (IT) dat de kennisgevingen, neerleggingen of mededelingen tussen haar eigen actoren organiseert. Aangezien de federale overheid over een informaticasysteem beschikt, dat aan de gestelde dringende noden voldoet, kan op relatief korte termijn de nood aan een elektronisch communicatieplatform tussen de professionals binnen Justitie opvangen, worden. IT-systemen wijzigen permanent. Vandaar de generieke verwijzing in de wet naar het “informaticasysteem van Justitie” waarbij de Koning kan inspelen op wat morgen voorhanden zal zijn inzake informatica-oplossingen. Zoals hoger vermeld evolueren IT-systemen. De keuze vandaag binnen Justitie voor de eBox die ook door de Fod Sociale zaken wordt gebruikt, houdt geen voorafname in dat andere overheidsdiensten in de toekomst ook

met deze technologie zullen moeten werken of dat er binnen Justitie niet kan overgestapt worden naar een meer performant systeem van zodra dit beschikbaar is. Integendeel, van zodra er een IT-platform beschikbaar en operationeel is, dat minstens dezelfde functionaliteiten biedt, aan gunstiger voorwaarden gebruikt kan worden en het standaardplatvorm van de federale overheid zal worden, zal de overschakeling gerealiseerd worden, weg van de nu gekozen technologie naar dat nieuwe federale standaardplatvorm. Ondertussen worden met de introductie van het huidige e-box platform de aanzienlijke besparingen gerealiseerd en wordt eindelijk voor alle actoren van Justitie de mogelijkheid geboden om de weg van de elektronische communicatie in te slaan en zijn voordelen te genieten. De actoren van Justitie, in het bijzonder de gerechtelijke instanties, inclusief het Openbaar Ministerie, de griffies en de parketsecretariaten, de advocaten, de gerechtsdeurwaarders en de notarissen in hun communicatie in het kader van de rechtsgang die voortaan via een elektronische postbus in de plaats van de klassieke fysieke postbus met elkaar communiceren, is een haalbare kaart. De kost-, tijds- en efficiëntiewinst liggen daarbij voor de hand. Het eerste lid van het artikel werd aangepast wat betreft de omschrijving van de “gerechtelijke instanties” overeenkomstig het voorstel van de Raad van State. Het begrip “gerechtelijke instantie” wordt daarbij weggelaten. Die aanpassing heeft ook tot gevolg dat het gebruik van het bedoelde informaticasysteem van Justitie ook mogelijk wordt voor en zelfs opgelegd kan worden aan de vermelde buitengerechtelijke actoren voor hun onderlinge communicatie. In voorkomend geval kan dit uiteraard slechts gebeuren na overleg met de betrokken beroepsgroepen. De Raad van State merkt terecht op dat het nieuwe artikel geen wettelijke basis creëert voor een volledige elektronische procedure, maar slechts voor de elektronische communicatie tussen de genoemde actoren . Dit laatste was ook de enige bedoeling van de voorgestelde aanpassing. Aangezien het enkel gaat om een elektronisch communicatieplatform voor de professionele actoren, en de mogelijkheid het gebruik daarvan verplicht te maken, is uiteraard de burger niet mee opgenomen in het artikel. Terecht merkt de Raad van State ook op dat het gewijzigd artikel in confl ict zou kunnen komen met bepalingen van de zogenaamde “Phenixwetten” die nog niet in werking zijn getreden. Deze mogelijke confl ictsituaties zullen echter voor zoveel als nodig weggewerkt worden door een wetgevend initiatief, alvorens die bepalingen van de Phenixwetten in werking treden.

Art. 4 tot 6: Deze artikelen wijzigen de artikelen 38, § 2, eerste lid, 40, tweede lid, 42, enig lid, 7°, en 57, lid 2, van het Gerechtelijk Wetboek opdat de betekeningen die moeten worden gedaan aan de procureur des Konings mogen gedaan worden door het afschrift van de akte aan een parketsecretaris of aan een parketjurist ter hand te stellen. Met de verwijzing naar de parketsecretaris worden ook de hoofdsecretaris, de secretarissen-hoofd van dienst en de afdelingssecretaris bedoeld.

Art. 7 : De griffies worden actueel zwaar belast met het versturen van brieven, waaronder gewone brieven of berichten, hetgeen aanzienlijke portkosten met zich meebrengt. Vanaf het ogenblik dat een advocaat optreedt voor een partij is het overbodig om de partij zelf nog aan te schrijven omdat de advocaat kan aangeschreven worden. Het vertegenwoordigingsbeginsel dat in artikel 440 van het Gerechtelijk Wetboek is opgenomen en luid waarvan de advocaat verschijnt als gevolmachtigde van de partij zonder dat hij van enige volmacht moet doen blijken, kan in die zin worden doorgetrokken.

Art. 8 : Deze bepaling heeft hetzelfde voorwerp als bedoeld in de artikelen 4 tot 6. Er zij verwezen naar de toelichting bij deze artikelen.

Art. 9: Zie de verantwoording bij artikel 32. De invordering van onbetwiste geldschulden, waarin deze wet voorziet, wordt uitdrukkelijk toegevoegd aan de taken waarvoor de gerechtsdeurwaarders over een monopolie en “ministerieplicht” beschikken.

Art. 10: In de Nederlandse versie van artikel 702, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek wordt het woord “onderwerp” vervangen door het woord “voorwerp” zodat ondubbelzinnig wordt gepreciseerd dat het “voorwerp” van de vordering in de gedinginleidende akten moet worden vermeld, naar analogie met wat bij art. 704, § 2, Ger. W. is voorgeschreven voor de verzoekschriften tot inleiding van sommige sociaalrechtelijke zaken. Dezelfde terminologische wijziging wordt in de artikelen 825, 1026 en 1034ter aangebracht.

Art. 11 : De advocaat brengt zelf de griffie op de hoogte van zijn aanstelling dan wel beëindiging van zijn opdracht. Dit gebeurt bij gewone brief of bij verklaring ter griffie. De kennisgeving of verklaring hebben uitwerking vanaf het ogenblik waarop de griffie ze ontvangt. In het voorontwerp was voorzien in een bijkomende garantie voor het geval een advocaat ophoudt op te treden zonder te worden opgevolgd door een andere advocaat, aangezien in dat geval alle kennisgevingen opnieuw aan de partij zelf moeten gedaan worden. In dat geval zou een verklaring ter griffie afgelegd moeten worden. Op voorstel van de Raad van State wordt daarvan echter

afgezien. In alle hypothesen bedoeld bij artikel 729/1 moet de advocaat de griffie schriftelijk verwittigen, met dien verstande dat zolang de griffie brief niet heeft ontvangen, alle mededelingen geldig gedaan worden aan de advocaat die bij de raadpleging van het dossier van de rechtspleging de raadsman van de betrokken partij blijkt te zijn, of aan de partij in persoon zolang niet blijkt dat een advocaat (nog steeds) voor haar optreedt. Inderdaad, de soepelheid van deze procedure in het voordeel van de balies, impliceert een overeenkomstige verantwoordelijkheid van die laatste ten aanzien van de rechtzoekenden.

Art. 12 :Artikel 744, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt opgeheven. De inhoud van deze bepaling werd reeds opgenomen in artikel 743 van het Gerechtelijk Wetboek. Artikel 744 van het Gerechtelijk Wetboek had normaal reeds opgeheven geweest bij artikel 27, 3° van de wet van 10 juli 2006. De inwerkingtreding van deze bepaling werd echter uitgesteld tot uiterlijk 1 september 2017. De wijziging van de wet van 10 juli 2006 zal het voorwerp uitmaken van een ander wetgevend initiatief. Art. 744, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen en er wordt verduidelijkt wat de conclusies dienen te bevatten, met name: — de uiteenzetting van de voor de beslechting van het geschil pertinente feiten; — de aanspraken van de concluderende partij; — de ter ondersteuning van de vordering of het verweer ingeroepen middelen, waarbij in voorkomend geval verschillende middelen genummerd worden en hun voordracht in hoofdorde of in ondergeschikte orde wordt vermeld; — het gevraagde beschikkende gedeelte van het vonnis, waarbij in voorkomend geval de hoofdorde of ondergeschikte orde van de verschillende onderdelen wordt vermeld. Het doel hiervan is de responsabilisering der partijen en het stroomlijnen van de motiveringsplicht van de rechter. Reeds geruime tijd gaan stemmen op tot invoering van een zogenaamde “positieve motivering”, die erop zou neerkomen dat de rechter zich ertoe kan beperken de redenen van zijn beslissing te vermelden, zonder te moeten ingaan op de niet-weerhouden middelen of argumenten van de partijen, die geacht worden (impliciet) te zijn verworpen. Gevreesd mag echter worden dat dit op gespannen voet komt te staan met de motiveringsplicht zoals zij voortvloeit uit art. 149 GW zowel als uit art. 6 EVRM, zoals die bepalingen heden ten dage worden geïnterpreteerd, inzonderheid door het Hof van Cassatie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Bovendien dreigt dit het aanwenden van rechtsmiddelen alleen maar in de hand te werken, wat contraproductief zou zijn. Aanvaarding van een rechterlijke uitspraak vereist (goed) inzicht in zijn inhoud, a fortiori indien hoger beroep mogelijk is, waarbij “aanvaarding” neerkomt op berusting, dus het niet aanwenden van rechtsmiddelen. Zonder motivering op impliciet verworpen middelen is de verleiding dan ook groot die te hernemen in hoger beroep. Dat neemt niet weg dat een eenvoudige motiveringsbesparende maatregel kan worden genomen die erin bestaat een vaste structuur op te leggen voor de conclusies van de partijen, zonder te moeten vervallen in een werkelijk “formulier”. Als de partijen niet alleen verplicht worden de feiten, hun aanspraken (voor de eiser is dat “de gevorderde zaak” in de zin van art. 23 Ger. W. of het “voorwerp van de vordering” in de zin van artikel 702), hun middelen en het gewenste dispositief van het vonnis afzonderlijk uiteen te zetten, en bovendien verplicht worden de middelen te nummeren en in voorkomend geval in afnemende volgorde van het belang voor te dragen (“in hoofdorde”, “in eerste ondergeschikte orde”, “in tweede ondergeschikte orde” enz....), wordt het voor de rechter gemakkelijker op die middelen te antwoorden (aanpassing art. 780, 3°). Wat het begrip “middel” betreft kan verduidelijkt worden dat het weerleggen van een middel van de andere partij ook een middel is (in casu een verweermiddel). Daarenboven kunnen middelen feiten met rechtsgevolgen betreffen (middelen in feite), inbegrepen louter feitelijke betwistingen (bijvoorbeeld, is dat feit met rechtsgevolgen gebeurd of niet?), of het op gegeven feiten toepasselijke recht of de bij dat recht gegenereerde rechtsgevolgen (middelen in rechte). De opmerking van de Raad van State dat deze maatregel niet méér zou zijn dan een aanbeveling, kan niet worden bijgetreden, want er zijn wel degelijk sancties verbonden aan de miskenning van de nieuwe vormvoorschriften waaraan de conclusies moeten voldoen, meer bepaald dat de rechter niet hoeft te antwoorden op middelen die niet op die wijze zijn voorgedragen. Dit beperkt uiteraard de grondwettelijke motiveringsplicht van de rechter niet, maar die motiveringsplicht is als zodanig beperkt tot wat het Hof van Cassatie inderdaad omschrijft als volgt: “de rechter [is] gehouden [...] het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop toepasselijke rechtsregel; dat hij, mits hij het recht van verdediging eerbiedigt, de plicht heeft ambtshalve de rechtsmiddelen op te werpen waarvan de toepassing geboden is door de feiten, die door de partijen in het bijzonder worden aangevoerd tot staving van hun eisen” (bijvoorbeeld Cass. 14 april 2005). Iets anders is het antwoorden op conclusies, want de door het Hof van Cassatie gepreciseerde motiveringsplicht mag daarmee niet vereenzelvigd worden. Die rechtspraak wordt dus niet op helling gezet, maar hij belet niet dat het antwoorden op conclusies wettelijk in banen kan worden geleid. Zo heeft de invoering, in 2007, van de “syntheseconclusie” (art. 748bis Ger. W.) evenmin afbreuk gedaan aan de motiveringsplicht van de rechter, maar dat neemt niet weg dat de rechter daarnaast nog uitsluitend moet antwoorden op wat in de laatste conclusie wordt aangevoerd. Het Hof van Cassatie interpreteert art. 748bis overigens niet alleen als een beperking van de rechterlijke antwoordplicht op het stuk van de middelen van de partijen maar ook op het vlak van hun vorderingen, meer bepaald het

voorwerp ervan (door het Hof “onderwerp” genoemd) (Cass. 29 maart 2012, www.juridat.be). Het Hof gaat in dit laatste arrest bovendien nog een stap verder: een rechter die zou ingaan op een vordering die niet in de syntheseconclusie is hernomen zou het verbod om ultra petita te oordelen schenden. In een arrest van 8 maart 2013 ten slotte zegde het Hof dat de partij die in haar syntheseconclusie de in een eerdere conclusie of de gedinginleidende akte geformuleerde vordering niet herneemt, geacht wordt daarvan afstand te doen (RW 2013-14, nr. 19). En art. 748bis “dat tot doel heeft de procesvoering te verbeteren en te bespoedigen en het werk van de rechter te verlichten” , aldus het Hof van Cassatie, raakt de openbare orde, zodat de partijen er ook in onderling akkoord niet mogen van afwijken (Cass. 24 januari 2013, RW 2014-15, nr. 1). Om elk misverstand daarover te vermijden worden echter de woorden “op gestructureerde wijze” — die bij de Raad van State de indruk wekten dat een structuur zou worden opgelegd aan het vonnis — vervangen door “achtereenvolgens”, en waarbij de vroegere notie “uitdrukkelijk” opnieuw werd opgenomen. Bevestigd mag worden dat dit uitsluitend voor de conclusienemer geldt, de rechter bepaalt zelf, binnen de grenzen van de wettelijke voorschriften. de structuur van zijn vonnis. Wat het voorbeeld van de Raad van State betreft, kan dus bevestigd worden dat, indien de rechter van oordeel is dat er geen causaal verband tussen de fout en de schade is, hij de eis ongegrond zal kunnen verklaren omdat één van de constitutieve bestanddelen van de aansprakelijkheid ontbreekt, zonder te moeten overgaan tot analyse en beantwoording van de middelen ontwikkeld door de partijen wat de fout en de schade betreft. Daaraan mag worden toegevoegd dat de rechter uiteraard, zoals vanouds, evenmin hoeft te antwoorden op conclusies wanneer er geen conclusies genomen zijn (de meeste korte gedingen, maatregelen alvorens recht te doen die op de inleidingszitting worden bevolen...). In dat geval geldt uiteraard onverkort de “minimale motiveringsplicht” zoals zij door het Hof van Cassatie is omschreven. Opgemerkt mag nog worden dat er wel degelijk een verschil kan bestaan tussen “de aanspraken van de concluderende partij” en “het gevraagde beschikkende gedeelte van het vonnis”, zodat dat onderscheid moet worden gehandhaafd. Het eerste is waarop de conclusienemer meent recht te hebben, want zoals de Raad van State erkent is een “aanspraak” het (voorwerp van) subjectief recht van de betrokkene, dat hij door de rechter gehandhaafd wil zien. Het laatste is wat hij aan de rechter vraagt te beslissen, wat doorgaans met het eerste overeenstemt, maar soms kan verschillen (bijvoorbeeld als hij de rechter vraagt een onderzoeksmaatregel te nemen of de vorderingen of tegenvorderingen van de wederpartij te verwerpen, want dat is niet noodzakelijk “waarop de conclusienemer recht heeft”). Ten slotte, de nummering van de middelen geldt “in voorkomend geval”, d.w.z. wanneer verschillende middelen worden voorgedragen, dat is méér dan één.

Art. 13: Art. 748bis van het Gerechtelijk Wetboek (syntheseconclusie) wordt aangepast aan alle situaties waarin buiten de “conclusiekalender” conclusie mag worden genomen. Commentatoren hebben inderdaad opgemerkt dat soorten conclusies ten onrechte ontbreken in het lijstje van de uitzonderingen op het opstellen van een syntheseconclusie (J. ENGLEBERT, “La mise en état de la cause et l’audience des plaidoiries”, Le procès civil accéléré, (73) 147-148). Dat zijn enerzijds de conclusies die de vorderingen bedoeld in artikel 808 beogen (aanvullende vorderingen: interesten, rentetermijnen, huurgelden, later bewezen verhogingen en schadevergoedingen enz....) en die krachtens artikel 748 § 1 ook nog mogen worden neergelegd en meegedeeld na het gezamenlijke verzoek om rechtsdagbepaling. Anderzijds zijn er de conclusies genomen in toepassing van artikel 756bis, tweede lid, in antwoord op het pleidooi van een partij die geen conclusie heeft genomen of wier conclusies ambtshalve uit de debatten zijn geweerd. Beide conclusies mogen genomen worden respectievelijk binnen dertig dagen vóór de rechtsdag en binnen vijftien dagen ná de rechtsdag, en betreffen telkens alleen het welomschreven thema waarvoor ze worden toegestaan. Tenslotte zijn er de conclusies die na heropening der debatten kunnen worden neergelegd (art. 775) en die slechts betrekking kunnen hebben op de aanleiding tot die heropening der debatten. Gezien hun afwezigheid in het lijstje van uitzonderingen in art. 748bis zouden deze conclusies in principe syntheseconclusies moeten zijn, en alleszins zou de rechter zich tot het beantwoorden van deze laatste conclusies mogen beperken, ook al zijn zij dat in feite niet. Het veiligst lijkt, voor alle hypothesen, deze vergissing te herstellen, en dit met een niet-exhaustieve, abstracte bepaling. Dankzij deze abstracte bepaling wordt verduidelijkt dat zowel de in artikel 748bis, eerste zin, van het Gerechtelijk Wetboek reeds opgesomde uitzonderingen zoals de conclusie die antwoordt op het advies van het openbaar ministerie als de hierboven aangehaalde conclusies een uitzondering vormen op de verplichting om conclusie te nemen onder de vorm van een syntheseconclusie.

Art. 14 : Ingevolge de opmerking en de verwijzing van de Raad van State naar de algemene wijziging van artikel 764 van het Gerechtelijk Wetboek blijkt de schrapping van artikel 764, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek inderdaad niet meer opportuun. De ratio legis van de wijzigingen is de volgende. Overeenkomstig artikel 764 van het Gerechtelijk Wetboek krijgt het openbaar ministerie vandaag reeds mededeling van alle zaken en kan het daarin van advies dienen wanneer het zulks dienstig acht. De rechtbank of het hof kan ook het advies inwinnen. De systematische tussenkomst van het openbaar ministerie in sommige, exhaustief opgesomde categorieën van procedures, is niet langer verantwoord en kan beter overgelaten worden aan een beoordeling per zaak of voor

sommige subcategorieën. Het openbaar ministerie beschikt over de nodige deskundigheid en zin voor verantwoordelijkheid om te beslissen in welke (sub)categorieën van zaken of concrete zaken zijn advies een nuttige rol kan spelen. Bovendien kan de rechter zich beroepen op verschillende wettelijke bepalingen om de medewerking van het openbaar ministerie bij de beslechting van een geschil te bekomen. Men denke aan de artikelen 872 en 1253ter/6 van het Gerechtelijk Wetboek en de artikelen 112, 333, 412 en 497/6 van het Burgerlijk Wetboek. Om die reden wordt de verplichting tot adviesverlening voor het openbaar ministerie opgeheven zonder afbreuk te doen aan de verplichting tot mededeling van de opgesomde zaken. De rechtbank of het hof kan ook steeds ambtshalve de zaak meedelen met uitzondering van de rechtsvorderingen bedoeld in artikel 138bis, § 2, eerste lid van het Gerechtelijke Wetboek. Maar het openbaar ministerie zal voortaan zelf beslissen in welke zaak het een advies uitbrengt evenals de vorm die het advies aanneemt. In zijn advies zet de Raad van State omstandig uiteen waarom deze maatregel, alhoewel niet strijdig met enige rechtsregel of rechtsbeginsel, naar zijn oordeel bijzondere aandacht van de wetgever verdient. Op die beleidsargumenten wordt in het ontwerp echter slechts gedeeltelijk ingegaan (zie hierna, voor de zaken betreffende minderjarigen). Inderdaad, dat een advies een zeer belangrijke bijdrage kan leveren tot het oordeel van de rechter mag niet vereenzelvigd worden met de verplichting advies te geven in àlle zaken van een in abstracto bepaalde lijst van materies, waarmee a.h.w. een wettelijk “onweerlegbaar vermoeden van belang” van àl die zaken in het leven zou worden geroepen. Dat het openbaar ministerie heden ten dage zijn verplicht advies vaak invult door te “verwijzen naar de wijsheid van de rechtbank” zet in de verf dat het onderscheid tussen nuttig of onontbeerlijk versus overbodig advies niet langer met een wettelijke lijst kan worden opgevangen. Met andere woorden, dat er gevallen zijn waarin het advies van het Openbaar Ministerie onontbeerlijk is, minstens nuttig, zal ongetwijfeld tot gevolg hebben dat dat advies zal gegeven worden, maar wettigt niet dat een abstracte categorie wordt aangewezen van zaken waarin het Openbaar Ministerie dat sowieso moet doen, gezien het verlies aan inzet — niet alleen van vertraging voor de afhandeling van de zaak — in zaken waarin dat dan obligaat gebeurt, maar niet dienstig is. Het is immers onmogelijk de grote verscheidenheid aan concrete behoeften in een objectieve, abstracte oplijsting te vatten, zodat noodzakelijk moet overgestapt worden naar beoordelingscriteria als “indien daartoe aanleiding bestaat” of “wanneer het [Openbaar Ministerie] zulks dienstig acht”. Veeleer komt het er dus op aan het openbaar ministerie op te dragen zaak per zaak te beslissen of al dan niet advies wordt verleend en zo ja, of dat mondeling (dus op de terechtzitting, mede in het licht van wat de partijen te zeggen hebben) dan wel schriftelijk (dus “op dossier”) gebeurt. Er kan niet worden aangenomen dat het parket onbekwaam zou zijn om zelf in te schatten, eventueel in het licht van een uitnodiging van de rechter, of zijn advies al dan niet belang heeft, laat staan dat de rechter onbekwaam zou zijn te oordelen of hij, bij gebrek aan “spontaan” advies van het openbaar ministerie, dat advies alsnog moet inwinnen, laat staan dat hij er niet in slaagt dat op zodanige wijze duidelijk maken dat het openbaar ministerie overtuigd wordt op dat verzoek in te gaan. Op het beginsel dat het advies van het openbaar ministerie facultatief is, wordt alleen uitzondering gemaakt in sociaalrechtelijke zaken (nieuw vierde lid van art. 764) en, als gevolg van de door de Raad van State gemaakte opmerkingen en op grond van wat werd uiteengezet bij de totstandkoming van de wet van 30 juli 2013 “betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtbank”, in zaken betreffende minderjarigen (nieuw art. 765/1, derde lid), wordt hierop uitzondering gemaakt en is het openbaar ministerie ertoe gehouden advies te verlenen als de rechtbank hierom verzoekt. Inderdaad, met de Raad van State kan worden aangenomen dat de bijzonderheden en het belang van de tussenkomst van het openbaar ministerie in die twee soorten zaken niet kunnen worden teruggevonden, althans niet met dezelfde intensiteit, in de andere in artikel 764, eerste lid, opgesomde zaken. Dit verschil verantwoordt inderdaad dat de beide contentieux verschillend geregeld worden en dat meer bepaald het advies van het openbaar ministerie verplicht is als de rechter dat vraagt. Om dezelfde redenen wordt ook afgezien van de wijziging van artikel 765. Teneinde voor enige uniformiteit in de praktijk te zorgen evenals de adviesverlening in zaken waar deze onontbeerlijk, minstens nuttig is, te vrijwaren, wordt het college van Procureurs-generaal de bevoegdheid verleend om bindende richtlijnen uit te vaardigen voor het verstrekken van een advies in zaken die krachtens de wet mededeelbaar zijn. Aanvankelijk was voorgenomen deze richtlijnen te laten vastleggen door de minister van Justitie, op advies van het College van Procureurs-generaal. De Raad van State was echter van oordeel dat dit strijdig zou zijn met de grondwettelijke onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, waaraan het openbaar ministerie in burgerlijke zaken bij middel van zijn advies deel heeft. Deze kritiek berust klaarblijkelijk op een misverstand, want er bestaat geen enkele twijfel over dat de richtlijnen uitsluitend betrekking kunnen en mogen hebben op in abstracto te bepalen (sub)categorieën van zaken waarover advies zal worden gegeven (“richtlijnen voor het verstrekken van een advies”), dit om het beleid van het parket — dat zelf uitmaakt wanneer het een advies “dienstig acht” — toch enigszins te uniformiseren en stroomlijnen. Op die wijze kan de bezorgdheid voor een uniforme adviespraktijk soepel verzoend worden met de behoefte zuinig om te springen met de schaarse, beschikbare middelen, waarvoor een wettelijke lijst enerzijds te weinig fl exibel is, anderzijds onvoldoende verfi jnd kan worden. Uiteraard zullen en kunnen die richtlijnen geen betrekking hebben op de inhoud van de eventuele adviezen, en dus

a fortiori evenmin op (de inhoud van) de tussen te komen vonnissen. Evenmin kunnen de richtlijnen beletten dat het openbaar ministerie een advies uitbrengt. Die richtlijnen hebben dus geen uitstaans met de uitoefening van de rechtsprekende functie en dus evenmin met de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Niettemin werd de tussenkomst van de minister, die niet onontbeerlijk is, geschrapt. Voor het overige mag nog worden vermeld dat rekening werd gehouden met de tekstsuggesties van de Raad van State met betrekking tot art. 764, tweede lid.

Art. 15 : We verwijzen naar de verantwoording bij artikel 14. Luidens het gewijzigde artikel 138bis, § 1/1 van het Gerechtelijk Wetboek doet de familierechtbank uitspraak na het eventuele advies van het openbaar ministerie gehoord te hebben omtrent alle vorderingen met betrekking tot minderjarigen. Het is evident dat het openbaar ministerie in dat soort zaken, die de openbare orde raken, steeds een advies uitbrengt telkens zijn tussenkomst een meerwaarde biedt in het licht van de uitkomst van het geschil. Overeenkomstig de eerste paragraaf van voornoemde bepaling moet het openbaar ministerie zelfs ambtshalve optreden als de openbare orde zijn tussenkomst vergt en dit telkens dit dienstig is voor de handhaving van de openbare orde. En indien het openbaar ministerie niet ambtshalve advies zou hebben verleend en de rechtbank dit niettemin onontbeerlijk acht, blijft het openbaar ministerie verplicht advies te geven (nieuw art. 765/1, derde lid). Overeenkomstig het nieuwe artikel 765/1 van het Gerechtelijk Wetboek worden alle zaken die betrekking hebben op minderjarigen en die hangende zijn voor de familierechtbank of de familiekamers van het hof van beroep, op straffe van nietigheid, meegedeeld aan het openbaar ministerie alvorens er uitspraak wordt gedaan. Het openbaar ministerie wordt dus op de hoogte gebracht van iedere zaak die betrekking heeft op een minderjarige voor de familierechtbank of de familiekamer van het hof van beroep en wordt in de gelegenheid gesteld om tussen te komen bij wijze van advies of vordering. Het openbaar ministerie moet dus niet meer systematisch worden gehoord, maar kan en moet steeds tussenkomen indien dit dienstig is in het licht van de uitkomst van het geschil. Om dit te verduidelijken en waarborgen in te bouwen, legthet College van Procureurs-generaal, net als in artikel 764 van het Gerechtelijk Wetboek is bepaald, daarvoor richtlijnen vast. Deze richtlijnen zijn bindend voor alle leden van het openbaar ministerie. De procureurs-generaal bij de hoven van beroep staan in voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijnen binnen hun rechtsgebied. Het openbaar ministerie heeft evident als opdracht alle relevante informatie op de meest geschikte wijze aan de rechtbank mee te delen, zoals in dit artikel uitdrukkelijk wordt aangegeven. Ten slotte laat artikel 872, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek de familierechtbank steeds toe om in zaken die verband houden met vorderingen betreffende de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit familiale betrekkingen, het openbaar ministerie te vorderen, inlichtingen in te winnen omtrent de punten die zij op beperkende wijze aangeeft. Opgemerkt mag nog worden dat wordt ingegaan op de suggesties van de Raad van State om het eerste lid van artikel 765/1 aan te vullen met de woorden “en na kennis te hebben genomen van zijn eventueel advies” en het tweede lid met de woorden “met inachtneming van het recht op tegenspraak”.

Art. 16 : We verwijzen naar de verantwoording bij artikel 14. Er wordt ingegaan op de opmerkingen van de Raad van State door duidelijk onderscheid te maken tussen de modaliteiten van het advies (art. 766) en de modaliteiten van het antwoord van de partijen (art. 767). Artikel 766 is ingedeeld in twee paragrafen die betrekking hebben op de zaken die worden medegedeeld krachtens de wet of op verzoek van het openbaar ministerie (§ 1), respectievelijk op verzoek van de rechter (§ 2). De eerste paragraaf is ingedeeld in alinea’s die op de volgende hypothesen betrekking hebben: mondeling advies, schriftelijk advies vóór de terechtzitting, schriftelijk advies na de pleidooien (hypothese waarmee in het voorontwerp geen rekening was gehouden) en afwezigheid van advies. De wijzigingen hebben een aanpassing van de taken van de griffie tot gevolg en komen op die wijze onder meer aan de opmerking van de Raad van State met betrekking tot de korte debatten tegemoet. De bij paragraaf 1 bedoelde inlichtingen kunnen aan het openbaar ministerie worden medegedeeld met de rol. Het gaat wel degelijk om de kennisgeving aan het openbaar ministerie van alle zittingen van een mede te delen zaak, niet enkel de eerste vaststelling ervan.

Art. 17 : Verwezen mag worden naar de bijkomende toelichting van art. 16. In artikel 767 wordt bepaald hoe de partijen kunnen antwoorden op het advies van het Openbaar Ministerie als dat nog niet door de rechter is beslist met toepassing van art. 766, § 1, vierde lid. Schriftelijk antwoord van de partijen dringt zich maar op wanneer dat gevraagd wordt en alleen op een schriftelijk uitgebracht advies.

Art. 18 : De termijn van uitspraak van één maand na het sluiten van de debatten bedoeld in artikel 770 van het Gerechtelijk Wetboek is relatief kort, in het bijzonder tijdens het gerechtelijk verlof . Om die reden wordt voorgesteld om die termijn te verlengen met een maand indien hij verstrijkt tijdens de gerechtelijk vakantie bedoeld in artikel 334 van het Gerechtelijk Wetboek. Zoals de Raad van State terecht opmerkt mag deze verlenging uiteraard niet gelden voor de gedurende de

gerechtelijke vakantie zelf, dus door de vakantiekamers in beraad genomen, doorgaans dringende zaken. Het oorspronkelijke ontwerp werd beperkt in die zin dat de maatregel beperkt is tot de in de maand vóór de gerechtelijke vakantie in beraad genomen zaken. Anderzijds volstaat een verlenging met één maand, want ook al duurt de gerechtelijke vakantie zelf twee maanden, dit geldt niet voor de rechters. Niet voor niets bepaalt art. 339 Ger.W.: "De hoven en rechtbanken komen zo nodig tijdens de vakantie in om het even welke zaak bijeen om hun beslissingen uit te spreken." Als gevolg van het advies van de Raad van State wordt artikel 770 van het Gerechtelijk Wetboek voor het overige ongewijzigd gehandhaafd.

Art. 19 : Zoals reeds uiteengezet, voorziet artikel 12 van het ontwerp in de wijziging van artikel 744 met het oog op het bekrachtigen van de verplichting voor de partijen om hun conclusies te structureren, meer bepaald aan de hand van de uiteenzetting van de middelen in feite en in rechte die de grond van de vordering of van het verweer vormen, waarbij die middelen genummerd zijn (indien er verscheidene zijn) en, in voorkomend geval, weergegeven zijn in afnemende orde van belang dat eraan wordt toegekend. Artikel 780, eerste lid, 3°, dat betrekking heeft op inzonderheid de motivering van het vonnis, wordt aangepast opdat die wijziging erin vervat zou zijn. De verplichting voor de rechter om zijn vonnis te motiveren wordt aldus gefaciliteerd dankzij die betere structurering van de conclusies, onverminderd de andere motiveringsbesparende regels die door het Hof van Cassatie worden vastgesteld. Indien een partij nalaat om haar middelen overeenkomstig artikel 744 van het Gerechtelijk Wetboek te structureren, is de rechter niet verplicht om er op te antwoorden.

Art. 20 : Naar luid van artikel 806 van het Gerechtelijk Wetboek diende een verstekvonnis binnen het jaar te worden betekend, zoniet wordt het als niet bestaande beschouwd, hetgeen neerkomt op de sanctie van verval. De ratio legis hiervan was de versteklater te beschermen tegen verrassingen, maar het "niet bestaan" gold alleen voor het verstekvonnis, niet voor de voorafgaande rechtspleging. Om opnieuw over een titel te beschikken diende dus opnieuw rechtsdag gevraagd te worden en diende opnieuw een vonnis te worden gevorderd. Deze regel is niet van openbare orde, zodoende kan alleen de veroordeelde verstekmaker de bescherming inroepen. Artikel 806 is evenmin toepasselijk op een vonnis dat geacht wordt op tegenspraak te zijn gewezen ("virtueel" op tegenspraak), gezien de ratio legis van die sanctie. In die omstandigheden getuigt die bepaling van nodeloos formalisme. De actio judicati verjaart in ieder geval na 10 jaar (Cass. 31 mei 2012, RW 2012-13, 462, noot T. Delwiche). Het huidige artikel 806 wordt aldus geschrapt en vervangen door een nieuwe bepaling in die zin dat de rechter in het verstekvonnis de vorderingen of verweermiddelen van de verschijnende partij inwilligt, behalve in zoverre deze strijdig zijn met de openbare orde. Ook als een partij niet verschijnt, op grond waarvan tegen haar verstek kan worden gevorderd, moet de rechter ambtshalve instaan voor de handhaving van de rechtsregels die de openbare orde raken. Of hij ook ambtshalve de naleving van andere (formeel- en materieelrechtelijke) regels moet nagaan wordt betwist. Het verzet biedt voldoende bescherming voor de versteklater te goeder trouw ("Absens, si bonam causam habuit, vincet"), a fortiori bij vorderingen tot betaling van een geldsom (waar niet alleen het verzet zelf, maar ook de verzetstermijn de uitvoerbaarheid van het verstekvonnis schorst). Het gevolg hiervan is dat een marginale toetsing eigenlijk volstaat. Overigens wordt slechts tegen een fractie van de verstekvonnissen verzet aangetekend, wat aantoont dat de meerderheid van de verstekmakers niet ongelukkig of te goeder trouw is. Zoals de Raad van State opmerkt sluit de wetgever op die manier aan bij de "minimalistische" of "reformistische" opvatting. Het is dan inderdaad niet coherent de rechter alsnog toe te staan, zoals in het voorontwerp het geval was, ambtshalve rechtsregels toe te passen die de openbare orde niet raken, weze het wegens kennelijke schending ervan. En de Raad kan eveneens worden gevolgd in zijn suggestie te preciseren dat de rechter ook moet waken over de naleving van de regels van de rechtspleging.

Art. 21 : In art. 825, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt het woord "onderwerp" vervangen door het woord "voorwerp". De ratio legis hiervan is reeds verwoord onder artikel 10.

Art. 22, 23 en 24 : Met het oog op verdere deformalisering en vereenvoudiging van de burgerlijke rechtspleging, worden de gevallen verruimd waarin het Gerechtelijk Wetboek toestaat over vormgebreken heen te stappen als daardoor geen belangen worden geschaad. Hierdoor wordt een harmonisatie van de nietigheden bewerkstelligd. Sommige "verzachtingen van de nietigheidsregeling" gelden niet (art. 861, "pas de nullité sans grief") of nauwelijks (art. 864, dekking, "ius est vigilantibus") voor de vormgebreken opgesomd in artikel 862, § 1, die overigens ambtshalve door de rechter moeten worden gesanctioneerd (art. 862, § 2). Hetzelfde resultaat als "pas de nullité sans grief" (art. 861) wordt immers slechts gedeeltelijk, bovendien onrechtstreeks en met omkering van de bewijslast bereikt via art. 867 ("cessante ratione legis, cessat dispositio"), terwijl "dekking" van deze vormgebreken maar mogelijk is als de rechter het niet zelf opmerkt of

wil opmerken (art. 864, 2de lid). Maar die twee beperkingen tonen aan dat ook deze vormgebreken "vergeven" kunnen worden, zodat het niet werkelijk om absolute nietigheden gaat (behalve wat betreft termijnen, zie art. 865), in tegenstelling tot wat soms wordt beweerd. Dit getuigt van nodeloos formalisme, zodat het aanbeveling verdient de teksten te vereenvoudigen, want procesrecht en vormvoorschriften zijn geen doel op zich. Meteen worden de partijen aangezet om zelf en van meetaf aan hun verantwoordelijkheid te nemen. Voor de termijnen die op straffe van verval zijn voorgeschreven blijft uiteraard art. 865 overeind (en is dekking dus niet mogelijk), en is de belangenschade bij het verstrijken ervan evident (rechtsonzekerheid van de wederpartij), behalve in sommige omstandigheden (wachttermijn, vervaltermijn die alleen maar een bespoedigende functie heeft....) waarin, overeenkomstig de "economie" van het Gerechtelijk Wetboek nodeloze gestrengheid uit den boze is en art. 861 dus zonder bezwaar toegepast kan worden. Artikel 865 wordt dienovereenkomstig aangepast. Meteen wordt art. 867 overbodig, want die bepaling vervult slechts een "reservefunctie" voor de vormgebreken die door art. 862 van de toepassing van art. 861 worden uitgesloten. Het is immers evident dat wanneer het doel van een vormvoorschrift is bereikt, de schending ervan geen nadeel berokkent. Gelet op het voorgaande, wordt bijgevolg overgegaan tot de opheffing van artikel 862, betreffende de zogenaamd "volstrekte" nietigheden. Gezien de opheffing van artikel 862, worden artikel 864, tweede lid, en artikel 867 eveneens opgeheven, net als de verwijzing naar artikel 867 in artikel 865. De opheffing van artikel 864, tweede lid, is niet alleen ingegeven door het verdwijnen van zijn voorwerp — de zogenaamde "absolute nietigheden" — maar sluit ook aan bij de deformaliserende bedoeling van de hervorming, als gevolg waarvan àlle vormgebreken in limine litis moeten worden opgeworpen, waarna de rechter zich in beginsel nog uitsluitend met de grond van de zaak bezighoudt. Ten slotte wordt ingegaan op de suggestie van de Raad van State om zowel artikel 860, eerste lid, als artikel 861 en artikel 864 uitdrukkelijk toepasselijk te verklaren op de miskenning van termijnen die op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven (wachttermijnen, zoals de dagvaardingstermijn). Inderdaad moet voorkomen worden dat de miskenning van die termijnen, in tegenstelling tot het niet-respecteren van termijnen die zijn voorgeschreven op straffe van verval (de zogenaamde "bespoedigende" termijnen, zoals de termijn om een rechtsmiddel aan te wenden) zouden ontsnappen aan de beginselen "pas de nullité sans texte", "pas de nullité sans grief" en "ius est vigilantibus".

Art. 25 : Artikel 864, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt opgeheven. De ratio legis hiervan is reeds verwoord onder art. 22.

Art. 26 ; In artikel 865, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt het woord "867" vervangen door "861". De ratio legis hiervan is reeds verwoord onder art. 22. Teneinde elke discussie over het belang van het verstrijken van de termijnen om een rechtsmiddel aan te wenden te vermijden, wordt de toepassing van artikel 861 van het Gerechtelijk Wetboek uitdrukkelijk uitgesloten. Er wordt niet ingegaan op de suggestie van de Raad van State om artikel 865 zonder meer op te heffen. Het is juist dat de aangepaste artikelen 860, eerste lid, 861 en 864 niet toepasselijk zijn op termijnen die op straffe van verval zijn voorgeschreven, precies omdat ze slechts gelden voor de nietigheid van proceshandelingen en de termijnen die op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven. In het licht van de niet altijd even heldere rechtspraak op dit stuk verdient het echter aanbeveling hierover niet de minste onduidelijkheid te laten bestaan.

Art. 27 : Artikel 867 Ger. W. wordt opgeheven. De ratio legis hiervan is reeds verwoord onder art. 22.

Art. 28 : Dit artikel wijzigt artikel 875bis van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het "beginsel van de subsidiariteit van onderzoeksmaatregelen" (art. 875bis Ger. W., zie Parl. St., Kamer, 2006-07, nr. 2540/007, verslag namens de Commissie voor de Justitie over het wetsvoorstel dat geleid heeft tot de wet van 15 mei 2007 "tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het deskundigenonderzoek en tot herstel van artikel 509quater van het Strafwetboek", blz. 23) te versterken, zodat niet méér onderzoeksmaatregelen worden bevolen dan nodig is, mede in het licht van de inzet van het geding. In die optiek moet de rechter bijvoorbeeld de beperkte tussenkomst van een deskundige bevelen (art. 984 e.v. Ger.W.) i.p.v. een deskundigenonderzoek (art. 972 e.v. Ger.W.) indien dit eerste zou volstaan in het licht van de inzet van het geding Deze wijziging staat in rechtstreeks verband met de wijziging van artikel 1050 van het Gerechtelijk Wetboek door artikel 31 van dit ontwerp teneinde onmiddellijk hoger beroep tegen tussenvonnissen uit te sluiten. Zeker wanneer tegen zijn maatregel niet onmiddellijk hoger beroep kan worden aangetekend, moet de rechter zich er zeer van bewust zijn dat hij daarvan met de gepaste zuinigheid gebruik moet maken, dus alleen in de mate van het onontbeerlijke en in redelijke verhouding tot de inzet van het geding.

Art. 29. In art. 1026, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek wordt het woord “onderwerp” vervangen door het woord “voorwerp” in de Nederlandse tekst. De ratio legis hiervan is reeds verwoord onder artikel 10.

Art. 30 .In art. 1034ter, enig lid, 4°, wordt het woord “onderwerp” vervangen door het woord “voorwerp” in de Nederlandse tekst. De ratio legis hiervan is reeds verwoord onder artikel 10.

Art. 31 . Artikel 1050 van het Gerechtelijk Wetboek wordt zo aangepast dat onmiddellijk hoger beroep tegen vonnissen alvorens recht te doen wordt uitgesloten, tenzij de rechter anders bepaalt. Het betreft vonnissen waarbij de rechter, alvorens recht te doen, een voorafgaande maatregel beveelt om de vordering te onderzoeken of een tussengeschil te regelen dat betrekking heeft op een dergelijke maatregel, dan wel de toestand van de partijen voorlopig regelt (art. 19, derde lid, Ger.W.). De “verruimde” devolutieve werking van het hoger beroep (art. 1068 Ger. W.) heeft tot gevolg dat ook bij hoger beroep tegen een “tussenvonnis”, waaronder een maatregel alvorens recht te doen in de zin van artikel 19 (een onderzoeks- of een voorlopige maatregel), het hele geschil onttrokken wordt aan de eerste rechter, ook de punten waarover hij (nog) geen uitspraak gedaan heeft, en te dezen is dat per hypothese (heel) de grond van de zaak. Op die manier kan hoger beroep misbruikt worden om de zaak op de lange baan bij de beroepsrechter te schuiven. De mogelijkheid van onmiddellijk beroep van deze beslissingen wordt dus uitgesloten, tenzij de rechter anders bepaalt. Dit is naar analogie met wat in 1992 is gebeurd voor een “beslissing inzake bevoegdheid”. Overeenkomstig de daarover gevestigde cassatierechtspraak volstaat het dat in hetzelfde (tussen)vonnis een geschilpunt over de ontvankelijkheid of de grond van de zaak wordt beslecht, wat een “eindvonnis” uitmaakt, opdat het daarbij horende tussenvonnis “alvorens recht te doen” wel degelijk appellabel wordt. De Raad van State merkt terecht op dat dit laatste, a fortiori in combinatie met de aanpassing van artikel 875bis, eerste lid, Ger. W., een aanzienlijke beperking van het effect van de maatregel tot gevolg heeft. Inderdaad, aangezien de rechter om begrijpelijke redenen geen onderzoeksmaatregel mag bevelen vooraleer hij de betrokken vordering ontvankelijk heeft verklaard, zullen vele “tussenvonnissen” die een onderzoeksmaatregel bevatten — in tegenstelling tot provisionele vonnissen — zich ook uitspreken over de ontvankelijkheid van de vordering en dus onmiddellijk appellabele, want “gemengde” vonnissen zijn. Er kan echter moeilijk aanvaard worden dat bijvoorbeeld in een bouwzaak een omslachtig en dus zeer tijdrovend en kostelijk deskundigenonderzoek wordt uitgevoerd terwijl er (nog) discussie bestaat over de ontvankelijkheid ratione temporis van de vordering, bijvoorbeeld omdat de termijn voor de tienjarige aansprakelijkheid van de aannemer of de architect zou zijn verstreken.

Art. 32 . Artikel 10 van de Richtlijn 2011/7/EU van het Europees parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties bepaalt, onder de titel “Invorderingsprocedures voor onbetwiste schulden”: “De lidstaten zorgen ervoor dat, via een spoed- of andere procedure en ongeacht het bedrag van de schuld, doorgaans binnen een periode van 90 kalenderdagen na de instelling bij de rechter of een andere bevoegde autoriteit van de vordering of het verzoek van de schuldeiser, een executoriale titel kan worden verkregen wanneer de schuld of aspecten van de procedure niet worden betwist.” De verantwoording hiervan is evident, waarvoor naar de overwegingen van de richtlijn mag worden verwezen. Daarin staat onder meer: “Hoewel de goederen zijn geleverd of de diensten zijn verricht, worden de desbetreffende facturen veelal ruim na het verstrijken van de betalingstermijn voldaan. Dergelijke betalingsachterstand heeft een negatieve uitwerking op de liquiditeit en bemoeilijkt het financiële beheer van ondernemingen. Bovendien heeft zij, wanneer de schuldeiser als gevolg van betalingsachterstanden externe financiering nodig heeft, gevolgen voor het concurrentievermogen en de winstgevendheid. In tijden van economische neergang, wanneer de toegang tot financiering lastiger is, neemt het risico van negatieve gevolgen sterk toe. [...] De gevolgen van betalingsachterstand kunnen slechts ontmoedigend werken indien zij vergezeld gaan van snelle en voor de schuldeiser efficiënte invorderingsprocedures. [...] Er moet voor worden gezorgd dat de invorderingsprocedures voor onbetwiste schulden in verband met betalingsachterstanden bij handelstransacties binnen een korte termijn worden afgewikkeld, bijvoorbeeld door gebruikmaking van een versnelde procedure en ongeacht de omvang van het schuldbedrag.” (overwegingen 3, 33 en 35). Op het eerste gezicht lijkt het aangewezen de bestaande “summiere rechtspleging om betaling te bevelen” (art. 1338-1344 van het Gerechtelijk Wetboek) aan te passen, onder meer door de daarin opgenomen fi nanciële grens van € 1 860,- weg te laten (die bij de wet van 19 december 2014 alleen is uitgeschakeld voor de zaken die voor de rechtbank van koophandel worden gebracht) (art. 1338). Een en ander maakte overigens het voorwerp uit van het wetsontwerp nr. 3512/001 van 31 maart 2014 dat gedurende de vorige legislatuur in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd ingediend maar waarvan de behandeling werd achterhaald door de ontbinding van de kamers. Bij nader inzien rijst echter de bezorgdheid dat de “summiere rechtspleging”, ook na aanpassing, niet zal voldoen, wat zij in het verleden klaarblijkelijk evenmin heeft gedaan, wat al moge blijken uit haar onwaarschijnlijk gering aantal toepassingen, ondanks

herhaalde bijsturingen. (zie o.a. G. DE LEVAL, “Le paiement des créances pécuniaires”, Ius & Actores, Larcier, Brussel, nr. 1/2009, blz. 9 tot 17; M. STORME, “Europese procesrechtelijke verordeningen en intern Belgische procesrecht”, idem, blz. 19 tot 40; A. BERTHE, “L’injonction de payer en droit belge — Aspects de lege lata et de lege ferenda”, idem, blz. 68 tot 70; C. CAPITAINE, “Réfl exions sur la procédure sommaire d’injonction de payer”, J.J.P., 2004, blz. 144; G. DE LEVAL, “La procédure sommaire d’injonction de payer et l’espace européen. Introduction générale”, Actualité du droit, Liège, 2003/3, blz. 399). De verklaring hiervoor schuilt in de omstandigheid dat de summiere rechtspleging, vergeleken met de gewone procedure — die bestaat uit dagvaarding ten gronde van de schuldenaar, waarna de zaak in geval van afwezigheid van betwisting op de inleidingszitting kan worden afgehandeld (art. 735 Ger W.), meestal met een verstekvonnis — niet echt summier is. Vooral: wordt de vordering (geheel of gedeeltelijk) afgewezen (wat impliceert dat zij ofwel verkeerd is ingesteld of de schuld wel degelijk betwistbaar is), moet zij (helemaal of voor het afgewezen gedeelte) “langs de gewone weg”, dus opnieuw worden ingesteld (art. 1343, § 4, Ger. W.), terwijl in dit geval in de “gewone procedure” van meet af aan kortgesloten kan worden naar de instaatstelling van de zaak enz. Maar ook indien de summiere rechtspleging bij gebrek aan betwisting van de schuld wel degelijk eenvoudig kan worden afgewikkeld, betekent zij nog steeds een aanzienlijke bijkomende belasting van de rechters die alleen maar worden ingezet voor het afleveren van uitvoerbare titels voor onbetwiste schulden, wat geen deel uitmaakt van hun kerntaak, zijnde het beslechten van rechtsgeschillen. Om die redenen is het aangewezen onbetwiste schulden niet langer van meet af aan in te vorderen met toepassing van een in wezen jurisdictionele procedure, die leidt tot een door de rechter tot stand gebrachte jurisdictionele rechtshandeling, die met gezag van gewijsde is bekleed. In dergelijke omstandigheden — het weze herhaald: onbetwiste schulden — volstaat een administratieve procedure die uitmondt in een administratieve rechtshandeling. Die is uiteraard eveneens eenzijdig verbindend en uitvoerbaar, maar zij heeft geen gezag van gewijsde, zodat zij de rechten van de schuldenaar onverlet laat. En bovendien kan haar zogenaamde “privilège du préalable” — haar uitvoerbaarheid ook wanneer zij gecontesteerd wordt — gemakkelijk uitgeschakeld worden. Uiteraard mag dit instrument slechts toevertrouwd worden aan openbare en ministeriële ambtenaren die de nodige waarborgen bieden op het vlak van deskundigheid en onafhankelijkheid, en het ligt voor de hand de gerechtsdeurwaarders daarmee te belasten, bovendien exclusief. Zij beschikken overigens over de nodige instrumenten — het betekenen van exploten — en dit sluit aan bij hun daarmee a.h.w. “complementaire” taken, meer bepaald “zorgen voor de minnelijke inning van schuldvorderingen”, “optreden als [...] bemiddelaar in het kader van alternatieve geschillenbeslechting”, “rechtskundige adviezen verlenen met betrekking tot de rechten, verplichtingen en lasten die voortvloeien uit de rechtshandelingen waarbij gerechtsdeurwaarders betrokken zijn”, “solvabiliteitsonderzoeken uitvoeren, vermogensrapporten opstellen en afleveren” en “fiscale attesten afleveren met betrekking tot oninbare schuldvorderingen“(art. 519, § 2, 5°, 11°, 13°, 14° en 15° Ger. W.). Deze expertise beantwoordt overigens aan de Europese verzuchtingen. In overweging 34 van de richtlijn staat immers te lezen: “Om de naleving van de bepalingen in deze richtlijn te bevorderen, dienen de lidstaten de inzet te stimuleren van bemiddeling/mediation of andere alternatieve wijzen van geschillenbeslechting.” Voor deze nieuwe opdracht van de gerechtsdeurwaarders kan uiteraard in bijkomende waarborgen worden voorzien, zoals de systematische inschakeling en onmiddellijke controle van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders op elke concrete invordering. Het inschakelen van de gerechtsdeurwaarders in een louter administratieve procedure impliceert niet alleen dat deze niet ingewikkeld hoeft te zijn en snel afgehandeld kan worden, zij zal ook relatief weinig kosten. Daar doet in de eerste plaats de schuldeiser, voor wie de drempel aanzienlijk verlaagd wordt, zijn voordeel mee. Maar het komt ook de schuldenaar — die hoe dan ook uiteindelijk de kosten draagt — ten goede. En last but not least wordt de rechterlijke macht ontheven van taken die niets te maken hebben met haar kerntaak, zijnde het beslechten van rechtsgeschillen, eenvoudig omdat het gaat om de invordering van onbetwiste schulden. Ten slotte, van het bestaan alléén van dit eenvoudig en goedkoop systeem zal uiteraard als zodanig een heilzaam effect uitgaan. Teveel onbetwiste schulden worden niet betaald omdat de schuldenaar ervan uitgaat dat de schuldeiser opziet tegen de plichtplegingen en de door hem voor te schieten kosten van het dagvaarden van zijn schuldenaar, terwijl de schuldeiser overigens niet altijd zeker is van de solvabiliteit van de schuldenaar. De voorgestelde invordering van onbetwiste geldschulden door een gerechtsdeurwaarder verloopt in stappen, die als volgt kunnen worden geschetst. 1ste stap: de gerechtsdeurwaarder betekent aan de schuldenaar, volgens de gewone regels, een aanmaning tot betaling, samen met een fotokopie van de bewijsstukken waarover de schuldeiser beschikt en een “reactieformulier”. 2de stap: de bestemmeling krijgt een maand om in handen van de gerechtsdeurwaarder ofwel: * te betalen; * betalingsfaciliteiten te vragen of * de schuld (geheel of voor een deel) te betwisten. 3de stap: de invorderingsprocedure wordt uitgeschakeld voor de schulden die betaald worden of die geen onbetwiste schulden blijken te zijn. 4de stap: bij gebrek aan tijdige en ontvankelijke betaling of betwisting, of bij niet-akkoord over betalingsfaciliteiten of bij niet-nakoming van die faciliteiten wordt daarvan, op verzoek van de schuldeiser, door de gerechtsdeurwaarder proces-verbaal opgesteld, dat in voorkomend geval voor het saldo van de schuldvordering uitvoerbaar wordt

verklaard. Het uitvoerbaar verklaard proces-verbaal is een uitvoerbare titel in de zin van art. 1494 Ger. W. Als ultieme waarborg kan de schuldenaar daartegen opkomen bij de rechter, wat "inversion du contentieux" wordt genoemd. De tenuitvoerlegging wordt immers geschorst door een vordering in rechte bij de bevoegde rechtbank, die overigens ingesteld kan worden bij eenvoudig verzoekschrift op tegenspraak. Ten slotte weze opgemerkt dat de hierbij ingevoerde invordering van onbetwiste geldschulden geen afbreuk doet aan de Europese betalingsbevelprocedure, ingevoerd bij de self-executing Verordening (EG) nr. 1896/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006. Wel ziet het ernaar uit dat de nieuwe, internrechtelijke procedure efficiënter zal zijn, zodat zij ook in grensoverschrijdende situaties dienstig kan zijn. De regeling van de invordering van onbetwiste geldschulden wordt opgenomen in de titel "voorafgaande regels" van het vijfde deel van het Gerechtelijk Wetboek. Zij maakt immers een administratieve, geen jurisdictionele procedure uit, zodat zij, in tegenstelling tot de "summiere rechtspleging om betaling te bevelen", niet opgenomen wordt in het vierde deel ("burgerlijke rechtspleging") van het Gerechtelijk Wetboek, evenmin in boek IV daarvan ("bijzondere rechtsplegingen"). Dat biedt overigens het voordeel dat die summiere rechtspleging kan blijven bestaan en toegepast worden in de gevallen waarop de hier bedoelde "invordering van onbetwiste geldschulden" niet toepasselijk is. De titel van het hoofdstuk wordt overgenomen van de titel van artikel 10 van de richtlijn, die luidt "Invorderingsprocedures voor onbetwiste schulden". Maar de notie "procedure" wordt vermeden, om verwarring met (jurisdictionele) rechtsplegingen te vermijden.

Art. 33 . Bij dit artikel wordt het algemeen beginsel bepaald dat de gerechtsdeurwaarders instaan voor de invordering van onbetwiste geldschulden, zij het onder een aantal beperkingen. Dat de schuld onbetwist moet zijn, is het eerste "veiligheidsmechanisme". Zodra er sprake is van een betwisting ligt er immers per hypothese een rechtsgeschil voor, en het beslechten daarvan behoort tot de natuurlijke taak, tevens het monopolie van de rechter. Een tweede voorzorg bestaat erin, ook al zouden er stemmen kunnen opgaan om het systeem toe te passen op alle onbetwiste schuldvorderingen van of ten aanzien van om het even wie, de werkingssfeer ervan te beperken tot geldschulden van professionelen met betrekking tot hun professioneel rechtsverkeer, in de ruime zin, waarvoor een gemakkelijk bruikbaar en objectief criterium gehanteerd kan worden, zijnde de inschrijving van zowel de schuldeiser als de schuldenaar in de Kruispuntbank van de Ondernemingen, opgericht bij de wet van 16 januari 2003. Aanvankelijk was voorzien in een afwijkende personele toepasselijkheid voor "publieke overheden", in die zin dat zij uitsluitend als schuldeiser toepassing zouden kunnen maken van de nieuwe procedure. De Raad van State betwijfelde de bruikbaarheid van de notie, als gevolg waarvan verduidelijkt wordt dat het gaat om publieke overheden bedoeld in art. 1412bis, § 1, Ger. W., dat betrekking heeft op de beperkte mogelijkheden van beslag op overheidsgoederen, wat precies de doorslaggevende reden is om in een afwijking te voorzien. Maar de afwijking moet dan ook gelden in "twee richtingen", als schuldeiser zowel als schuldenaar. De "invorderingskosten" betreffen uitsluitend de gerechtsdeurwaarderkosten in het kader van deze procedure. Ingevolge de opmerking van de Raad van State wordt het begrip van de "bijkomende vergoedingen en intresten" preciezer onder woorden gebracht, meer bepaald met de burgerrechtelijk verankerde noties "interest" (art. 1153 BW) en "strafbeding" (art. 1229 BW). Dat die bijkomende vergoedingen worden beperkt tot ten hoogste 10 % van de hoofdsom van de schuld is een derde waarborg. Het is inderdaad aangewezen een weliswaar forfaitaire, maar objectieve en eenvoudig toepasbare bovengrens te bepalen voor de vergoeding van de bijkomende schade die een schuldeiser kan lijden, uiteraard binnen de geldende wettelijke en contractuele grenzen, en die dus niet de beoordeling vereist die meer bepaald bij de artikelen 1153, vijfde lid en 1231 van het Burgerlijk Wetboek, respectievelijk voor nalatigheidinteresten en strafbedingen, uitdrukkelijk aan de rechter is opgedragen. De laatste waarborg bestaat erin dat de procedure uitsluitend op verzoek van een advocaat kan worden ingezet, naar analogie met wat is vereist voor een rechtspleging op eenzijdig verzoekschrift (art. 1026, 5° Ger.W.) en de summiere procedure om betaling te bevelen (art. 1340, 4° Ger.W.) ("L'avocat est le premier juge")

Art. 34 . Bij dit artikel wordt de "eerste stap" van de invordering geregeld: de aanmaning van de schuldenaar. De notie "aanmaning" wordt verkozen boven "ingebrekestelling", om te vermijden dat zou worden geraakt aan de verbintenisrechtelijke regelingen op dat vlak. Dat neemt niet weg dat de hier bedoelde aanmaning als (vorm van) ingebrekestelling kan gelden.

Art. 35 . Eenmaal de schuldenaar is aangemaand te betalen, ligt de bal in zijn kamp en wordt gewacht op zijn reactie. De mogelijkheden zijn dat hij in het geheel niets doet, betaalt, betalingsfaciliteiten vraagt of de schuld betwist. Wat de betwisting betreft, die kan al dan niet gemotiveerd worden. Op gevaar het systeem te reduceren tot een pure formaliteit moet de schuldeiser echter houvast krijgen om zijn houding te bepalen, meer bepaald al dan niet een vordering in rechte in te stellen. Van de schuldenaar mag dus worden verwacht dat hij "kleur bekent", met het oog waarop hem duidelijk gemaakt wordt (in de instructies van het

antwoordformulier, eventueel in zijn contact met de gerechtsdeurwaarder) dat een nietgemotiveerde betwisting gelijk staat met afwezigheid van betwisting. En dus worden aan de schuldenaar die niet betaalt maar twee mogelijkheden gegeven: betalingsfaciliteiten vragen of de redenen meedelen waarom hij de schuld betwist. Die motivering is dus geen maat voor niets. Weliswaar kunnen kennelijk impertinente of ongegronde redenen worden verzonnen. Het komt de gerechtsdeurwaarder echter niet toe dat te beoordelen, de schuld is en blijft sowieso betwist en de invordering valt stil, maar de schuldeiser zal kunnen inschatten wat hem te doen staat. Bovendien wordt voorzien in een afschrikkingsmiddel: de burgerlijke boete voor misbruik van de rechtspleging kan worden toegepast op het "tergend of roekeloos verweer" wanneer in rechte blijkt dat de schuld kennelijk ten onrechte werd betwist. Aanvankelijk was erin voorzien de "burgerlijke boete voor misbruik van de rechtspleging" (art. 780bis Ger. W.) uitdrukkelijk toepasselijk te verklaren op het "tergend of roekeloos verweer" dat erin bestaat de schuld te betwisten wanneer achteraf in rechte blijkt dat dat kennelijk ten onrechte gebeurde. De Raad van State merkte terecht op dat artikel 780bis slechts toepasselijk is in geval van "kennelijk vertragend of onrechtmatig" gebruik van de rechtspleging. Alhoewel het kennelijk ten onrechte betwisten van een geldschuld allicht en a.h.w. per hypothese met vertragende, zoniet onrechtmatige bedoelingen gebeurt — proberen te schuldeiser af te schrikken zijn schuld in te vorderen — kan in voorkomend geval art. 780bis natuurlijk als zodanig en dus "rechtstreeks" worden toegepast. Het zich laten dagvaarden wegens weigering een kennelijk onbetwistbare schuld te betalen maakt immers op zich vertragend en onrechtmatig verweer uit. Het volstaat dit te beklemtonen, zodat afgezien kan worden van een bijzondere bepaling.

Art. 36 . Dit artikel bevat de derde stap: het uitschakelen van de "niet-onbetwiste" schulden. Zowel de betaling als de gemotiveerde betwisting hebben tot gevolg dat de procedure afgesloten wordt. Wanneer "termijnen van respijt" worden gevraagd, onderhandeld en overeengekomen, waarbij de gerechtsdeurwaarder zijn bemiddelingsrol gestalte kan geven, wordt het dossier opgeschort, met het oog op de nakoming van die betalingsfaciliteiten.

Art. 37 . Krachtens deze bepaling kan uiteindelijk de "vierde stap" worden gezet: de opmaak van een uitvoerbare titel voor de onbetwiste schulden. De wachttermijn van acht dagen is bedoeld om onderhandelingen alsnog mogelijk te maken of tot een goed einde te brengen. Met de uitvoerbaarverklaring door een magistraat die deel uitmaakt van het Beheers- en toezichtscomité bij het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest bedoeld in artikel 1389bis/8 is er voorzien in een extra waarborg. Die uitvoerbaarverklaring heeft het ontstaan van een uitvoerbare titel tot gevolg, maar het "privilège du pré- alable" (de bijzondere eigenschap van administratieve rechtshandelingen, naast hun eenzijdig verbindend en uitvoerbaar karakter, naar luid waarvan het bezwaar de gehoorzaamheidsplicht niet opschort) wordt uitgeschakeld, door te voorzien in de schorsende werking van een vordering in rechte, die dan wel door de schuldenaar moet worden ingesteld ("inversion du contentieux"). De verwijzing naar de bevoegdheid van de beslagrechter moet beletten dat het gemeenrecht (zie de art. 1395 en 1498 Ger. W.) niet zou worden toegepast bij problemen die uitsluitend betrekking hebben op de uitvoering zelf (eigendom van de beslagen goederen enz....). Alleen de betwisting ten gronde moet bij de materieelrechtelijk bevoegde rechter aangebracht worden.

Art. 38 . Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Art. 39 Dit artikel regelt het taalgebruik bij de invordering van onbetwiste geldschulden.

Art. 40 .Dit artikel beschrijft de organisatie van de begeleiding door en controle van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van de invorderingen, wat uiteraard met behulp van een informaticasysteem zal gebeuren. De doeleinden van de gegevensverwerking werden, op vraag van de Raad van State, nader geëxpliciteerd. Ook de bewaartermijn van de gegevens werd opgenomen.

Art. 41 .Artikel 1397 van het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd in die zin dat enkel het verzet tegen het eindvonnis de tenuitvoerlegging schorst. Een tweede lid wordt aan het voornoemde artikel toegevoegd dat bepaalt dat eindvonnissen uitvoerbaar zijn bij voorraad, niettegenstaande hoger beroep en zonder zekerheidsstelling, behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij de rechter anders beveelt. De ratio legis van die wijzigingen bestaat erin te vermijden dat het hoger beroep enkel wordt gebruikt om uitstel van uitvoering van veroordeling te bekomen, behalve voor de zaken die van oudsher uitgesloten zijn van de voorlopige tenuitvoerlegging, meer bepaald inzake familierecht. Een nieuw onderscheid wordt dus gemaakt tussen verzet, dat nog steeds schorsende werking heeft, en hoger beroep, dat geen schorsende werking meer heeft, behoudens de wettelijke uitzonderingen en tenzij de rechter anders beveelt. E.e.a. is niet alleen ingegeven door de beperkte rol van de rechter in geval van verstek, zoals in het nieuwe artikel 806 wordt bevestigd, maar ook door de grotere risico's die met een voorlopige tenuitvoerlegging

gepaard gaan in het geval de versteklatende partij te goeder trouw was omdat zij bijvoorbeeld onwetend was van de gedinginleidende akte. Ten slotte wordt ingegaan op het bezwaar van de Raad van State tegen het onderscheid, in de motivering van de rechter, om na afl oop van een contradictoire procedure het hoger beroep tegen zijn vonnis alsnog schorsende werking te geven, en de tegenovergestelde beslissing wat betreft een verstekvonnis. Er is inderdaad geen overtuigende reden om alleen het eerste met bijzondere redenen te laten omkleden. De motiveringsplicht moet dezelfde zijn. En vermits het aangewezen is in de beide gevallen "standaardformules" te vermijden, moet in de beide gevallen geopteerd worden voor de strengere motiveringsplicht.

Art. 42 . Art. 1398, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt opgeheven, het tweede lid blijft behouden. Het betreft een technische aanpassing als gevolg van de wijziging in artikel 1397. Ten slotte wordt, gevolg gevend aan het advies van de Raad van State, artikel 1398, dat betrekking heeft op alle gevallen van voorlopige tenuitvoerlegging, aangevuld met een tweede lid, overeenkomstig de tekst die hij voorstelt. En dezelfde regel hoeft inderdaad niet herhaald te worden in artikel 1398/1, eerste lid, in fine.

Art. 43, 44 en 45 De artikelen 1398/1 en 1398/2 van het Gerechtelijk Wetboek worden, wat het hoger beroep betreft, opgeheven en deels verplaatst naar artikel 1399, eerste lid, 2°. Het betreft eveneens een technische aanpassing als gevolg van de wijziging in artikel 1397. Aangezien het verzet tegen eindvonnissen gewezen door de rechter van de familierechtbank in beginsel evenmin de tenuitvoerlegging daarvan schorst, blijft artikel 1398/1 van het Gerechtelijk Wetboek wat dit onderdeel betreft behouden.

Art. 46 .Artikel 1400, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangepast vanuit technisch oogpunt als gevolg van de wijziging in artikel 1397.

Art. 47 .Artikel 1495, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat onverminderd het bewarend beslag, de veroordeling tot betaling van een som geld, die het voorwerp uitmaakt van een beslissing waartegen nog gewone rechtsmiddelen — dus verzet of hoger beroep — openstaan, niet kan worden ten uitvoer gelegd voor het verstrijken van een maand na de betekening van de beslissing, tenzij voorlopige tenuitvoerlegging is gelast. door de rechter. Rekening houdend met de wijziging van artikel 1397, krijgt de uitzondering zoals vermeld in artikel 1495, tweede lid, geen zin meer voor de termijn om hoger beroep aan te tekenen, omdat die bepaling geen toepassing vindt op een beslissing die bij voorraad uitvoerbaar is. Aangezien in het nieuwe systeem het hoger beroep in principe geen schorsende werking meer heeft, kan de appeltermijn dat evenmin hebben. Dat kan slechts het geval zijn als het hoger beroep alsnog schorsende werking heeft gekregen, het weze van de wet, het weze van de rechter, en de beslissing dus sowieso niet uitvoerbaar is bij voorraad, ook niet voor het verstrijken van de appeltermijn. Die bepaling wordt dus beperkt tot de verzetstermijn.

Art. 48 .De termijn van 3 maanden, bedoeld in artikel 1734, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, met betrekking tot de gerechtelijke bemiddeling, wordt vervangen door een termijn van 6 maanden. Bij de invoering van de gerechtelijke bemiddeling was het de bedoeling dat de rechter het verloop kort zou opvolgen. Daarom werd voorzien dat de opdracht slechts drie maanden zou duren. Bovendien moet de zaak vastgesteld worden op de eerste nuttige zitting na het verstrijken van de termijn met het oog op een verlenging. De praktijk leert dat deze termijn te kort is. In het merendeel van de dossiers is de opdracht niet binnen de drie maanden beëindigd terwijl alle betrokkenen akkoord gaan om de opdracht voort te zetten. Zowel voor de partijen als voor de rechtbank is het een overbodige belasting om telkens na drie maanden de zaak te behandelen voor de rechtbank enkel met het oog op de verlenging. Een maximale termijn van zes maanden geeft de rechtbanken meer speelruimte om de termijn te bepalen in functie van de omvang en te verwachten duur van de opdracht. Bovendien houdt dit voor de partijen geen nadeel in vermits zij op ieder ogenblik de opdracht kunnen beëindigen en de rechter geadieerd blijft.

Art. 49 . De wijzigingen die betrekking hebben op de beperking van de tussenkomst van het openbaar ministerie in het kader van de burgerlijke rechtspleging en het hoger beroep zijn van toepassing op zaken die zijn ingeleid vanaf 1 september 2015.

Art. 50 . Teneinde de Koning toe te laten de nodige uitvoeringsbesluiten te treffen ter uitvoering van het informaticasysteem inzake de kennisgeving of mededeling tussen actoren van justitie bedoeld in het nieuwe artikel 32ter van het Gerechtelijk Wetboek en ter uitvoering van de procedure van de invordering van onbetwiste geldschulden en om voldoende tijd te laten aan de praktijk om de uitvoering ervan goed voor te bereiden, wordt het tijdstip van inwerkingtreding van de betrokken bepalingen bepaald bij Koninklijk Besluit en uiterlijk op 1 januari 2016.

Art. 51 . Bij wet van 14 januari 2013 houdende diverse bepalingen inzake werklastvermindering binnen justitie werd artikel 1396 van het Burgerlijk Wetboek opgeheven. Dit artikel voorzag in de publicatie in het Belgisch Staatsblad van het uittreksel van bepaalde gewijzigde huwelijksovereenkomsten met het oog op hun tegenwerpelijkheid ten aanzien van derden. De vrijwaring van de bescherming van de rechten van derden, bijvoorbeeld schuldeisers of toekomstige contractanten, vereist dat dergelijke publiciteit wordt behouden zodat zij in kennis worden gesteld van wijzigingen die een invloed kunnen hebben op hun rechten. Het mechanisme van de publicatie via het Belgisch Staatsblad versterkt het mechanisme van publicatie dat wordt gedaan in het centraal register van huwelijksovereenkomsten. Dit nieuw mechanisme van publicatie in het Belgisch Staatsblad is een “beperkte” publicatie in die zin dat het een “mededeling” in het BS betreft en niet meer de publicatie van een uittreksel van de akte zelf. Het betreft dus een bijkomende publicatie die toelaat om nuttige informatie ter beschikking te stellen van de schuldeisers, en dit op een gestructureerde en gegroepeerde wijze. De schuldeisers zullen dus beschikken over deze gegroepeerde informatie om hun eigen listings van klanten na te kijken, die zich al in een probleemsituatie van afbetaling bevinden. Naderhand kan een individuele aanvraag tot opzoeking van het centraal register van huwelijksovereenkomsten worden ingediend bij de KFBN die het register beheert. Het betreft dus een bijkomende dienst van publicatie, om de schuldeisers toe te laten snel te reageren om hun rechten te waarborgen en hun belangen te vrijwaren. Deze publicatie houdt geen enkel juridisch gevolg in, zoals bijvoorbeeld de tegenwerpelijkheid ten aanzien derden. Deze tegenwerpelijkheid blijft verbonden aan de publicatie in het centraal register van huwelijksovereenkomsten. De verduidelijking in de vorige alinea komt tegemoet aan de opmerking ter zake van de Raad van State. Art. 52 De toegang tot het centraal huwelijksovereenkomstenregister wordt open gesteld tot eenieder. De bescherming van de persoonlijke gegevens van de partijen die zijn opgenomen in het centraal huwelijksovereenkomstenregister vereisen echter dat deze gegevens enkel kunnen worden open gesteld voor zover de aanvrager tot opzoeking een belang kan aantonen.

Art. 53 . In dit artikel wordt aan de Koning, na consultatie van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, de bevoegdheid gegeven te bepalen welke gegevens inzake de gewijzigde huwelijksovereenkomsten door de Koninklijke Federatie van het Belgisch notariaat worden overgemaakt ter publicatie in het Belgisch Staatsblad, de modaliteiten van de publicatie, de datum van de inwerkingtreding van de verplichting tot publicatie en de vergoedingen.

Art. 54 . Bij wet van 14 januari 2013 werden onder meer de artikelen 4 en 6/1 van de wet van 13 januari 1977 houdende goedkeuring van de overeenkomst inzake de vaststelling van een stelsel van registratie van testamenten, opgemaakt te Bazel op 16 mei 1972 en tot invoering van een centraal huwelijksovereenkomstenregister, gewijzigd, met een uiterste datum van inwerkingtreding op 1 september 2015.

Art. 55 . Artikel 68 van de faillissementswet van 8 augustus 1997 handelt over de verificatie van schuldvorderingen en het opstellen van aanvullende processen-verbaal van verificatie van schulden. Sinds 2005, en behoudens een versnelde sluiting wegens onvoldoende activa, moet de curator elke vier maand een aanvullend proces-verbaal van verifi catie opstellen en neerleggen, waarin hij het vorige procesverbaal van verificatie herneemt, hij de verificatie van aangehouden schulden voortzet en de schulden verifieert die sindsdien ter griffie werden ingediend, en dit, gedurende een periode van 16 maanden te rekenen vanaf de datum van het eerste proces-verbaal van verifi catie. In praktijk blijkt deze procedure te zwaar en te repetitief te zijn. Er wordt daarom voorgesteld de termijnen tussen de aanvullende processen-verbaal te verlengen teneinde hun aantal te verminderen (van 5 nu naar 3), maar om toch de mogelijkheid voor de schuldeisers te bewaren een nieuwe schuldvordering in te dienen en voor de curator om ze te betwisten of aan te houden.

Art. 56 . Gezien de consultatie van de jaarrekeningen reeds geruime tijd online mogelijk is via de website van de Nationale Bank, telkens in de vorm van een beeldbestand in pdf-formaat, én ook offline bij de hoofdzetel te Brussel met de post, per fax of per e-mail kopieën van jaarrekeningen kunnen afgeleverd worden, wordt de mogelijkheid om een afschrift van de jaarrekeningen op te vragen bij de griffie van de rechtbank van koophandel opgeheven. Voor de griffies van de rechtbank van koophandel betekent dit een werklastvermindering.

Art. 57 De bloedige aanslagen van de Bende van Nijvel staan op de rand van de verjaring. Volgens de huidige wetgeving (art. 21 en 22 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering) en door een beroep te doen op het begrip eenheid van opzet, te weten door die misdaad in verband te brengen met de laatste criminele feiten die worden toegeschreven aan de Bende van Nijvel (te Aalst, op 9 november 1985), verstrijkt de verjaringstermijn op 8 november 2015. Hoewel het debat werd aangewakkerd naar aanleiding van de ophanden zijnde verjaring van het dossier van de Bende van Nijvel, die deze hervorming bijzonder dringend heeft

gemaakt, is dit dus geen gelegenheidswetgeving aangezien zij wel degelijk bedoeld is om in voorkomend geval te worden toegepast op andere bijzonder ernstige misdaden, waarvan de verjaring evenzeer schokkend zou zijn. De waarborgen die bestaan in geval van overschrijding van de redelijke termijn (cf. artikel 21ter van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering) bieden het hoofd aan de risico's waartoe deze verlenging van de verjaringstermijn van de strafvordering anders zou leiden. De verjaringstermijnen werden reeds meermaals verlengd op grond van de volgende wetten: de programmawet van 24 december 1993, de wet van 28 november 2000 betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen, de wet van 16 juli 2002 tot wijziging van verschillende bepalingen teneinde inzonderheid de verjaringstermijnen voor de niet-correctionaliseerbare misdaden te verlengen, de wet van 21 december 2009 tot hervorming van het hof van assisen en de wet van 30 november 2011 (de wet-Lalieux). Thans zijn in artikel 21 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering de verjaringstermijnen van de misdaden (de door de feitenrechter uitgesproken straf, en niet de toepasselijke straf, bepaalt de kwalificatie van de feiten als wanbedrijf of misdaad) vastgesteld op: — vijftien jaar voor misdaden die niet in een wanbedrijf kunnen worden omgezet; — vijftien jaar voor seksuele misdrijven gepleegd op een minderjarig slachtoffer; — tien jaar voor misdaden die strafbaar zijn met meer dan twintig jaar opsluiting en in een wanbedrijf worden omgezet, en — tien jaar voor andere misdaden. Het artikel voorziet ook in een uitzondering voor de (onverjaarbare) misdaden tegen de mensheid s.l. De verjaringstermijn kan worden gestuit (art. 22) en geschorst (art. 24). Die verlengingen blijken onvoldoende te zijn. Er moet hoe dan ook worden voorkomen dat België op het stuk van de strafrechtspleging wordt beschouwd als een vredig oord voor zware criminelen waar zij de meest weerzinwekkende daden kunnen begaan. Daarom wordt voorgesteld de verjaringstermijn op twintig jaar te brengen voor misdaden die strafbaar zijn met levenslange opsluiting. Op grond van die bepaling zou de verjaringstermijn van de aanslagen worden verlengd tot november 2025. Er moet worden benadrukt dat die wijziging past in de lijn van de ontwikkeling die het Belgische strafrechtelijke systeem de voorbije jaren heeft gekend. In haar advies over het wetsontwerp, heet de Raad van State geschreven: "Het staat in de eerste plaats aan de wetgever om te beslissen of dit gevolg, en het opgeven of het verminderen van de waarborgen die ten grondslag liggen aan het instituut van de verjaring van de strafvordering, kunnen worden verantwoord mede gelet op de intrinsieke ernst van de categorie misdaden waarop de voorgenomen regeling van toepassing zal zijn". In het licht van dit advies is evenwel gebleken dat de voorgestelde hervorming onverwijld een andere categorie misdaden moest beogen, zulks gelet op de intrinsieke ernst ervan Het regeerakkoord voorziet inderdaad ook dat "voor de niet-correctionaliseerbare misdaden gepleegd tegen de persoon van een minderjarige zal de verjaringstermijn eveneens worden verlengd tot 20 jaar". Tenslotte voorziet het ontwerp in het behoud van de verjaringstermijn van twintig jaar in geval van vermindering of wijziging van de straf wegens verzachtende omstandigheden. Die formulering is geïnspireerd op artikel 79 van het Strafwetboek, en betreft zowel de aanneming van verzachtende omstandigheden in het kader van correctionalisering (door een onderzoeksgerecht of door het openbaar ministerie) als de aanneming van verzachtende omstandigheden door het hof van assisen zelf, wat ter zake de dubbelzinnigheid van de wet, die enkel de "correctionalisering" beoogde, opheft (cf. M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, Droit de la Procédure pénale, 2014, La Charte, blz. 190 en 192). In het principe van de handhaving van de verjaringstermijn voor gecorrectionaliseerde misdaden was reeds voorzien: — in artikel 21, vierde lid, van de Voorafgaande titel voor de misdaden die strafbaar zijn met meer dan twintig jaar opsluiting en die thans correctionaliseerbaar zijn (bijvoorbeeld gijzeling — verjaringstermijn van 10 jaar), en in artikel 21bis, tweede lid, voor gecorrectionaliseerde seksuele misdaden (verjaringstermijn van 15 jaar). Teneinde de verjaring te voorkomen van een aantal uitermate belangrijke gerechtelijke dossiers, zoals het dossier van de Bende van Nijvel of een zaak die naar het hof van assisen van Brussel is verwezen uit hoofde van moord op een kind (die anders op 25 oktober 2015 zal verjaren), wordt bepaald dat dit artikel in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. Aangezien de wetten waardoor de verjaring wordt verlengd, worden beschouwd als procedurewetten, kunnen zij onmiddellijk worden toegepast, voor zover de verjaring nog niet werd bereikt krachtens de vroegere wet. Deze zienswijze wordt door de rechtspraak sinds het begin van de jaren '80 algemeen aanvaard en werd in het kader van de verlenging van de verjaringstermijn door de programmawet van 24 december 1993 ook bevestigd door het Arbitragehof (Arbitragehof, 12 juli 1996, R.W., 1996-97, blz. 955).

Art. 58 De mogelijkheid om de zetel van een vredegerecht of van de politierechtbank tijdelijk te verplaatsen naar een andere gemeente van het arrondissement is thans voorzien voor gevallen van overmacht. Voorzitters van vrede- en politierechters dringen aan op een uitbreiding van het toepassingsgebied van deze bepaling om redenen die betrekking hebben op de infrastructuur en de personeelscapaciteit. Zij wensen bijvoorbeeld op die manier terugkerende situaties van personeelstekort te kunnen ondervangen, voornamelijk in kantons met verschillende zetels. Ze willen immers de efficiëntie van de werking van hun vredegerecht niet ondermijnd zien worden

door de noodzaak, vaak op onverwachte tijdstippen, de griffie van de tweede zetel te moeten sluiten wegens personeelstekort, of dit tekort te moeten opvangen door tijdrovende extra verplaatsingen van magistraat, griffier en / of gerechtspersoneel naar de tweede zetel van hetzelfde kanton om er de permanentie waar te nemen. Het alternatief, het aanpassen van de openingsuren van de betrokken griffie via toepassing van artikel 157 van het Gerechtelijk Wetboek en het koninklijk besluit van 10 augustus 2001 tot vaststelling van de dagen en de uren waarop de griffies van de hoven en de rechtbanken open zijn, biedt geen soelaas omdat het niet verhindert dat vele burgers onverrichterzake huiswaarts dienen te keren bij gebrek aan kennis van publicatie van de gewijzigde openingsuren. Ook voor advocaten is de situatie van één griffie per vredegerecht een duidelijke en betere oplossing. Voor infrastructurele moeilijkheden biedt de aanpassing van deze bepaling de voorzitters van vrede- en politierechters eveneens een betere oplossing. Vaak is er immers geen sprake van overmacht in de eigenlijke zin van het woord, waarbij de nadruk ligt op het onvoorzienbare karakter van de situatie. In werkelijkheid is de beslissing tot verplaatsing van een zetel, al dan niet binnen dezelfde gemeente, het gevolg van aanslepende structurele problemen. De verplaatsing naar een andere gemeente, reeds wettelijk voorzien, moet toelaten de activiteiten verder te zetten, bijvoorbeeld naar aanleiding van renovatiewerken, wanneer een geschikte locatie in dezelfde gemeente niet voorhanden is, of wanneer een extra locatie zou moeten gehuurd en ingericht worden terwijl een geschikte ruimte in de nabije omgeving, doch in een andere gemeente voorhanden is. Uiteraard dient met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken rekening te worden gehouden bij de beslissing tot verplaatsing van een zetel van een vredegerecht en mag de beslissing geen afbreuk doen aan de rechten van de rechtszoekende. Dezelfde wijziging wordt voorzien voor de politierechtbanken rekening houdende met het feit dat bepaalde politierechtbanken uit afdelingen zijn samengesteld.

Art. 59 Gelet op wijzigingen in de samenstelling van de rechtbanken en de hoven van beroep, zoals hieronder uiteengezet bij de artikelen 91, 92 en 109bis van het Gerechtelijk Wetboek, dienen de artikelen 78 en 101 van dat Wetboek logischerwijze aangepast te worden. Deze artikelen bepalen de opleidingsvereisten van de magistraten in collegiale kamers. Aangezien de samenstelling van de kamers hieronder wordt gewijzigd, dienen deze bepalingen met betrekking tot de opleidingsvereisten aangepast te worden aan kamers met een alleenzetelend magistraat. De specifi eke opleiding blijft onveranderd behouden voor de alleenzetelende magistraat.

Art. 60 en 61 Deze artikelen strekken ertoe magistraten van de rechtbank van eerste aanleg efficiënter in te zetten, de gerechtelijke achterstand terug te dringen en de rechtsgang te versnellen. Deze wetswijziging behoudt het wettelijk principe dat de vorderingen in burgerlijke en strafzaken worden toegewezen aan kamers met één rechter. Evenwel voorziet de wet op vandaag nog steeds de mogelijkheid voor partijen om dit principe om te buigen en te opteren voor een collegiale kamer met drie rechters. Alhoewel collegiale rechtspraak, zoals de Hoge Raad voor de Justitie in zijn ambtshalve advies doet opmerken, althans als hij au sérieux wordt genomen, ongetwijfeld mogelijkheden biedt, weegt de meerwaarde van een verplichte collegialiteit heden ten dage niet meer op tegen de zware belasting die dit voor de rechtscolleges meebrengt en de daaruit voortvloeiende vertraging van de rechtsbedeling. Justice delayed is justice denied, zeggen de Engelsen. Uiteraard verzetten drie kamers van één rechter niet driemaal zoveel werk als één kamer van drie rechters. Maar iedereen is het erover eens dat zij afzonderlijk méér aankunnen dan wat een collegiale kamer vermag, en dat betekent dus hoedanook winst. Wat betreft de kwaliteit van de rechtspraak van de unus iudex: wie durft beweren dat de talloze vonnissen van de vrederechters, de politierechtbanken, de voorzitters van de rechtbanken (in kort geding of “zoals in kort geding”), de rechtbanken van eerste aanleg en de hoven van beroep die vooralsnog, per hypothese altijd voor de eerste drie, in meerderheid voor de laatste twee, door de rechter alléén worden gewezen, slechte rechtspraak uitmaken? Het Compendium over goede praktijken voor het tijdsbeheer van de gerechtelijke procedures, uitgevaardigd door de Raad van Europa, is terzake duidelijk (CEPEJ (2006) 13, p. 23). De collegiale structuur van de strafgerechten en “de systematische collegiale organisatie van de rechtbanken van eerste aanleg” wordt door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens beschouwd als oorzaken van de niet-naleving van de vereiste van redelijke termijn (CEPEJ (2006) 15, 35, 40). Om de capaciteit van de rechtbanken te verhogen moet men overwegen beroep te doen op alleenzetelende rechters eerder dan op colleges van rechters. Op deze wijziging zou een reorganisatie van de middelen van de rechtbanken moeten volgen zoals de zittingszalen of het personeel. In vele Europese landen (Nederland, Zweden....) wordt overigens, om dezelfde redenen, dezelfde weg ingeslagen. Dit ontwerp beperkt de mogelijkheid om het principe van de alleenrechtsprekende rechter om te buigen. Doel van de maatregel is dat enkel in uitzonderlijke gevallen de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg ambtshalve een zaak aan een kamer met drie rechters toebedeelt. Daarbij zal hij alleen rekening houden met bijzondere, objectieve omstandigheden, zoals het belang van de zaak, haar complexiteit, haar delicaat, controversieel of “mediatiek” karakter. Gevolg gevend aan de opmerking van de Raad van State wordt die mogelijkheid — die overeenkomstig het advies wordt

ondergebracht in artikel 92 Ger. W. — in die zin aangevuld, naar analogie met wat geldt bij de Raad van State. Het lijkt echter aangewezen die criteria in de wet zelf op te nemen, eerder dan in het bijzonder reglement van de rechtbank. De beslissing van de voorzitter is een maatregel van inwendige aard waartegen, overeenkomstig artikel 1046 van het Gerechtelijk Wetboek, geen hoger beroep mogelijk is. Dit betekent dat de korpschef zijn magistraten in de toekomst nog efficiënter zal kunnen inzetten. Meer alleenzetelende rechters laat hem immers toe om meer kamers te creëren en de specialisatie van elke kamer te verhogen, hetgeen de gerechtelijke achterstand terug dringt en de rechtsgang versnelt. Rekening houdend met de huidige vorming en opleiding van de magistraten, is er geen enkele reden om te twijfelen aan de bekwaamheid en de geschiktheid van de alleenzetelende rechter in hoger beroep of de alleenzetelende raadsheer, om met kennis van zaken een beroep tegen, respectievelijk, een vonnis van een vrederechter of politierechter of een vonnis van een alleenzetelende rechter in eerste aanleg te behandelen. De reeds bestaande samenstelling van kamers met één raadsheer in de hoven van beroep voor welbepaalde vorderingen, bijvoorbeeld het hoger beroep tegen beslissingen gewezen door de rechtbank van koophandel (art. 109bis Ger. W.), tonen vandaag de dag aan dat een alleenzetelend magistraat in beroep perfect in staat is om zaken af te handelen die in eerste aanleg collegiaal worden gevonnist. Uiteraard zal de voorzitter van de rechtbank in alle omstandigheden rekening houden met de ervaring en de dienstanciënniteit van de magistraten bij de toebedeling van zaken in hoger beroep tegen vonnissen van de vrederechter of rechter in de politierechtbank. Het huidige voorstel wenst evenwel geen afbreuk te doen aan de specifieke samenstelling van de zetel in strafuitvoeringszaken. Het hoger beroep tegen vonnissen gewezen in strafzaken door de politierechter blijft toegewezen aan een kamer met drie rechters. Hetzelfde geldt voor de strafzaken betreffende misdaden waarop (vóór de correctionalisering ervan door aanneming van verzachtende omstandigheden) een straf staat van meer dan twintig jaar opsluiting. Dit behoud van de uitzondering de lege lata bedoeld in artikel 92, § 1, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek komt tegemoet aan de opmerkingen van de Raad van State, aangezien de ernst van die categorie van feiten en de potentiële strafmaat verantwoorden dat hier, al vanaf de eerste aanleg, de waarborg wordt behouden die wordt geboden door de behandeling door een collegiale kamer. Gevolg gevend aan het advies van de Raad van State wordt het ontworpen artikel 91, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek in een aangepaste redactie opgenomen in artikel 92.

Art. 62 Deze wijziging betreft een technische aanpassing. Aangezien artikel 78 wordt aangepast, dient de verwijzing naar dit artikel in artikel 92bis eveneens te worden aangepast.

Art. 63 De opheffing van dit artikel is het gevolg van de opheffing binnen de rechtbank van eerste aanleg van de kamer die is samengesteld uit drie rechters, waarvan een van de arbeidsrechtbank.

Art. 64 In dit ontwerp van wet wordt een einde gesteld aan de controverse inzake de benaming van de arbeidsrechtbank en de rechtbank van koophandel te Waals Brabant. De benamingen rechtbank van koophandel, arbeidsrechtbank en arbeidsauditoraat van Waals Brabant zijn daarom opgenomen in artikel 100, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek, dat de benoeming in subsidiaire orde in de rechtbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken en de rechtbanken van koophandel van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel regelt.

Art. 65 In beginsel houden de kamers van de arbeidshoven zitting met één raadsheer in het arbeidshof en, naar gelang het geval, twee of vier raadsheren in sociale zaken (afgevaardigden van de organisaties van de werkgevers, werknemers of zelfstandigen) (art. 104 Ger. W.). Daarop wordt uitzondering gemaakt voor de kamers die kennis nemen van het hoger beroep inzake de in art. 581 opgesomde kwesties (sociaal statuut van zelfstandigen e.d. waarbij geen werkgevers of werknemers zijn betrokken) en sociale administratieve sancties (art. 583), die bestaan uit twee raadsheren in het Arbeidshof en uit één raadsheer in sociale zaken die benoemd is als zelfstandige (art. 104, 7de lid, Ger. W.). Dit was tot in 1990 in die aangelegenheden ook het geval voor de arbeidsrechtbank. Een en ander was ingegeven door de vrees, bij de totstandkoming van de arbeidsgerechten naar aanleiding van de invoering van het Gerechtelijk Wetboek, dat een meerderheid van sociale rechters met “hetzelfde belang” als een procespartij (zelfstandigen) vooringenomen rechtspraak tot gevolg zou hebben. De wetgever had zich niettemin voorgenomen de zaak later opnieuw ter hand te nemen. Dit is gebeurd, voor de arbeidsrechtbanken, bij de wet van 26 juli 1990 waarbij de gewone regeling werd doorgetrokken en art. 81, 9de lid Ger.W. aangepast, in die zin dat de kamer in kwestie bestaat uit één rechter in de arbeidsrechtbank en twee rechters in sociale zaken die benoemd zijn als zelfstandigen. Inmiddels is gebleken dat de sinds 1990 “gewoon” samengestelde arbeidsrechtbank, ondanks de meerderheid van rechters in sociale zaken in het algemeen en assessoren-zelfstandigen in het bijzonder, hoegenaamd geen blijk geeft van vooringenomenheid of andere vormen van partijdigheid. Er bestaat dan ook geen verantwoording meer om die ongelijke behandeling in het Arbeidshof te handhaven, zodat ook zij in hun normale samenstelling, dus met twee raadsheren in sociale zaken, meer bepaald zelfstandigen kunnen zetelen.

Art. 66 Dit voorstel trekt het principe dat hierboven werd besproken bij de artikelen 91 en 92 Ger. W. verder door naar de hoven van beroep. Ook in de hoven van beroep geldt voortaan het principe dat de zaken worden toegewezen aan kamers met een alleenrechtsprekende raadsheer, tenzij de wet anders vermeldt. De tendens dat meer en meer vorderingen in graad van beroep worden behandeld door een alleenzetelend raadsheer wordt hier doorgezet. Er mag immers niet uit het oog worden verloren, zoals hoger reeds in het algemeen werd opgemerkt, dat reeds op dit ogenblik talloze zaken in hoger beroep door een alleenzetelend rechter worden behandeld (het hoger beroep tegen vonnissen van de rechter in de jeugdrechtbank, het hoger beroep tegen beslissingen gewezen door de familierechtbank aangaande de uitoefening van het ouderlijk gezag, de verblijfsregeling, het recht op persoonlijk contact, de ontvoogding, de opheffing van het verbod op het huwelijk tussen minderjarigen, de pleegvoogdij en de onderhoudsverplichtingen ten aanzien van minderjarigen, het hoger beroep tegen beslissingen in burgerlijke zaken gewezen door een kamer van de rechtbank van eerste aanleg met een rechter, het hoger beroep tegen beslissingen gewezen door de rechtbank van koophandel, het hoger beroep tegen beslissingen gewezen door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg of door de voorzitter van de rechtbank van koophandel en het hoger beroep tegen beslissingen over burgerlijke rechtsvorderingen die tezelfdertijd en voor dezelfde rechters werden vervolgd als de strafvordering, voor zover dit hoger beroep niet gelijktijdig met het hoger beroep op strafgebied wordt behandeld). Gelet op de ervaring en de huidige opleiding van de raadsheren, zijn raadsheren in staat alleen te zetelen. Hierdoor krijgt de korpschef de mogelijkheid zijn magistraten nog efficiënter in te zetten. Meer alleenzetelende raadsheren laat hem immers toe om meer kamers te creëren en de specialisatie van elke kamer te verhogen. De eerste voorzitter kan evenwel uitzonderlijk alsnog beslissen om een zaak toe te wijzen aan een kamer met drie raadsheren, zoals de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg dit kan (zie de commentaar bij artikel 61). Die mogelijkheid biedt meteen een oplossing, voor zover er in concrete omstandigheden werkelijk een probleem zou rijzen, aan de door de Raad van State gesignaleerde mogelijkheid dat het hoger beroep tegen een vonnis van een collegiale kamer door een alleenzetelend raadsheer behandeld zou worden. Inderdaad, niet zozeer de collegialiteit van de bestreden beslissing, maar dezelfde omstandigheden die de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg er destijds toe hebben gebracht de zaak collegiaal te laten behandelen, kunnen de Eerste Voorzitter er wellicht toe brengen dat ook te doen bij het Hof van Beroep, uiteraard indien die omstandigheden nog aanwezig zijn. Zoals voor de rechtbank van eerste aanleg het geval blijft voor het hoger beroep tegen beslissingen van de politierechtbank op strafgebied, opteert dit voorstel om de strafzaken toe te blijven wijzen aan kamers met drie raadsheren. Als gevolg van de opmerking van de Raad van State wordt in het ontworpen artikel 109bis, § 1, het woord “of” geschrapt.

Art. 67 Met het oog op de rationalisering van de burgerlijke rechtspleging, worden overbodige tussenkomsten van het openbaar ministerie zoveel als mogelijk vermeden. Daarom wordt aan het openbaar ministerie meer ruimte gegeven om zelf te bepalen wanneer het een advies uitbrengt in burgerlijke zaken. De systematische tussenkomst van het openbaar ministerie in dit soort zaken is niet langer verantwoord en kan beter overgelaten worden aan een beoordeling per zaak of voor sommige subcategorieën. Het openbaar ministerie is immers zelf best in staat om te beslissen in welke (sub)categorieën van zaken of concrete zaken zijn advies een nuttige rol kan spelen. Bovendien kan het College van procureurs-generaal dwingende richtlijnen uitvaardigen met betrekking tot de adviesverlening in burgerlijke zaken. Artikel 138bis van het Gerechtelijk Wetboek wordt in die optiek gewijzigd, rekening houdend met de opmerking van de Raad van State.

Art. 68 Artikel 156bis van het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd teneinde uitdrukkelijk het gegeven erin op te nemen dat zowel magistraten die met pensioen gaan op de wettelijke leeftijd waarin is voorzien in artikel 383, § 1, als zij die vroeger met pensioen gaan op grond van artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, als plaatsvervangende magistraten kunnen worden aangewezen.

Art. 69 en 70 De artikelen 183 en 185 van het Gerechtelijk Wetboek worden aangepast om gepensioneerde magistraten de mogelijkheid te bieden om, op voorstel van de voorzitter van het betrokken college, door de Koning te worden gemachtigd om vrijwillig een opdracht uit te oefenen bij de steundienst van dat college. Het is de bedoeling gepensioneerde magistraten de mogelijkheid te bieden de deskundigheid ter beschikking te stellen die zij hebben verworven bij de rechterlijke orde maar ook in het kader van een mandaat bij bijvoorbeeld de ter ziele gegane Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde of bij het Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting. Naast de aanwijzing van voltijdse werkende magistraten op grond van de artikelen 323bis en 327 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals bepaald in de artikelen 183, § 2, derde lid, en 185, § 2, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, blijkt het immers nuttig om gericht een

beroep te kunnen doen op gewezen magistraten, vooral in de opstartfase van de steundiensten. De aanwijzing werd toevertrouwd aan de Koning aangezien de aanwijzing van een magistraat door zijn vroegere korpschef als plaatsvervangend magistraat enkel in overeenstemming is met de Grondwet als het de uitoefening betreft van het ambt dat die magistraat uitoefende vóór zijn pensionering. De korpschef die het college voorzit waarbij de gepensioneerde magistraat die opdracht zal uitoefenen, zal aan de Koning de naam voorstellen van een magistraat die een dergelijke opdracht aanvaardt. Onder gepensioneerd magistraat wordt verstaan de magistraat bedoeld in artikel 383, § 1, of de magistraat die voor de wettelijke leeftijd op eigen verzoek in rust worden gesteld verleend en die bovendien gemachtigd werd tot het voeren van de eretitel van zijn ambt. Ingeval de voorgestelde magistraat reeds als plaatsvervangend magistraat werd aangewezen door zijn vroegere korpschef op grond van artikel 383, § 2, wordt het akkoord van die laatste gevraagd.

Art. 71 Artikel 195 stelt dat alle werkende rechters in de rechtbank van eerste aanleg, die gedurende ten minste drie jaar het ambt van rechter of van magistraat van het openbaar ministerie hebben uitgeoefend, als enige rechter zitting kunnen houden. De wijzigingen aan de artikelen 91 en 92 van het Gerechtelijk Wetboek zorgen ervoor dat er meer kamers met alleenzetelende magistraten gaan bestaan dan collegiale kamers. Dit betekent dat er bijgevolg nog maar weinig collegiale kamers voorhanden zijn, waar een magistraat drie jaar het ambt van rechter kan uitoefenen alvorens aan de voorwaarden te voldoen om als enige rechter zitting te kunnen houden. Deze wetswijziging past daarom de vereiste van drie jaar in een collegiale kamer aan, aan een vereiste van één jaar alvorens als enige rechter te mogen zetelen. De huidige opleiding van de gerechtelijk stagiair en de beroepservaring van de magistraten via de andere toegangswegen tot het ambt van rechter, samen met nog één jaar ervaring in een collegiale kamer, dienen afdoende te zijn om in staat te zijn als enige rechter te zetelen. Daarenboven voorzag het tweede lid van artikel 195 reeds de mogelijkheid wanneer de noodzaak daarvan werd aangetoond dat zelfs zonder in een collegiale kamer te hebben gezeteld, een rechter als enige rechter kon aangesteld worden. Daarnaast wordt ingegaan op de opmerking van de Raad van State op pagina 16 van zijn advies. Voortaan zullen plaatsvervangende magistraten in de zin van artikel 156bis van het Gerechtelijk Wetboek eveneens kunnen worden aangewezen om als enige rechter zitting te houden.

Art. 72 Artikel 207bis van het Gerechtelijk Wetboek wordt gewijzigd opdat rekening zou worden gehouden met de opheffing van artikel 383, § 3, op grond waarvan het voor gewezen korpschefs voortaan niet langer verboden is om het ambt van plaatsvervangend magistraat uit te oefenen. Het betreft dus een aanpassing opdat rekening zou worden gehouden met een vereenvoudigingsmaatregel die is opgenomen in artikel 383.

Art. 73 Artikel 210 van het Gerechtelijk Wetboek stelt dat de voorzitter van het hof van beroep en de raadsheren die in de bepaalde gevallen opgesomd in artikel 109bis van het Gerechtelijk Wetboek alleen zitting houden, worden gekozen door de Eerste Voorzitter op schriftelijk en met redenen omkleed advies van de procureur-generaal uit de raadsheren die sedert ten minste drie jaar zijn benoemd en bij gebreke daarvan uit de raadsheren die ten minste een jaar zijn benoemd. De wijziging van artikel 109bis van het Gerechtelijk Wetboek zorgt ervoor dat er meer kamers met alleenzetelende raadsheren gaan bestaan dan collegiale kamers. Dit betekent dat er bijgevolg nog maar weinig collegiale kamers voorhanden zijn, waar een magistraat drie jaar het ambt van raadsheer kan uitoefenen alvorens aan de voorwaarden te voldoen om als enige raadsheer zitting te kunnen houden. Deze wetswijziging past daarom de vereiste van drie jaar in een collegiale kamer aan, aan een vereiste van één jaar of minder alvorens als enige raadsheer te mogen zetelen. Dit is een logisch gevolg van de wijziging van artikel 109bis maar tegelijkertijd ook geen totaal nieuw gegeven aangezien de wet reeds toeliet dat bij gebreke aan raadsheren die reeds drie jaar benoemd waren, de eerste voorzitter raadsheren die één jaar benoemd waren kon aanwijzen als alleenzetelend magistraat. Daarnaast blijft de garantie, die de wet inbouwde, integraal behouden. Alleenzetelende raadsheren kunnen slechts op schriftelijk en met redenen omkleed advies van de procureur-generaal worden aangewezen. Daarenboven dient de beroepservaring van raadsheren die al geruime tijd in de rechterlijke orde werkzaam zijn afdoende te zijn om in staat te zijn als enige raadsheer te zetelen.

Art. 74 De terminologie van artikel 294bis wordt aangepast om rekening te houden met de wijzigingen aan artikel 383.

Art. 75 Deze wijziging komt tegemoet aan de opmerking van de Raad van State in zijn advies op pagina 71 om van de gelegenheid gebruik te maken om de terminologie in artikel 378 van het Gerechtelijk Wetboek aan te passen. In artikel 378 van het Gerechtelijk Wetboek wordt immers de vergoeding van de plaatsvervangende rechters en plaatsvervangende vrederechters bedoeld, niet

deze van de plaatsvervangende magistraten in de zin van artikel 156bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 76 Deze wijziging komt tegemoet aan de opmerking van de Raad van State in zijn advies op pagina 71 om van de gelegenheid gebruik te maken om de terminologie in artikel 379 van het Gerechtelijk Wetboek aan te passen. In artikel 379 van het Gerechtelijk Wetboek wordt immers de vergoeding van de plaatsvervangende rechters en plaatsvervangende vrederechters bedoeld, niet deze van de plaatsvervangende magistraten in de zin van artikel 156bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 77 Het voorgestelde artikel 383 van het Gerechtelijk Wetboek zal de mogelijkheid voorzien dat ook magistraten die voor de wettelijke pensioenleeftijd met pensioen gaan kunnen worden aangewezen als plaatsvervangend magistraat. Deze verruiming van artikel 383, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, zal een nieuwe instroom van ervaren en competente plaatsvervangende magistraten mogelijk maken. De prestaties die deze plaatsvervangende magistraten kunnen leveren ten dienste van de rechterlijke organisatie moeten redelijkerwijs worden vergoed. De vergoeding van de prestaties van deze plaatsvervangende magistraten wordt geregeld bij artikel 379bis van het Gerechtelijk Wetboek en bij ministerieel besluit in uitvoering van dit artikel. Het huidige artikel vermeldt dat de plaatsvervangende magistraten waarvan sprake slechts worden vergoed wanneer zij worden gehouden zitting te nemen. Andere prestaties in het kader van de uitoefening van de functie van plaatsvervangend magistraat komen daardoor niet in aanmerking. Evenwel kunnen deze ervaren plaatsvervangende magistraten een belangrijke bijdrage leveren. De term “zitting te nemen” is voorbijgestreefd gelet op de evolutie van het takenpakket van de magistraten en houdt bovendien geen rekening met de specificiteit van het openbaar ministerie dat vele andere taken uitvoert dan het louter zitting nemen. Artikel 379bis wordt dan ook ruimer geformuleerd om de opsomming van de bestaande categorieën vergoedingen in de ministeriële besluiten aan te passen aan de reëel uitgeoefende taken die niet louter betrekking hebben op het waarnemen van zittingen met het oog op een gelijkwaardige vergoeding van alle plaatsvervangende magistraten. Deze wijziging levert ook een wettelijke basis voor, onder meer, de vergoeding van de verplaatsingskosten bij de uitoefening van andere opdrachten dan het waarnemen van zittingen. Het spreekt voor zich dat de prestaties die voor vergoeding in aanmerking zullen komen enkel deze prestaties zullen zijn die verband houden met het uitvoeren van juridische taken als plaatsvervangend magistraat. Het deelnemen aan onder andere recepties en plechtige openingszittingen zal niet worden vergoed.

Art. 78 Artikel 383 van het Gerechtelijk Wetboek wordt in de eerste plaats gewijzigd om magistraten die vóór de in § 1 bepaalde wettelijke pensioenleeftijd met pensioen gaan en die bovendien werden gemachtigd tot het voeren van de eretitel van hun ambt de mogelijkheid te bieden om te kunnen worden aangewezen als plaatsvervangend magistraat net als de magistraten die op 67 jaar ophouden hun ambt uit te oefenen. De pool van plaatsvervangende magistraten waarover de rechterlijke macht thans beschikt, bestaat hoofdzakelijk uit advocaten aangevuld met enkele notarissen, professoren of emeritus-magistraten en eremagistraten die op de wettelijke leeftijd zijn toegelaten tot de inruststelling. De eremagistraten die op hun verzoek vóór de wettelijke leeftijd zijn toegelaten tot de inruststelling maken geen deel uit van die pool tenzij zij als plaatsvervangende raadsheren of rechters worden benoemd. In de huidige stand van de wetgeving wordt dus niet voorzien in enige specifieke regeling voor de eremagistraten die op hun verzoek vóór de wettelijke leeftijd zijn toegelaten tot de inruststelling om plaatsvervangende rechter te worden. De wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, zoals gewijzigd bij de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen, biedt de magistraten de mogelijkheid om, op hun verzoek, vóór de wettelijke leeftijd te worden toegelaten tot de inruststelling. Er kan echter controverse ontstaan over de rechtsgevolgen van een toelating tot de inruststelling op eigen verzoek vóór de leeftijdsgrens van 67 jaar. Door een toelating tot de inruststelling op eigen verzoek vóór de leeftijdsgrens van 67 jaar zou een magistraat een einde stellen aan zijn ambt van magistraat op dezelfde manier alsof hij ontslag zou hebben genomen en bewust afstand zou hebben gedaan van zijn benoeming voor het leven. Dat automatische en verstrekkende gevolg vloeit voort uit de rechtspraak van de Raad van State (arresten nr. 209 286 en 209 287 van 29 november 2010). Die rechtspraak volgt de zienswijze van het Hof van Cassatie (cf. Cass. 0501 1959, R.W. 1958-59, 1197) uit de tijd waarin de wet van 1984 niet van kracht was. Het Hof van Cassatie baseerde zich meer op feitelijke omstandigheden van een effectief ontslag als magistraat (wegens fysieke onbekwaamheid of door een tuchtstraf). Voor de eremagistraten die vóór de wettelijke leeftijd op eigen verzoek zijn toegelaten tot de inruststelling staat de mogelijkheid dan ook niet open om plaatsvervangend op te treden in een rechtscollege, zoals dit aan emeritus-magistraten wordt toegestaan (art. 383, § 2). Zij moeten daartoe (her)benoemd worden volgens de gewone procedure. Nochtans hebben veel magistraten die vóór de wettelijke leeftijd op eigen verzoek zijn toegelaten tot de inruststelling niet de intentie te worden “ontslagen” uit hun ambt. Er zijn namelijk veel redenen waarom

magistraten vóór de leeftijd van 67 jaar een einde wensen te maken aan hun actieve loopbaan, waaronder het feit dat er voor hen geen werktijdvermindering mogelijk is in een fase van hun beroepsleven dat het werk hen sneller vermoeit. De rechtscolleges laten thans een belangrijk potentieel aan kwaliteitsvolle reservemagistraten onbenut, terwijl die groep van magistraten die vóór de wettelijke leeftijd zijn toegelaten tot de inruststelling bij uitstek beschikt over de noodzakelijke professionele competenties en gevormd is in hetzelfde deontologische waardenkader. Over de benoeming van advocaten als plaatsvervangende magistraten is daarentegen kritiek gerezen in de gerechtelijke wereld wegens de rolonduidelijkheid die gecreëerd wordt wanneer men in hetzelfde rechtscollege de ene keer optreedt in de hoedanigheid van partij en de andere keer zijn opwachting maakt in de hoedanigheid van magistraat. Een wijziging van artikel 383, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek dringt zich dan ook op, zodat ook magistraten die vóór de wettelijke leeftijd worden toegelaten tot de inruststelling en die bovendien werden gemachtigd tot het voeren van de eretitel van hun ambt zonder herbenoeming plaatsvervanger kunnen worden. De maatschappelijke relevantie van een verbreding van het toepassingsgebied van artikel 383, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, is dat deze wetswijziging een nieuwe instroom van ervaren en competente plaatsvervangende magistraten zou mogelijk maken, zulks met een beperkte budgettaire impact. Door ervaren magistraten in te schakelen als reserve in een rechtscollege, kan worden vermeden dat het aanwezige korps bij krappe personeelsbezetting zou lijden onder een overmatige werkdruk. Het voorgestelde artikel 383, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, stelt de magistraten die vóór de wettelijke leeftijd op eigen verzoek worden toegelaten tot de inruststelling gelijk met de magistraten die werden toegelaten tot de inruststelling wegens hun leeftijd (overeenkomstig artikel 383, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek). De eerstgenoemden worden daardoor als magistraten gekwalifi ceerd en kunnen bijgevolg door de korpschefs worden aangewezen als plaatsvervangende magistraten, zonder een herbenoeming in de magistratuur. Magistraten die op eigen verzoek vóór de wettelijk leeftijd wensen toegelaten te worden tot de inruststelling, kunnen de Koning verzoeken om ontslagen te worden tegelijkertijd met hun verzoek tot vervroegde inruststelling. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt artikel 383, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek aangevuld teneinde uitdrukkelijk erin te vermelden dat de magistraat die vóór de wettelijke pensioenleeftijd met pensioen gaat en die gemachtigd wordt tot het voeren van de eretitel van zijn ambt, ambtshalve zijn statuut van magistraat behoudt, tenzij hij bij zijn verzoek om inruststelling uitdrukkelijk laat weten dat hij dat statuut waaraan deontologische verplichtingen en een voorrecht van rechtsmacht zijn verbonden, niet wil behouden. Na zijn inruststelling behoudt de magistraat uiteraard nog steeds het recht om van dat statuut af te zien, bijvoorbeeld indien hij zich wil toeleggen op activiteiten die niet verenigbaar zijn met de hoedanigheid van magistraat of indien hij afziet van de mogelijkheid het ambt van plaatsvervangend magistraat uit te oefenen. Paragraaf 3 van artikel 383, waarmee de wetgever, op gronden van psychologische aard, problemen van voorrang wou voorkomen die konden ontstaan wanneer een korpschef die de leeftijdsgrens had bereikt een activiteit zou blijven uitoefenen in het rechtscollege of het parket waarover hij de leiding had, wordt opgeheven. Aangezien een korpschef na afl oop van zijn mandaat opnieuw een ambt kan opnemen in het rechtscollege of het parket waarover hij de leiding had, is deze bepaling niet langer gegrond.

Art. 79 In artikel 383bis van het Gerechtelijk Wetboek worden diverse wijzigingen aangebracht: — het is de bedoeling er rekening mee te houden dat er in realiteit meer dan 6 maanden verstrijken vooraleer in een betrekking wordt voorzien. De termijn van zes maanden gedurende welke de magistraat van 67 jaar oud (hoven en rechtbanken) of 70 jaar oud (Hof van Cassatie thans door de Koning wordt gemachtigd om zijn ambt te blijven uitoefenen in afwachting dat in de betrekking wordt voorzien, zal dan ook eenmaal kunnen worden vernieuwd. Deze bepaling heeft tot doel de werking van de rechtscolleges te vereenvoudigen in afwachting van de vervanging van de gepensioneerde magistraat; — in de arrondissementen waarin een voorzitter van de vrederechters en rechters in de politierechtbank is aangewezen, moet betrokkene aan de Koning voorstellen een magistraat machtiging te verlenen om zijn ambt te blijven uitoefenen totdat er voorzien is in de openstaande betrekking. In Brussel en Eupen blijft de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg ter zake bevoegd. Het betreft een herstelling die wordt aangebracht ten aanzien van de wet van 1 december 2013; — vervolgens is het de bedoeling een vrederechter die de leeftijd van 67 jaar bereikt, de mogelijkheid te bieden dat ambt voorlopig voltijds te blijven uitoefenen wanneer een betrekking openstaat in een ander kanton van het arrondissement waarin hij is benoemd. Deze wijziging is verantwoord aangezien de vrederechters voortaan in subsidiaire orde worden benoemd in de andere kantons van het gerechtelijk arrondissement waarin zij zijn benoemd en het voorstel wordt gedaan door de korpschef die gemeenschappelijk is voor alle kantons. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de machtiging aan die vrederechters zal worden verleend onder dezelfde voorwaarden als voor de andere categorieën van magistraten bedoeld in artikel 383bis, te weten dat zij zal worden verleend door de Koning op voorstel van hun korpschef totdat er in de plaats is voorzien en voor een periode van maximaal zes maanden die eenmaal kan worden hernieuwd.

Art. 80 In het Gerechtelijk Wetboek wordt een artikel 383ter ingevoegd om de magistraten de mogelijkheid te bieden om voltijds te blijven werken tot de leeftijd van 70 jaar. Die mogelijkheid om na de leeftijd van 67 jaar te werken, bestaat reeds voor ambtenaren en voor de personeelsleden van de rechterlijke orde wordt de laatste hand eraan gelegd. Zij past in de algemene trend volgens welke individuen langer moeten werken. Aangezien de magistraten in principe al moeten werken tot de leeftijd van 67 jaar en zelfs tot de leeftijd van 70 jaar bij het Hof van Cassatie, wordt de pensioenleeftijd niet ambtshalve opgeschoven, maar wordt hen de mogelijkheid geboden om langer te werken als zij zelf daarvoor kiezen. De machtiging om na de pensioenleeftijd te werken, wordt toegekend voor zover het voor het rechtscollege of het parket echt opportuun is om de magistraat in functie te houden en hij aan de vereiste kwaliteiten voldoet. Een magistraat wiens mandaat van korpschef zou eindigen op de dag van zijn zevenenzestigste of zeventigste verjaardag kan op grond van deze bepaling niet worden gemachtigd om een mandaat van korpschef te blijven uitoefenen. Aangezien het verzoek uiterlijk negen maanden vóór de wettelijke pensioenleeftijd wordt ingediend, worden de adviezen uitgebracht door de hiërarchische meerdere van de korpschef. Voor de korpschefs van de hoven van beroep en de arbeidshoven, van cassatie en van het federaal parket wordt het advies direct uitgebracht door de minister van Justitie. De titularissen van adjunct-mandaten blijven dit ambt uitoefenen wanneer dat ambt defi nitief wordt toegewezen of indien het ambt niet defi nitief is voor zover het wordt hernieuwd na een gunstige evaluatie. De titularissen van bijzondere mandaten blijven dit ambt uitoefenen voor zover het wordt hernieuwd na een gunstige evaluatie. Omdat het pensioen wordt uitgesteld, blijft de magistraat die zijn ambt blijft uitoefenen op grond van paragraaf 1 zijn wedde ontvangen overeenkomstig de bepalingen waarin titel III van boek II voorziet en behoudt hij zijn rang.

Art. 81 Artikel 14 van de wet van 17 juli 1984 houdende bepaalde maatregelen van aard tot vermindering van de gerechtelijke achterstand regelt de inruststelling van de griffiers, de secretarissen, de personeelsleden van griffies en rechtbanken en de attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie. Deze bepaling werd gewijzigd bij de wet van 10 april 2014 bedoeld bij hoofdstuk 9 teneinde die in dit artikel bedoelde personeelsleden de mogelijkheid te bieden in dienst te blijven na de leeftijd van 65 jaar. Bij de wet van 10 april 2014 werd artikel 397bis van het Gerechtelijk Wetboek, dat de pensionering betreft van de referendarissen bij het Hof van Cassatie, van de referendarissen bij de hoven van beroep, bij de arbeidshoven en in de rechtbanken en van de parketjuristen, echter niet gewijzigd. Bijgevolg is de indiensthouding na de leeftijd van 65 jaar niet mogelijk voor die personeelscategorieën. Die vergetelheid heeft een ongelijke behandeling tot gevolg, waaraan moet worden verholpen. Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State op grond waarvan zou moeten worden verantwoord dat wordt voorzien in een maximale leeftijdsgrens voor de magistraten en niet voor de categorieën bedoeld in artikel 397bis van het Gerechtelijk Wetboek, wordt voortaan erin voorzien dat die ambten tot de leeftijd van zeventig jaar kunnen worden uitgeoefend, zulks naar het voorbeeld van datgene waarin is voorzien in artikel 383ter voor de magistraten. De nadere regels voor het in activiteit blijven zullen worden vastgelegd in een koninklijk besluit en zullen identiek zijn aan de nadere regels waarin is voorzien voor de aanvragen die worden gedaan door de personeelsleden bedoeld in artikel 14 van de wet van 17 juli 1984.

Art. 82 Artikel 14 van de wet van 17 juli 1984 houdende bepaalde maatregelen van aard tot vermindering van de gerechtelijke achterstand regelt de inruststelling van de griffiers, de secretarissen, de personeelsleden van griffies en rechtbanken en de attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie. Deze bepaling werd gewijzigd bij de wet van 10 april 2014 teneinde de in artikel 14 bedoelde personeelsleden de mogelijkheid te bieden in dienst te blijven na de leeftijd van 65 jaar. Bij de wet van 10 april 2014 werd het eerste lid van artikel 14, waarin de bedoelde personeelscategorieën limitatief worden opgesomd, echter niet gewijzigd, waardoor de personeelsleden van de steundiensten geen beroep kunnen doen op deze bepaling Die vergetelheid heeft een ongelijke behandeling tot gevolg, waaraan moet worden verholpen. Het tweede lid van artikel 14 wordt eveneens gewijzigd. Overeenkomstig de opmerking van de Raad van State op grond waarvan zou moeten worden verantwoord dat wordt voorzien in een maximale leeftijdsgrens voor de magistraten en niet voor de personen bedoeld in de wet van 17 juli 1984, wordt voortaan erin voorzien dat die ambten tot de leeftijd van zeventig jaar kunnen worden uitgeoefend, zulks naar het voorbeeld van datgene waarin is voorzien in artikel 383ter van het Gerechtelijk Wetboek voor de magistraten. Ter verduidelijking wordt eveneens gepreciseerd dat de aanvraag aan de minister van Justitie moet worden gericht.

Art. 83 tot 85 De wijziging van de benaming van de rechtbank van koophandel en arbeidsrechtbank te Waals-Brabant en Henegouwen wordt ingevoegd in de wetten tot vaststelling van de personeelsformatie.

Art. 86 Het Gerechtelijk Wetboek voorziet dat de magistraten van de zetel en van het openbaar ministerie die dossiers behandelen die tot de bevoegdheid van de familiekamers en van de jeugdkamers behoren in het bezit van een brevet moeten zijn. Vroeger was dat brevet enkel verplicht om zitting te nemen in de jeugdkamers. Door de wet van 30 juli 2013 is het aantal magistraten dat een brevet moet behalen dan ook toegenomen. Om dat brevet te behalen, moeten zij drie modules volgen die het IGO niet ieder semester organiseert. Het gevolg daarvan is dat de termijn van een jaar voor het volgen van de verplichte opleiding waarin in artikel 272 van de wet van 30 juli 2013 is voorzien en die afloopt op 1 september 2015, te kort is om het nodige aantal magistraten voor de behandeling van die aangelegenheden te kunnen opleiden. De magistraten krijgen dan ook een aanvullende termijn van een jaar om het brevet te behalen.

Art. 87 De FOD Justitie en de rechterlijke orde werken momenteel hard om het elektronisch neerleggen van stukken mogelijk te maken. Zo wordt binnenkort een proefproject opgestart in Antwerpen. De datum van 1 september 2015 die in de wet was opgenomen, was echter niet realistisch. Er zal op 1 september nog geen elektronische procesvoering mogelijk zijn. De rechtbanken zijn logistiek niet in staat om alle fysiek neergelegde stukken te herverdelen. De datum toch behouden leidt volgens de rechterlijke orde tot een niet te beheren chaos die talloze procedurefouten zal genereren. Dit alles zou in het nadeel van de rechtszoekende zijn. Bovendien is het e-griffieproject maar effectief in een bredere strategie van elektronische procesvoering. Die strategie moet in overleg met de vertegenwoordigers van de rechterlijke orde afgesproken worden in het licht van de toekomstige bevoegdheidsverdeling van het beheer en van het ICT-beheer in het bijzonder. Het is dan ook aangeraden om de veralgemening van de mogelijkheid om stukken neer te leggen op de griffie van zijn keuze uit te stellen tot op het ogenblik dat de elektronische procesvoering daadwerkelijk mogelijk is. Omdat dit van de technische realisatie op het terrein afhangt, is het beter de invoering van de mogelijkheid van vrije griffiekeuze te linken aan de daadwerkelijke invoering van het e-griffie systeem, met als nieuwe uiterste datum 1 januari 2017

Art. 88 Het lijkt redelijk dat een gewezen korpschef gemachtigd zou kunnen worden de eretitel van zijn mandaat van eerste voorzitter, voorzitter, voorzitter van de vrederechters en de rechters in de politierechtbank, procureur-generaal, federale procureur, procureur des Konings of arbeidsauditeur te dragen, ook wanneer zijn mandaat vóór zijn inruststelling eindigde.

Art. 89 Deze overgangsmaatregelen voorzien dat de rechtsvorderingen die aanhangig zijn gemaakt voor een collegiaal samengestelde kamer ook na de inwerkingtreding van deze wet verder door deze collegiale kamer worden behandeld. Verzet en derdenverzet tegen beslissingen gewezen vóór de inwerkingtreding van deze wet door een collegiale kamer zullen eveneens na de inwerkingtreding van deze wet behandeld worden voor een collegiale kamer. Indien het hoger beroep wordt ingesteld na de inwerkingtreding van deze wet, zijn de bepalingen van deze wet onmiddellijk van toepassing.

Art. 90 Bij een inruststelling vóór de leeftijd van 67 jaar op grond van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, verliezen de magistraten thans hun hoedanigheid van magistraat en bijgevolg de mogelijkheid om te zetelen als plaatsvervangend magistraat. Sommigen onder hen wilden evenwel hun deskundigheid ter beschikking blijven stellen en zouden aldus nog steeds een niet te verwaarlozen bijdrage aan de rechterlijke orde hebben kunnen leveren, hadden ze de mogelijkheden gehad die in deze wet worden voorzien. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan magistraten die voorzitter van een hof van assisen waren en nog steeds bereid zouden zijn om een dergelijke taak op zich te nemen. Het is daarom redelijk een overgangsbepaling te voorzien voor de magistraten die recent vóór de wettelijke pensioenleeftijd in ruste zijn gesteld, maar het is aangewezen de Hoge Raad voor de Justitie bij de aanwijzingsprocedure te betrekken aangezien de magistraten die vóór de wettelijke pensioenleeftijd in rust zijn gesteld in principe ook vandaag de mogelijkheid hebben om te worden benoemd tot plaatsvervangend rechter of raadsheer mits inachtneming van de procedure bedoeld in artikel 259ter. Overeenkomstig het advies van de Raad van State wordt het advies van de benoemings- en aanwijzingscommissie vervangen door een voordracht. Naar analogie van de voordrachten met het oog op de verlenging van het mandaat van korpschef bedoeld in artikel 259quater, § 3bis, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt erin voorzien dat de voordracht de vorm aanneemt van een aanvaarding of weigering.

Art. 91 en 92 Er worden overgangsmaatregelen genomen opdat de benaming van de rechtbanken van koophandel, de arbeidsrechtbanken en de arbeidsauditoraten in Henegouwen en Waals-Brabant zou kunnen worden gewijzigd zonder dat de magistraten en de betrokken personeelsleden opnieuw moeten worden benoemd.

Art. 93 Er zij verwezen naar de verantwoording bij artikel 14, wat de beperking van de tussenkomst van het openbaar ministerie betreft. In het licht van deze ratio legis wordt in artikel 8 van de jeugdbeschermingswet verduidelijkt dat ingeval de zaak uitsluitend betrekking heeft op de omvang van de burgerlijke belangen, het advies van het openbaar ministerie niet vereist is.

Art. 94 Er zij verwezen naar de verantwoording bij artikel 14 wat de beperking van de tussenkomst van het openbaar ministerie betreft.

Art. 95 Zie de verantwoording bij artikel 57. De artikelen die raken aan de collegiale rechtspraak treden in werking op 1 september 2015. Artikel 67 dat artikel 138bis van het Gerechtelijk Wetboek wijzigt, treedt, net als de bepalingen die raken aan de tussenkomst van het openbaar ministerie in de burgerlijke rechtspleging, eveneens in werking op 1 september 2015.

***